Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Den nye

Almanak

for det Aar efter Kristi Fødsel

1894,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

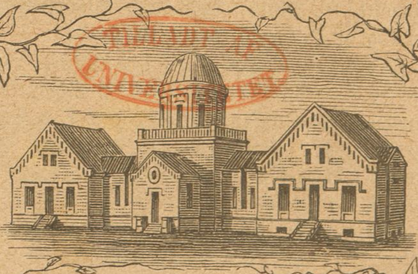

TILLADT AF UNIVERSITETET

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. Kjøbenhavn.

Paa undertegnedes Forlag udkommer for 1894.

P. Holt: Lommebog for Landmænd

29. Aargang.

Denne overordentlig udbredte Lommebog indeholder blandt andet følgende **særdeles nyttige**, og for enhver driftig Landmand for en stor Del **uundværlige Meddelelser, Tabeller, Regnskabs- og Noteringsblade.**

Kalender for 1894. Markedsfortegnelse. Det danske Kongehus. Statsraadet. Rigsdagens Medlemmer. Landboforeninger og landøkonomiske Selskaber. Statsdyrskuekommissionen. Statens landøkonomiske Konsulenter. Institutioner og Foreninger m. v. af særlig Interesse for Landmænd. Landbrugs-, Havebrugs- og Skovbrugskandidater. Landbo- og Folkehøjskoler. Om Landøkonomibygningers Opførelse og Indretning. Regler for Foderets Sammensætning. Fodringsmidlernes gennemsnitlige Indhold af fordøjelige Bestanddele. Fodernormer for Husdyrene. Om Mælk og Mælkeridrift. Grosserersocietetets Notering for fineste Smør. Dansk Frøkontrols Gennemsnitstal. Græsmarkers Behandling, — Foderplanter, — Frøblandinger m. m. Samling af Midler mod Sygdomme hos Husdyrene. Aldersgrænsen for Pattedyr. Parringsforholdet og Parringsdriftens Varighed. Drægtighedskalender. Kapitelstaksterne. Vejrforholdene i Danmark. Mønt-, Maal- og Vægtforhold i Ind- og Udland. Omsætning af udenlandske Mønt-, Maal-, Vægt- og Prisforhold til tilsvarende Forhold i Danmark. Tabel over de til Beplantning af 1 Td. Land nødvendige Planter. Forholdet mellem den hollandske og den danske eller engelske Kornvægt. Omsætning af engelske Smørpriser pr. Centweight til danske Priser pr. Pd. Beregning af runde Træers Kubikindhold. Forholdet mellem forskellige faste og flydende Legemers Rumfang og Vægt. Annuitets-, Amortisations- og Rente-Tabeller. Arbejds-Tabel. Udtog af Jagtlovgivningen. Om Stempellovgivningen. Post- og Telegramtakster. Jærnbane-Køreplaner og Persontakster.

Noteringskalender for 1894. Tabeller til Optegnelser vedkommende Jordbruget og Mejeriet samt en hel Del andre nyttige Regnskabs- og Noterings-Tabeller.

Holts Lommebog for Landmænd 1894
koster indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre, i Læderbind 2 Kr.

P. Holts Lommebog for Forretningsfolk.

17de Aargang for **1894.**

udgør en hel lille Statskalender med mangfoldige af enhver Forretningsmand og **Privatmand** ofte savnede Oplysninger. Pris indb. i Shirtingsbind 1 Kr. 75 Øre. I Læderbind 2 Kr.

Faas gennem alle Landets Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Genboerne.

Astronomisk Skitse af **Torvald Køhl.**

Vor Jords nærmeste Nabo i Verdensrummet er, som bekendt, Maanen. Afstanden derop er en lille Springvej af kun 50,000 Mil. Hvis Ingeniørerne blot kunde komme til at lægge de nødvendige Jærnbanesveller, vilde man snart faa Skinnerne anbragte; de allerede fabrikerede Jærnbaneskinner her paa Jorden vilde for Resten rigelig strække til. Kunde man saa befare denne Strækning med vort allerhurtigste Eksprestog, som — i Amerika — kører 20 danske Mil i Timen, ja saa vilde vi naa Maanen efter c. 4 Maaneders Forløb. Men da vi Mennesker sagtens vilde komme til Maanen mere døde end levende efter en saa forceret Rejse, maatte der selvfølgelig anlægges en Række Mellemstationer, som maaske passende foreløbig kunde kaldes „Luftkasteller".

Det næstnærmeste Himmellegeme er Planeten Venus, men med den omtalte Befordring vilde vi dog ikke kunne naa den før c. 40 Aar ind i næste Aarhundrede. En saadan Banes Aktier kom næppe til at staa højt.

Saa er der Mars; dens Afstand er endnu noget større, men vi kunde dog maaske, i Fald Banen var i Orden, haabe at naa den ved Midten af det 20de Aarhundrede.

Disse to Planeter, Venus og Mars, løbe i Baner, som omslutte Jordens Bane, idet Venus befinder sig indenfor og Mars udenfor Jordbanen. I disse Baners Midte straaler Solen som en „Verdenslygte", der spreder Lysets Velsignelser ud til alle Sider. Vi ville i det følgende kaste et Blik paa Planeterne Venus og Mars, disse to Genboer, mellem hvilke Jorden jævnlig baner sig Vej. Man ser da Venus i Retning henimod Solen, Mars i den modsatte Retning.

Netop denne Omstændighed, at Venus stadig maa iagttages i Morgen- eller Aftentimer, fordi den altid er Solen nær, bevirker, at vort Kendskab til dens fysiske Forhold er meget mangelfuldt. Vi ved med Sikkerhed, at Venus befinder sig 14 Millioner Mil fra Solen, at den fuldender et Omløb i sin næsten cirkelrunde Bane i Løbet af 225 Dage, og at dens Gennemsnit er 1650

Mil eller lidt mindre end Jordens. Men Spørgsmaalet om, i hvilken Periode den drejer sig om sin Akse, er endnu ikke afgjort. Astronomerne ere delte i to Lejre, idet nogle slutte sig til den af Schiaparelli i Milano fremsatte Anskuelse, at Planeten stadig vender samme Side mod Solen og saaledes har „bunden Rotation“, idet dens Akse staar vinkelret paa Banens Plan, medens andre holde paa den ældre Mening, at Venus roterer ligesom Jorden i 24 Timer om en Akse, der hælder lidt mod en lodret Linie paa Banens Plan, og som træffer høje, evig snedækte Bjærge ved Planetens Poler.

Der er Mulighed for, at Venus kan være en beboet Klode; thi Planeten er omhyllet af en tæt Atmosfære. I December 1890 har man fra Lick-Observatoriet i Kalifornien iagttaget Venus, medens den befandt sig nær Retningslinien mellem Solen og Jorden. Uden om den forholdsvis store mørke Klode saas en lysende Ring, et Billede af Planetens Luftkreds.

Fra Venus vilde man faa Øje paa en Stjerne, vi aldrig have set straale paa Himlen. Den er lysere end selve Venus, som den viser sig for os. Dette fremmede Himmellegeme er dog ingen anden end selve Jorden, der, set fra Venus, maa funkle som en lille natlig Sol.

Man har til visse Tider set Venus' Natside i et graaligt Skær, hvis Natur er ubekendt; maaske kunde flammende Nord- og Sydlys paa Planeten udstrækkes over hele Kloden og oplyse Atmosfæren, men en stor Mængde Vulkaner i samtidigt Udbrud kunne rimeligvis have samme Virkning. Derimod er det ikke sandsynligt, at Venusbeboerne — disses Tilværelse forudsat — foranstalte storartede Fyrværkerifester, hvilket Gruithuisen mente.

Den Strid, der længe har hersket om, hvorvidt der gives en Venusmaane eller ikke, er nu afgjort, idet man bestemt fastholder, at der ingen gives; thi de Iagttagelser, der synes at antyde det mystiske Himmellegemes Tilværelse, ere selv temmelig mystiske. Sidespejlinger i de ældre Kikkerter og Forvekslinger med Fiksstjerner have bevislig fundet Sted, og saaledes er det Problem bragt ud af Verden.

Naar Venus som en lille sort Plet i Løbet af nogle Timer passerer hen over Solens lyse Skive, indtræffer det sjældne Fænomen, vi kalde Venusgennemgang, og som kan lede til Bestemmelsen af Jordens Afstand fra Solen, en Linie paa 20 Millioner Mil. I 1882 indtraf den sidste, og den 8de Juni 2004 vil

man her i Landet kunne følge den næste Venusgennemgang, saafremt Vejret bliver klart om Formiddagen, men de Mennesker, der blive Vidne hertil, have endnu ikke betraadt vor Planet. At en Venusgennemgang bliver synlig her til Lands er et Tilfælde, som ikke er indtruffet siden Erik Glippings Dage, nemlig i Aaret 1283.

Vi vende os nu til Mars, en mærkelig rød Stjerne, hvis Bane falder udenfor Jordens, idet dens Middelafstand fra Solen er c. 30 Millioner Mil. Mars er en lille Klode; dens Gennemsnit er kun 900 Mil, dens Flade omtrent saa stor som alt Landareal paa Jorden. Man ved, at Mars drejer sig om sin Akse i en Periode af 24 Timer 37 Minutter 23 Sekunder. Dens Døgn er altsaa meget nær af samme Varighed som Jordens. Den Akselinie, om hvilken Mars gaar rundt, viser dog ikke i samme Retning som Jordens. Planetens nordlige Polarstjerne er Stjernen „Deneb" i „Svanen".

Marsaaret omfatter 687 af vore Døgn eller $668^2/_3$ Marsdøgn. Hvis der paa Mars gives et ordnet Kalendervæsen, vil det være fornuftigt at gaa ud fra, at der efter et Aar paa 668 Dage følge to Skudaar, som begge have 669 Dage.

Det er en godtgjort Kendsgerning, at Mars har Luft, og at Vanddamp udgør en Bestanddel af dens Lufthylster. Da endvidere de skinnende hvide Pletter, som findes ved Marspolerne, blive større og mindre i Overensstemmelse med Aarstiderne, gaar man ikke for vidt ved at antage, at disse Pletter virkelig bestaa af det samme som Jordens Polpletter, nemlig Is og Sne. I Marsvinteren 1831 blev Sydpolarpletten 400 Mil bred, men i Marssommeren 1879 svandt den ind til kun 16 Mils Bredde.

Vi betragte Marskortet. Det er en almindelig Antagelse, at de lyse Partier betegne Lande, de mørke derimod Havflader. Land og Vand indtage næsten ens Flademaal paa Mars. Havet skærer sig ind paa mange Steder og danner flaskeformige Fjorde og Bugter. Langs Ækvator ses de fire store Fastlande „Herschel", „Copernicus", „Galilei" og „Huygens". Af Øerne paa den sydlige Halvkugle mærkes „Tychos Land" med „Lockyers Sø", som ved tre Kanaler staa i Samkvem med de omliggende Have. En anden stor Ø er „Secchis Land", gennemskaaret af et Par forslagte Kanaler af c. 200 Mils Længde. Enhver af disse Øer er dog saa stor som Frankrig, Tyskland og Østerrig tilsammen. I „Keplers Ocean" ligger den saakaldte „Sneø", en hvid Plet, som til Tider viser sig nøjagtig paa samme Plet; man mener, at den

skyldes Tilstedeværelsen af Skyer eller Sne paa Toppen af en lille Bjærgø.

Der er oftere iagttaget hvide Striber hen over Marslandene, og man kan ikke godt betvivle, at disse Striber skyldes Sne, der smelter bort; thi de forsvinde i Reglen efter faa Dages Forløb. I Sommeren 1892 har man set en mærkelig sort Plet danne sig inde i den hvide Sydpolarplet paa Mars; denne sorte Plet udvidede sig til en Stribe, der omsider delte hele Polpletten i to Halvdele, et næsten uforklarligt Fænomen. Maaske skyldes denne Smeltning en vulkansk Virksomhed. Vi have jo ogsaa her paa Jorden Vulkanerne Mount Erebus og Mount Terror i vore Sydpolaregne, omgivne af mægtige Isbjærge.

Mars.

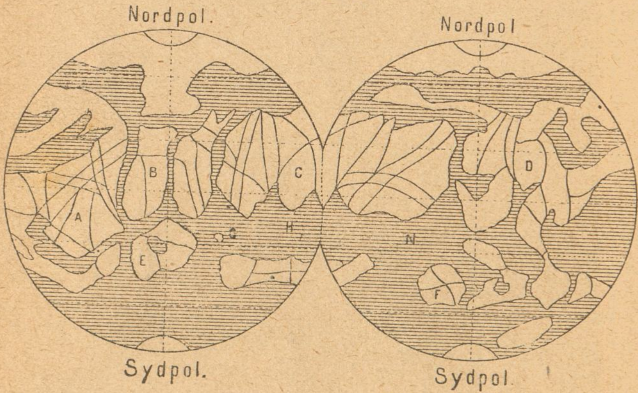

A Huygens. B Galilei. C Copernicus. D Herschel. E Thyco. F Secchi. G Sneøen. H Keplers Ocean. N Newtons Ocean.

Marslandene ere gennemfurede af et helt Næt af fine Striber, saakaldte „Kanaler", og fra forskellige Sider er det konstateret, at de have vist sig dobbelte. I Fald de ere virkelige med Vand opfyldte Kanaler, kunde man tænke sig, at der ved Fordampning dannedes en Dampcylinder over hver af dem. Fordoblingen vilde da hidrøre fra Lysbrydning og altsaa skyldes et optisk Bedrag.

Mars' røde Farve bliver, set i Kikkert, mere gulagtig. Grunden til dette Skær kendes ikke; da det ikke ændres efter Aarstiderne, kan det ikke hidrøre fra Vegetationen. Rimeligvis skyldes det en Ejendommelighed ved Planetens Luftlag.

Mars ledsages af to Maaner, først opdagede i 1877. De ere yderst smaa, 1—2 Mil i Gennemsnit; deres Flademaal svarer omtrent til Møens eller Falsters Areal. Befandt vi os paa den inderste Marsmaane, vilde selve Mars kunne dække et Parti af Stjernehimlen lige fra „Aldebaran" i „Tyren" til „Procyon" i „Lille Hund".

Om Mars er beboet, er et endnu aabent Spørgsmaal. Alt taler for, at den kunde være Bolig for levende Væsener, og vi bør derfor tro, at den ogsaa opfylder denne Bestemmelse. Det vil blive vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at komme til Vished i denne Sag; vi se mod en fjern Baggrund, naar vi rette selv vore bedste Kikkerter mod Mars, og Genstande hist oppe af under en Mils Længde kunne næppe skimtes her fra Jorden. Gæste de himmelske Verdener kunne vi Mennesker jo ikke paa almindelig Vis; men vi kunne beskue de tavse Kloder med bevæbnet Øje, forfølge dem, indhente dem og ile forud for dem ved Hjælp af den fine, den sikre matematiske Analyse; thi saaledes gaar man til Stjerner.

Ved Plakaten af 5te August 1831 er anordnet: at den, som gør Indgreb i det Universitetet i Kjøbenhavn forundte Privilegium paa at forsyne Kongeriget med Almanakker, være sig ved her i Riget at indføre og forhandle fremmede Almanakker, eller ved uden Universitetets Tilladelse at trykke nogen Almanak, skal udrede en Mulkt af 40 til 400 Kr., hvorhos de Eksemplarer, hvormed den paagældende antræffes, blive at konfiskere, og han endvidere at anse med en Tillægsmulkt af 50 Øre for hvert saadant Eksemplar; og det skal paaligge samtlige Politiøvrigheder at have nøje Tilsyn med, at der ej gøres Indgreb i foranførte Privilegium. Ved Kongelig Resolution af 23de Decbr. 1831 bestemmes endvidere, at saadanne videnskabelige, æstetiske og andre Skrifter, i hvilke en Almanak eller Kalender findes aftrykt, maa herefter fra fremmede Steder indføres og sælges, saafremt det findes, at den i Skriftet indeholdte Almanak eller Kalender udgør den mindst betydelige eller væsentlige Del af Skriftet; og at det, i Tilfælde af Tvivl om saadan Skriftets Beskaffenhed, skal tilkomme den Kongelige Direktion for Universitetet og de lærde Skoler — altsaa nu Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet — at afgøre, hvor vidt der kan være Grund til at lade Skriftet anholde og at anlægge Søgsmaal mod vedkommende eller ikke.

Nytaarsruner 1894.

Saa skriver vi Nytaarets Saga
med Arbejdets furede Skrift!
til Kamp i de glidende Dage
mod Slaphedens søvntunge Drage
vi sætter vor Vilje i Drift!
Vi tror ej at drømme os Lykken i Haand,
vi ved, der maa Arbejde til,
vi ved, at vor Vilje maa spændes
og gløde af Handlingens Ild.

Og gennem vort Liv skal der strømme
en foraarsfrisk, nærende Saft!
Vi vil ikke svæve og svømme
i vege, fantastiske Drømme,
der tærer vor Sundhed og Kraft!
Nej, frem vil vi stile ad Handlingens Vej,
der gaar over Banke og Dal
mod Maalet, som varmer og vinker,
vort lysende Livsideal!

Saa skriv da din Saga om Aaret
med Arbejdets furede Skrift;
vær med til at læge hver saaret
og rejse hver haabløs og daaret
og helne hver smertende Rift!
Saa stræb da at vie hver Handling, hvert Ord,
hvert Glimt, der gør vaagen og stærk,
til Løftning imod Idealet:
til Arbejdets signede Værk!

Olaf Andersen.

Julebryderier.

Af Anton Nielsen.

Moderen havde saa frygtelig travlt med at vaske, skure og gøre rent til Højtiden. Hun havde slet ikke Tid til at prate med sine Smaabørn, Jens og Signe. Men de havde altfor god Tid. Naar ikke de maatte være hos Moder, eller naar hun ikke vilde svare paa deres Smaasnak og mange Spørgsmaal, hvor skulde saa faa Tiden til at gaa.

Faderen, en halvgammel Skomager, havde endnu mer travlt end Moderen, for han havde hele Briksen fuld af gammelt og nyt Fodtøj, som alt skulde være færdigt til Julen. Han var endnu værre at komme til end Moderen. Naar Børnene gjorde den mindste Støj saa raabte han straks:

„Herut med jer Unger! Jeg kan inte holde mine Tanker samlede."

Da hans Kone bad for Børnene, om de ikke maatte være inde, for ude gik de altid og fandt paa Kunster, svarede han: „Den gaar inte! Je' ska' si'e daj noet, Motter: Vi Skommere, vi tænker nu majet."

Og hvad skulde saa de stakkels Unger finde paa ude? Der var ingen Kammerater nærved, og alt deres Legetøj var gammelt.

Jens satte sig i Krog udenfor og „tænkte Pudser op, ligesom Smedens Gris."

Da sprang han pludselig op, lige saa glad som den kloge Mand, der raabte „Eureka!" Men saadan sagde Jens ikke, for det var ikke hans Tungemaal. Han raabte: „Signe! kom herhen!"

Han følte jo allerede den kommanderende Mandfolkenatur i sig. Hun adlød, naturligvis.

„Det er dog rædsomt, saadan dine Dukker ser ud af Snavs, baade paa Kinder og Hænder. Du vasker dem vel aldrig?"

„Nej."

Og min „Barrejas" er ogsaa dygtig beskidt. Hør, nu er det snart Jul, saa skal jo al Ting være rent. Vi kan rig'tnok ikke være bekendt, at lade dem gaa saadan i Julen, vi maa have vasket dem; saa bliver de ligesom, de var ny."

„Ja, la vos, Jens!"

De hjalp nu hinanden med at slæbe Moders store Øreballie om bag ved Huset; hvor de kunde staa i Fred. Saa fyldte de den med Vand; de maatte rigtignok rende mange Gange med deres smaa Vandkander inden de fik nok, men det gjorde ingen Ting, for alle store Folk havde jo ogsaa travlt til Julen.

Signe vilde selv vaske, det følte hun, hørte hende til alene. Hun fik sin store Dukke ned i Ballien, hun gned og pjaskede trolig, og havde slet ikke Tid til at se efter hvordan den blev. Saa kom

Turen til den anden Dukke og til Bajadsen. Jens hentede stadig Vand for at forny e det, som var i Forvejen.

Endelig var Signe færdig og nu skulde Børnene da se, hvor kønne deres Dukker var blevne.

Jens tog den største Dukke og vilde tørre den af med en Klud, da gik alt Haaret af Hovedet og al Rødmen af Kinderne. Den lignede en skaldet Dødning.

„Uh, Dreng, hvad er det du har gjort ved Dukke-Line!“ raabte den lille Pige, grædende.

„Jeg vilde bare tørre hende af.“

„Ja, saa skal jeg ogsaa tørre din Barrejas af," raabte hun hævngerrig, snappede Bajadsen og tørrede baade Façon og Farve af.

Men nu slog Jens hende, hvorpaa han snappede hendes anden Dukke og tørrede den hel fordærvet. Hun brølede i vilden Sky og vilde rive ham.

Saa kom da Moderen:

„Men Gud Børn! Hvad er der paa Færde?"

Saa begyndte de paa en Gang et højrøstet skraalende Klagemaal. Med stor Besværlighed opdagede endelig Moderen hvordan det hængte sammen. Saa sagde hun:

„Men I taavlige Børn! Hvor kunde det dog falde jer ind at vaske Legetøjet? I har været lige dumme begge to, og saa kommer I endda op at slaas!"

Nu mæglede hun imellem dem, og fik dem til at give hinanden et Forsoningskys. Saa tørrede hun deres Taarer og vaskede dem røde Kinder. Hun fortalte dem, at Farven gik ikke af i Vasken, men blev meget smukkere.

Naa, saa var det Uvenskab til Ende, men nu saa Signe paa sine Dukker og begyndte at græde igen. Jens stemmede i med om sin Bajads, og nu sang de i fuld Enighed en tostemmig Jammersang.

„Hys! Lad Faer ikke høre det, saa faar I saamæn Hug, for han er knaget i Hovedet i denne Tid."

„Aa, jeg faar aldrig nogen Barrejas mere!" snøftede Jens.

„Aa, begge mine Dukker! Jeg faar aldrig nogen mere," hulkede Signe.

„Jo, ti nu stille og vær gode! Dersom det er mig muligt, saa skal I faa noget nyt Legetøj til Julen. Men saa skal I ogsaa holde op at græde."

Det gjorde de ogsaa, for deres livlige Fantasi fik straks travlt med at udmale for dem, hvad det kunde blive. De kom med mange Spørgsmaal derom til Moderen, men hun vidste det ikke.

Nej, hun vidste det sandelig ikke, stakkels Kone, for det var knapt for dem. Manden var en fattig Skomager paa Landet. Han var født i en Købstad og foragtede Landet og dets Beboere. Derfor var han stadig utilfreds. Vel havde han Arbejde nok, men det var „disse Bunne-Transtøvler som man maatte slide hart i og inte fik no'et for." Havde han lidt finere Arbejde imellem, saa var det gerne fra daarlige Betalere, som han maatte give Kredit.

Fra det Øjeblik Konen ubesindig havde lovet Børnene nyt Legetøj, plagede de hende uophørlig med Spørgsmaal om, hvad det skulde være og hun var bedrøvet, for hun mente det blev snarest til slet ingen Ting.

Men Dagen efter blev det pludselig stærkt Snefald. Hun fik nu Børnene ud at køre i Slæde og til at lave Snemænd — saa var hun da fri for dem saalænge.

En Gang, hun var inde i Stuen at se til Drengen, der laa i Vuggen, fik hun Øje paa den gamle Niels Jensen, der gik forbi Huset. Hun udbrød:

„Nej, vil du se, Faer! Den gamle Niels Jensen har saamæn været i Skoven at hugge Juletræ i dette gale Vejr.“

„Ja, han har altidsens vaaren en gammel Tosse.“

„Men det er da ikke saa tosset, at gøre noget for at fornøje hans smaa Børnebørn. Saadanne fattige Børn, som de og som vore, de har ikke mange Fornøjelser — Jens og Signe, de har aldrig set et Juletræ.“

„Du vilde ka'skesig ha' at je' skulde smide Arbejdet til Si'e og daske ud i Skoven for aa hugge Juletræer til Ungerne? Inte! Ja, de kunde hellesen nok li'ne daj, for du ka fløjte fine Støkker.“

„Men dersom du fik Lyst til at rette Ryggen en Timestid, saa kunde du jo ligesaa godt gaa hen i Skoven.“

„Rette Ryggen! Naa, hva' behaver! Hvornaar ser du je' retter Ryggen, uden naar jeg er i Seng. Næ, det er sgunte saannen, for en fattig Landsby-Skommer, der har Re'en fuld af Unger. Ka' man faa no'ne Pjalter aa hænge paa Raden a' dem, og no'et aa stoppe i Mun'nen paa dem, for di gaver jo altidsens, li'esom forsultne Fuleunger, saa maa sgu en fattig Skommer være glad til.“

„Men det er du jo ikke, vor Faer! Du er næsten gnaven altid. Vorherre har jo betroet os disse dejlige Børn, som er sunde og velskabte. Er det da ikke til at være glad over! Jeg takker saamæn min Gud for dem, hver Gang jeg ser dem.“

„Naa, nu ska' du'nte b'ie rørendes, Motter! Tørre Øjnene! Det manglede bare! Du ve' ju godt, a' je' er osse glaj over di smaa Orme, men ser du, Gesjæften maa jo passes, hellesen sulter vi ju alle, baade store og smaa. — Sikke go'e Stunder du har te aa prate med mej i Da'.“

Hun tørrede Øjnene endnu en Gang og gik saa ud i Køkkenet.

Det var dog tungt nok, tænkte hun, at de ikke havde Raad til at glæde deres søde Børn rigtig, idetmindste en Gang om Aaret ved Juletid. Men saa skammede hun sig igen over sine Taarer. De havde dog noget i Spisekamret at holde Jul med. Og i sit Hjertes Lønkammer havde hun ogsaa stor Tak til Gud at holde Jul med.

Men nu kom Jens og Signe stormende ind ad Køkkendøren:

„Moer! saa du Niels Jensen?"

„Hvad vilde han med det lille Grantræ?"

„Skulde han plante det?"

„Det kan vel ikke gro, for det havde ingen Rod."

Saaledes raabte de i Munden paa hinanden.

Aa nu blev hun bedrøvet igen. Hun havde jo lovet Børnene Legetøj. Og det var dog saa dejligt at have et Juletræ. Men hun havde ingen Udsigter til at skaffe Børnene den store Glæde. Og hvad skulde hun svare dem? Fortalte hun om Juletræet, saa blev jo Børnene saa opsatte paa det, og lyve for sine egne Børn, det kunde hun ikke. Hun maatte saa forklare det for dem.

„Aa, hvor det bliver morsomt! Saadan et faar vi vel ogsaa?" udbrød Jens.

„Ja og der kommer to nye Dukker paa til mig!" raabte Sine.

„Men det koster Penge, Børn og jeg har ingen og Faer har heller ingen. Til næste Jul faa vi nok ogsaa et Juletræ."

„Hvorfor har vi ingen Penge, Moer?" spurgte Jens.

„Ja, det ved vi ikke. Det er Vorherre, som deler Pengene ud, ligesom det passer bedst."

„Men er vi da ikke lige saa gode som Niels Jensens? Hvorfor skal vi saa ikke have Juletræ?" spurgte Jens igen.

„Det kan jeg ikke sige dig, mit Barn. Men vi kan da ikke have al Ting. Vi faar en dejlig Flæskesteg til Juleaften og saa mange Æbleskiver I kan spise. Det faar maaske Niels Jensens ikke, men saa faar de Juletræ. Vi kan ikke tage selv, men vi skal være glade ved, hvad Gud giver. Det er ligesom naar Moer deler Mad ud til jer, saa ved I nok, at hver af jer skal nøjes og være glade over det, I faar."

Børnene svarede ikke, men de saa noget modfaldne ud. Moderen var mere forknyt, men hun turde ikke lade sig mærke med det.

Hun sled saa Dagen hen. Men det var strengt for hende at se paa Jens; hun syntes at kunne læse Skuffelse og Bebrejdelse i hans lille, kønne Ansigt. Det var ikke saa mildt som det plejede at være.

Næste Dag var Lille Juleaften. Nu var Sneen blevet til store Tøklatter, der faldt; de spaaede om en „skidden Jul“.

Da Familien havde spist Middagsmad og Konen havde faaet vasket op og skulde lige til at begynde at bage Æbleskiver, da stod hun paa en Gang stille og lyttede. Tænk! hendes Mand sang:

„Immer lustig foran! Immer lustig foran!
Til det Brunsviger Land vi snart komme kan.“

Hvad var der paa Færde? Han plejede aldrig at synge. Der skulde noget overordentligt glædeligt møde ham, før han sang en Tone. Hun gjorde sig et Ærinde i Stuen; han talte ikke om noget, men blev ved at rejse videre:

„Immer lustig foran! Immer lustig foran!
Til det Lyneborger Land vi snart komme kan!“

Da kunde hun ikke dy sig længer:

„Du er i godt Humør, vor Faer! Det er saa morsomt at høre du synger.“

„Kom herhen, Motter! Je' har sgu osse faaet no'et ind aa synge paa,“ sagde han og pegede paa en stor Guldskilling.

„Men Faer! Hvordan er det gaaet til?“

„Møjet natyrlig, min Pi'e. Se Kontoristen hos Herreds-fo'den, han skyldte mig jo 18 Kroner og har jo skyldt i en Evig-hed. Je' havde sgu aldrig ventet no'et af ham, for han havde jo næsten slets inte Løn. Men ser du nu er han affenseret til anden Fuldmægtig, aa saa er han dog saa rijæl, saa han betaler møjet pænt, og to Kroner i Rente, forstaar du.“

„Aa Gud ske Lov! Det var da dejligt, Faer! Nu gaar du bestemt i Skoven i Eftermiddag og faar et Juletræ.“

„Pokker te Fruentømmer te aa hænge i! Du ser jo je' slider paa Hans Kristians nye Støvler. De ka b'ie færrig Klokken 12 i Nat.“

„Hør, vor Faer! Lad du dem ligge! Hans Kristian har Støvler nok. De fattige Folks Fodtøj har du jo faaet fra Haanden. Børnene er saa bedrøvede, for jeg har været saa dum at love dem Legetøj. Og nu saa de Niels Jensen komme med Juletræet.“

„Je' har rigt'nok lovet de nye Støvler til i Mor'en tilig,

men, hvad Faen! vi Skommere har jo Ord for, at vi er no'ne Løjnehalse, aa de hjælper nok inte, a' je' holder Ord een Gang. — Naa, immer lustig foran! Hent mig de lange Lær, Madam Skommers, saa ska jeg sgu hugge et Juletræ, som ka' presse Niels Jensens."

Mester fik sine lange Støvler paa og han affted. En Time efter kom han slæbende gennem Skoven med det største Juletræ, han havde kunnet faa Lov til at hugge for Skovfogden. Da

Børnene saa ham langt borte sprang de ham i Møde og raabte højt af Glæde.

„De' ka' I nok li'e, Unger!" sagde Mester, saa mildt han kunde.

Næste Morgen tidlig maatte Konen af Sted til Købmanden, der var vel forsynet med Juleherligheder. Hun havde hele Forklædet fuldt og Børnene var jo frygtelig nysgerrige. Men hun

bar det ind i deres lille Storstue, som derefter blev laaset, og de saa ikke andet end Hovedet af en Hest, som Jens mente, han skulde have.

Juleaftens Dag havde Mester taget sig paa at pynte Juletræet alene. Børnenes Glæde havde rigtig tøet ham op. Han fik sat Fod under Træet og nu pyntede han jo op med alle de gode Ting, som „Motter" havde købt. Det gik sent, for der var meget. Endelig var han færdig. Han flyttede Træet op paa Bordet, for at det kunde glimre mere. Nej se, der laa jo Guld-

stjernen, som skulde sidde i Toppen. Den havde han glemt og den var jo næsten det vigtigste. Han kryber op paa sin Skomagerstol for at sætte Stjernen paa, men ligesom han staar og maser med det, taber han Ligevægten og falder, med Skam at tale om, lige paa sin Hale og bliver siddende midt paa Gulvet, næsten helt skjult af det vældige Juletræ. Godter, Legetøj og Lys regnede ned over ham og spredtes over hele Stuen, og noget af det fik jo en slem Smøre.

„Naa, der sidder je' net i'et. Der ligger, Gud hjælpe mej, hele Religheden. Aa til Hedehusene med det hele. Hva' vilde je' paa den Gallej. Av min . . .! Naa, je' er rigtnok kommet i Skoven. De' Pokkers Skidt. Næ, je' kan sgunte la' vær' aa grine, saannen je' sitter i'et. Motter, Motter! Kom skal du se, nu er je' be'en fær'ig me' aa pynte Juletræet. Kom og se hvor dajlig de' er!"

Konen, som havde set og hørt det hele blev meget bange for, at Fatter skulde opgive Juletræet, og hun fandt det rigtigt at gaa lidt snedig til Værks:

„Men Gud, vor Faer! Hvordan kom du dog af Sted?"

„Jeg faldt paa min Ende, Motter. De' gik hel natyrlig til."

„Slog du dig ikke?"

„Gu' go're je' saa, men der hvor je' slog mej der var heldigvis no'et til a' ta' Stødet a'. Men se, her ser ud, hva' sønnes du!"

„Ja, nu er det bedst at lade Juletræet være. Nu skal du ikke mase længer med det, Faer. Saa kan Børnene faa Stumperne, der ligger paa Gulvet."

„Ok di Fruentømmer, hva' di er dog for no'et Vrøvletøj! I Gaar va' de' næsten Livet om a' gøre og i Da' opge'er hun sgu hele Komedien. Næ, du ka' tro Naj, Motter! Har je' gaaet og aset og slævet paa de' store Spetakkel, og je' saa skulde smide det paa Møtningen ba'etter! Næ, den skær inte, ser du."

„Kan du ogsaa faa det til at staa, Faer?"

„De' har je' udspekeleret for længe siden. Vi Skommere, vi tænker nu majet; vi er nu'nte Bunnetosker forstaar du. Nu ta'er vi din Øreballe og fylder med Sand og deri planter vi Træet og pakker det med Sand og Sten. Og ve' du saa tro, det bi'er staaenes."

„Ja det er rigtig, Faer! Jeg kan nok faa Tid til at hjælpe dig lidt. Der er forresten ikke sket saa stor Skade."

Og hun begyndte at samle op.

„Hva' den slemme? Hva' brøler Ungerne for?" spørger han.

„Aa, de har vist tittet igennem Nøglehullet og set hvordan du kom af Sted."

„Gak ind og jav en Kniv i Halsen paa dem! Ja, en Æbleskive ka' vel ogsaa stoppe Munnen paa dem. Di er jo mere gelinde. Men Nøglehullet! der ska' b'ie vinket a' li'e cito," sagde han og drev en Pind i det.

Efter en Times Forløb var alt i god Orden.

Mester vilde have de skulde spise Nadvere straks, men Konen bad om Udsættelse for Stegen var ikke rigtig mør.

„Ja, saa ta'er vi Juletræet fø'st," sagde Skomageren, og det var det Konen vilde, for hun vidste, at Børnene var saa ophidsede af Frygt og Haab, saa de ikke kunde spise den gode Mad.

Nu tændte Manden Lysene og Døren blev lukket op til Dagligstuen. Jens og Signe skyndte sig ind, men blev staaende aldeles forstenede over den store Herlighed.

Konen sang et Par Vers af „Dejlig er den Himmel blaa". Saa lod hun Manden og Børnene om Træet og gik ud til sin Flæskesteg. Og mens den brasede, nynnede hun med et taknemligt Hjerte:

„Glade Jul! Dejlige Jul!"

Drengen og Hunden

„Ja, giv mig lidt! Vovvov, vovvov!
jeg er saa sulten og saa flov!"
Men Hundens Vov og bedende Blikke
er spildt og rører ham slet ikke.

Hvor mangen selvkær Broder og Søster
har ikke han i Vester og Øster,
der sparker bort hver lille Hund
og putter alt i egen Mund.

G. Aa.

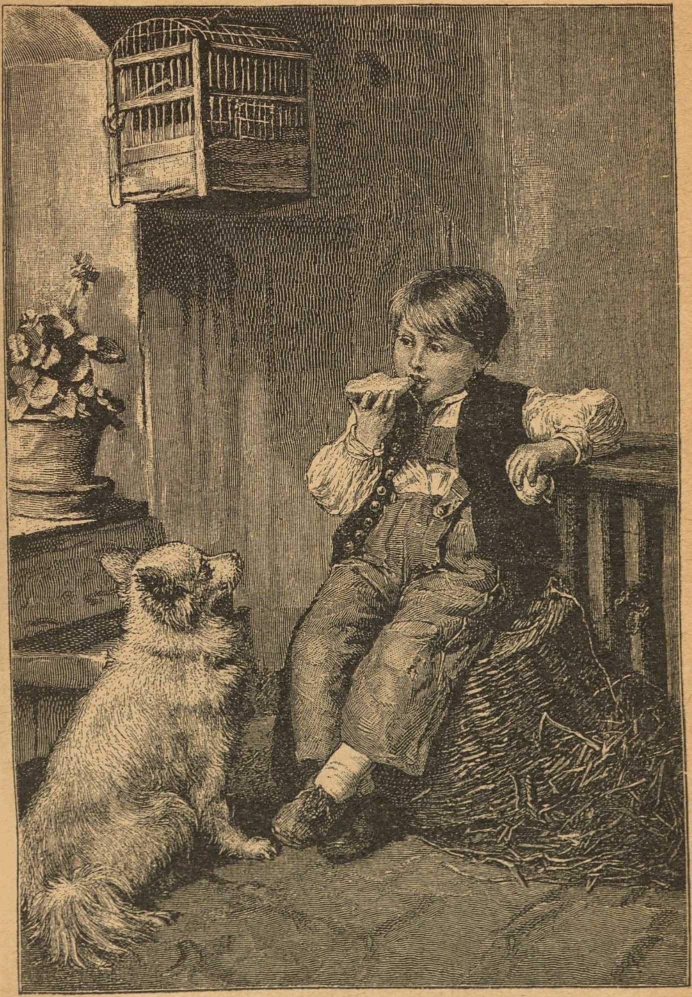

Jomfru Elsebe fra Brøndehøje.

Af Fru Adeler-Bagger.

Møenboernes værste Fjender vare i Middelalderen først Venderne og siden Lybækkerne. Venderne havde i Aaret 1169 betænkt en Landgang med Plyndringstogt samtidig fra Grønsund og fra Kjeldbybugten (Noret), men Øen blev frelst af Erkebiskop Absalon, der, som bekendt, overlistede den vendiske Flaade under Rygen og tilføjede den et fuldstændigt Nederlag. Dette skete paa St. Nikolaj Dag den 6te December, og Møenboerne gjorde saa siden St. Nikolaj til deres Helgen.

Men St. Nikolaj maa dog ikke have været nogen ret mægtig Skytspatron; thi han har ikke formaaet at værne Møen for tunge Skæbner, som til forskellige Tider ere gaaede hen over Landet. Allerede medens Valdemar den Anden sad fangen, havde Lybækkerne begyndt at drive Fiskeri lige op under de danske Kyster. — I Valdemarsønnernes Stridigheder blandede de sig siden, idet de under Erik Plovpenning gik i Land for at befri Hertug Knud af Blekingen, der af denne holdtes fangen paa Stegeborg. Da de saaledes havde skaffet sig Adgang til Øen, drog de ikke bort igen men rev Handelen og Fiskeriet bestandig mere til sig, ja, nedsatte sig endog som Handelsmænd langs Kysterne.

Omtrent lige ud for det nuværende Mandemarke laa der den Gang ved Sydstranden en Handelsplads, som kaldtes Brøndehøje. Den var af stor Vigtighed for Møenboerne, fordi de herfra sneg sig til at forhandle Korn og Kvæg, med mere, til de fremmede; dette var dem nemlig strengt forbudt. Som ufri Bønder vare de langt hen i Tiden tvungne til at føre deres Varer til Stege Torv og afhænde dem der til de Priser, som den kongelige Lensmand maatte behage at bestemme efter først at have forsynet sig selv med, hvad han behøvede. — Lybækkerne satte sig nu fast her i Brøndehøje og fordrev de danske Handelsmænd til Mandemarke; de bemægtigede sig tillige den der beliggende Vandmølle, der var mange Penge værd, fordi det var den eneste paa Øen. Saa stor en Del af Øens Befolkning som kunde naa derhen, fik Kornet malet der, de øvrige maatte finde sig i at bruge Haandkværn.

Saa befandt Lybækkerne sig altsaa vel tilpas her i Brønde-

høje, og da en lybsk Krigsflaade 1510 havde ødelagt Købstaden Borre og afbrændt Kirken, tog Brøndehøje endnu mere til i Velstand. Rigtignok bleve Lybækkerne af Kong Christian den Anden tvungne til at bygge Kirken op igen, og saa maatte de i nogle Aar ave sig en Smule, men snart kom den sørgelige Grevefejdens Tid, og da spillede de igen Mester, baade paa Landet og Søen. Først Kong Christian den Tredje havde Held til at knække disse Snyltegæsters Magt, saa de ikke mere bar Hovedet saa højt her i Danmark, og efter 1556 ses de jævnlig at drage ud af Landet igen.

De Indbyggere af Brøndehøje, som i sin Tid havde maattet udvandre til Mandemarke og Skovene der omkring, forsøgte nu lidt efter lidt at vende tilbage igen.

Blandt disse vare to Mænd af Slægten Elmelunde, i hvis Besiddelse Møllen i Brøndehøje tidligere havde været. De kom ned til Stranden og forsøgte atter at komme i Besiddelse af deres tidligere Ejendom. Det var omkring Aaret 1620. Men Brøndehøje var imidlertid blevet et kongeligt Toldsted, og de fandt Pladsen optaget af en kongelig Tolder af Slægten Podevisk, der foruden at være Tolder tillige drev den indbringende Møllerforretning. Hans kongelige Majestæts Tolder var en stor Mand, og de to Mænd af Slægten Elmelunde maatte vel lade ham sidde, hvor han sad. For øvrigt skøttede de vel heller ikke stort om at drive ham ud; thi Esker Elmelunde havde i mange Aar drevet Jagt i Højmøens Skove og havde oplært sin Søn Gregers til den samme Haandtering. Gregers var en stærk og fager Knøs, og ingen var som han dristig til at stige op ad Klintens stejle Stier for at indhente Vildtet og give det Døden, og aldrig vendte han hjem fra Jagten uden rigt belæsset med Bytte.

Nu havde Hr. Podevisk en eneste Datter; hun var ung og dejlig, men ofte meget ensom, da hendes Moder, som var fra Vælskland, tidlig var død. I Fiskerhusene og Kræmmerboderne var ingen ret Omgang for hende, og det var da ikke at undres paa, at ogsaa hun søgte op i Skovene og glædede sig ved Jagten; og Hr. Podevisk undte da Gregers Elmelunde at være hendes Følgesvend og Vogter. — I den første Tid red han et Stykke bag ved hende, men siden saa man dem Side om Side; og inden Høstjagten var til Ende, havde Trækfugleskaren paa Flugt over Landet set, hvorledes Gregers havde taget Jomfruen i Favn og kysset hendes Mund. —

Nu havde Gregers herefter ingen anden Tanke end den, hvorledes han skulde gøre sig fortjent til at blive Jomfru Elsebes Husbond, og han lagde Planer til at drage ud af Landet for i fremmed Krigstjeneste at indlægge sig Hæder og Ære; men Jomfru Elsebe holdt ham fast med fagre Ord, med Bønner og Kys og hidsede hans Elskov ved lønlige Møder.

Brøndehøje skal have faaet sit Navn af de underjordiske Kilder, hvorover den var bygget; og dog traadte dette Kildevand kun synligt frem et eneste Sted, det var i den Dal, hvor det som et rivende Vandløb drev Møllehjulet. Dog selv her, hvor det med voldsom Fart sprang ud af den sorte Jordvæg, havde det kun et ganske kort Løb, netop hen over Møllehjulet, saa forsvandt det paa ubegribelig Vis i Dalbunden.

Et sælsomt Sagn gik der om denne Kilde; den havde sit Udspring fra et Sted, hvor Mørkets Aander dvæle, sagdes der. De havde en Gang ladet Vandet vælde frem for at give en Mand Velstand; det var ham, som først byggede Møllen; og det traf sig saa, at denne Mand var netop Gregers' Stamfader. Men aldrig turde Solen skinne paa Vældet, thi dersom dette skete, vilde det bringe Ulykke. Man havde derfor opført en Væg af Egeplanker tværs over Vandet mod Øst, for at Morgensolen ikke skulde skinne paa Vandet; fra de andre Sider havde det ingen Fare, thi Dalen var saa dyb, at Lyset næppe trængte herhid, og derfor grønnedes ingen Urt eller Blomst ved Kildens Bred; her var alt sort og goldt og dødt.

Paa den Tid havde Møen en Lensmand ved Navn Hr. Gabriel Marselius. Han var en Hollænder af Fødsel og en snild og dygtig Købmand. Ikke mindre flink var han til at erhverve sig den gode danske Jord for billige Penge. Store Ejendomme, som han kom i Besiddelse af i forskellige af Landets Egne, bære Vidnesbyrd herom. Held og Fremgang var der ved alt, hvad han tog sig for. Han havde saaledes vidst at skaffe sig Fordelen som Mellemhandler med de kostbare Varer af alle de Silke og Guldstoffer, perlestukne Klædningsstykker og skinnende Stene, som brugtes af Hoffet og Adelen i Landet. Ved ham bleve alle disse Sager tilligemed kostelige og fine Krydderier indforskrevne fra Udlandet og meget ofte overførte af hans egne Handelsskibe til Brøndehøje, hvor Tolden blev betalt. Hr. Marselius havde en Søn, der var vel skabt og flink og dygtig som han selv, og Faderen ønskede intet hellere, end at et Giftermaal kunde komme i Stand

imellem denne og Jomfru Elsebe Podevisk; han tænkte vel som saa, at Frændskab og nøje Venskab imellem Købmanden og kongelig Majestæts Tolder kunde aldrig skade. — Ogsaa for Hr. Podevisk syntes en saadan Forbindelse fordelagtig og ærefuld. —

Da der nu en Dag var kommet et Skib fra Holland med en prægtig Ladning af kostelige Sager, som Hr. Marselius skulde have klareret ind til Brøndehøje, kom han med sin Søn ned til det store stensatte Hus, som Hr. Podevisk havde bygget sig i Mølledalen. De to Herrer traadte ind med høvisk Hilsen og bad ham og hans Datter at gaa med om Bord for at tage de herlige Sager i Øjesyn. Hvad der blev talet der ude paa Skibet, ved ingen; men Jomfru Elsebe kom i Land med Haarguld og Armringe og med skinnede Kæder om Hals og Bryst. Fulgt af de tre Mænd gik hun tilbage til Huset og lagde Hynder til Rette og bredte Dug. Siden blev en Kiste med Silkestoffer og et Fad med Vin indbaaret samt herlige Frugter og Krydderier, og det gik om Aftenen lystigt til i Hr. Podevisks Hus. — Men Gregers og hans Fader vare ikke budne med som saa mangen Gang før. —

Saa skiftede Jomfru Elsebe da Sind og tænkte, at hun kunde aldrig faa Mod til at slaa sin Faders Villie imod eller Hjerte til at vise Hr. Marselinsses Kostbarheder fra sig, og hun gav den unge Mand sit Ja, skønt hun i Hjertet var Gregers Elmelunde god. Men Jomfruen gik saa ikke mere i Skoven eller ad Klintens Stier, hvor hun var bange for at møde Gregers; meget mere vovede hun sig næppe uden for Huset, men tilbragte den meste Tid i sit Kammer, beskæftiget med sine Dragkister og Færdeskrin.

*

* *

Julen 1624 tilbragte Jomfru Elsebe med sin Fader paa Gæsteri hos Hr. Marselius, der som kongelig Lensmand havde Bolig paa Stegeborg Ladegaard. Selve Slottet havde nemlig ligget i Ruiner siden 1533, da Lybækkerne i Grevens Fejde sprængte det i Luften med Krudt. Denne Jul havde for Jomfru Elsebe været som en eneste Festdag med Spisen og Pokuleren, med Dans og Skæmt, med Fløjte- og Gigespil; ogsaa Hr. Podevisk var vel tilfreds. — Med Helligtrekongersdag, den 6te Januar 1625, gik dog Julen ud, og man skulde nu tænke paa Hjemrejsen. Hr. Podevisk og hans Datter bleve dog saa stærkt bestormede med Bønner om at blive endnu en Stund, at de maatte give efter, og

da de endelig fik Rejsen bestemt, var kun en Uge tilbage af Januar. Det var da ogsaa den høje Tid for dem at komme hjem; thi Jaordet mellem unge Hr. Marselius og Jomfru Elsebe var bestemt at skulle drikkes i Mølledalen Aftenen til førstkommende Kyndelmisse, den 1ste Februar 1625. Begge Slægters Paarørende skulde da i den Anledning samles der; og der var efter de Tiders Skik ret betydelige Forberedelser at foretage til et saadant Gæstebud, der ofte varede flere Dage, naar mange af de besøgende kom rejsende langvejs fra.

Da der i otte Dage var bagt og brygget, stegt og braset, var Hr. Podevisk dog færdig til sine Gæsters Modtagelse, og da Dagen oprandt, smykkede Jomfru Elsebe sig alt fra Morgenstunden og eftersaa sine Klæder. — Af og til følte hun sig vel lidt beklemt, naar hendes Tanke dvælede ved Gregers Elmelunde, men da baade han og hans Fader havde givet Løfte om at komme med til Jaordet, trøstede hun sig med, at han vel vilde slaa sig til Taals og finde sig i sin Skæbne, naar den viste sig at være uundgaaelig. — Saa spejlede hun sig flittig i et kosteligt venetiansk Spejl, en Gave fra hendes Fæstemand, og beundrede sit eget Billede, der viste en fager sortlokket Kvindeskikkelse med mørke straalende Øjne, klædt i grønt Silkeskrud bræmmet med Skind, og med gyldne Armringe nedenfor de lange stramme Ærmer. — Hun drejede sig just smilende om og prøvede nogle nye Dansetrin, hun nylig havde lært paa Stegeborg, da Vinduet med et formørkedes, og Gregers Elmelundes Skikkelse viste sig udenfor. Han bad og han truede, og hun maatte da aabne Vinduet for ham; men hun skyndte sig først hen og slog Slaaen for Døren.

Gregers sprang da over den brede Karm ind i Kamret, og hun saa nu, hvorledes han var kommen ind i Snævringen ved Møllehjulet, som just var lige ud for hendes Vindue, ved at trække Naglerne ud af en Egeplanke i Væggen, der skærmede Møllevandet mod Morgensolen. — Gregers stillede sig først op med korslagte Arme og betragtede hende mørkt, men saa greb han hende om begge Haandled, saa hende ind i Øjnene og krystede hende til sig med Fortvivlelse, med Bønner og med vældig Vrede.

Saa mægtig en Forbundsfælle havde Gregers da i hendes eget Hjerte, at hun samtykkede i at tilhøre ham endnu den samme Nat efter Gæstebudet.

Saa gik Gregers da ubemærket bort den samme Vej, han var kommen. Og da Tiden kom, gik Jomfru Elsebe ned i Stor=

stuen til de gode Mænd og velbyrdige Kvinder, som vare forsamlede der med gamle og unge Hr. Marselius og hendes egen Fader. Der drak hun Jaord med sin Fæstemand. Og ud paa Aftenen, da Mændene toge paa at besøge Kruset flittigt, og de høviske Kvinder søgte til deres Kamre og slog Slaa for Dørene, trak ogsaa hun sig tilbage til sit Kammer og slog Slaaen for. — Derpaa aabnede hun Vinduet og modtog sin Elsker i sine Arme. —

Men Mørkets onde Aander blive aarvaagne, naar Mennesker synde saa svært.

*

* *

Da Gregers Elmelunde ved Daggry svang sig ned fra Jomfru Elsebes Vindueskarm, laa Sneen alenhøj i den snævre Mølledal og ud over de vide Marker. Udenfor brusede og larmede Havet under en stærk Storm fra Sydøst. Gregers satte Jægerhatten fast paa Hovedet og vendte Ryggen til Blæsten, idet han arbejdede sig op igennem Hulvejen, som førte gennem Skoven til hans Hjem. I Skoven var der mere stille. Træerne stode i den graadisede Morgen med Taagehætter over Kronerne, kun den sultne Krageyngel fløj fra Reden under hæs Skrigen. Efterhaanden som han skred frem, antog den østlige Himmel et lysere Skær. Jordsmonnet begyndte at hæve sig om Gurkebakkernes Fod. Idet han gennem Skoven naaede en aaben Plads paa Toppen af Bakken, saa han den øverste Rand af Solskiven bryde gennem den hvide Snetaage. Da stansede han pludselig forfærdet og tog sig til Hovedet med begge Hænder. — Han kom pludselig i Tanker om, at han, da han forlod Mølledalen, havde forglemt at sætte Egeplanken paa sit Sted i Bjælkevæggen, og at Solen snart vilde skinne paa Kildevældet.

Han vendte hastig om og styrtede ned ad Bakken, gennem Skoven, som omgav dens Fod. Men da han var kommen nedenfor og havde det flade Land liggende for sit Blik lige ud til Havet, mødte hans Øjne et Syn, som forstenede ham af Rædsel og naglede ham til Stedet.

Solskiven var nu helt brudt gennem Taagen og skinnede med klar og rød Glans over Brøndehøje; men Byen saas i det lyse Skær tydelig at bevæge sig. Den sank og sank dybere og bestandig dybere, til Huse og Boder, Mølle og Træer forsvandt under Havet. — Saa væltede dette sig frem med graadige skummende Bølger,

som gik Halvvejen op til Mandemarke og med det samme satte Hr. Marselinsses Fartøj højt op paa Land. Det vuggede sig i den stærke Brænding over det Sted, hvor Byen nys stod — og alt var forbi. —

Hele Byens Befolkning omkom og med dem saa mange, som den foregaaende Aften havde været Gæst i Hr. Podevisks Hus. Kun de to Marselinsser, Fader og Søn, bleve frelste. De havde taget Natteleje paa Skibet, fordi der var saa fuldt med Gæster i Huset hos Hr. Podevisk. —

Om Gregers er endnu at fortælle, at han mistede Forstanden ved det rædsomme Skue af Byens Undergang. Han vendte ikke mere hjem, men vankede om paa de vildsomme Stier i Klinteskoven, til han betynget af sin Brøde en Nat styrtede sig fra Dronningestolen i Havet.

Nogle Dage efter bare Bølgerne hans lemlæstede Lig i Land i et af Dalfaldene nord for Lilleklint. Der jordede man ham og rejste et Kors over hans Grav. —

Det staar der endnu.

Jøklerne.

De højeste Dale og Sænkninger mellem Alpernes mægtige Toppe ere opfyldte af uhyre Snemasser. Paa Grund af vekslende Tø og Frost faar denne Sne en ejendommelig løs og kornet Beskaffenhed (Firnsne), ja længer nede gennemtrænges den saaledes af det nedsivende og overrislende Snevand, at den omdannes til en eneste sammenhængende Ismasse, der opfylder hele Dalbunden. Hele denne Masse er paa Grund af den sammenpressede Tilstand, hvori den befinder sig, og paa Grund af de højere liggende Snemassers uophørlige Tryk i en jævnt nedadglidende Bevægelse. En saadan Isflod kalder man en Jøkel, og af dem findes der i Alperne flere Hundrede; den største er Unteraarjøkelen, som er et Par Mile lang, $^1/_4$ Mil bred og har en Tykkelse af 800 Fod.

Da Bevægelsen stadig er nedadskridende, maa Jøkelen naturligvis til sidst naa saa langt neden for Snelinien, at den smelter

Mer de glace ved Chamounix.

ved Sommerens Varme og forvandler sig til en virkelig Flod. Dette kan ske ved, at Jøkelen breder sig fladt ud i Dalen og tør bort; men stundom ser man ogsaa Jøkelen ende med en stejl Is-væg, flere Hundrede Fod høj, og under denne Væg ser man en mægtig Port, af hvilken den nydannede Flod strømmer ud. I

varme Somre vil Smeltningen foregaa højere oppe i Dalen, og det vil da synes, som om Jøkelen har trukket sig noget tilbage; i kolde Somre derimod er det omvendt; men fra de umaadelige Forraad af Firnsne i Højalperne faar den nedadskridende Jøkel stedse sin tilstrækkelige Næring.

Jøkelen er til begge Sider omgiven af høje, ofte stejle Klippevægge. Ved Luftens og Isens spaltende Virksomhed løsne større og mindre Blokke sig stedse fra disse Vægge; de falde altsaa ned paa Jøkelen, og der kan saaledes langs dennes Sider danne sig hele Volde af større og mindre Sten; disse Volde kaldes Jøkelgærder (Moræner). Sker det, at tvende Jøkler forene sig, vil der fra Foreningspunktet og nedad danne sig endnu et tredje, et Midtgærde. Alt som Jøkelen skrider fremad, skurer Isen store Blokke løs fra Dalens Bund og Sider, og for en stor Del knuses disse Blokke mellem Jøkelen og Klippegrunden til melfint Grus og Sand, som Jøkelen i hele Dynger skyder med sig frem indtil det Sted, hvor den smelter. De større Blokke, hvis Antal øges ved dem, der styrte ned fra Jøkelens Overflade, blive liggende og danne et Tværgærde (Endemoræne); de mindre Sten, ikke at tale om Grus og Sand, fører Floden med sig paa sit videre rivende Løb, saa dens Vand i Begyndelsen er fuldstændig plumret deraf.

Ofte foregaar der store Bristninger i Ismassen, og der danner sig da Spalter, der stundom kunne naa helt ned til Jøkelens Bund og have en Bredde af indtil flere Favne. Ofte staa disse Spalter i Forbindelse med underjordiske Huler og Kanaler, der tjene til Afløbsrør for de mange smaa Vandstrømme, som fremkomme paa Overfladen, ved at Solvarmen smelter denne. Disse Smaastrømme forene sig senere med den Flod, der strømmer ud igennem Jøkelporten.

Øverst oppe er Jøkelen hvid af Farve, længere nede, alt som den sammentrykkes til fast Is og bliver mere og mere gennemsigtig, antager den en dejlig himmelblaa Farve. Samtidig optaarner Isen sig i taarnhøje, klare Blokke af de vidunderligste Former, ofte med et grønligt Farveskær, og naar nu tillige Jøkelen en Mægtighed af flere Hundrede Fod, vil man forstaa, at den frembyder et vidunderligt og pragtfuldt Syn, naar man om Sommeren ser den nede i Dalen omgiven af grønne Løvskove, bølgende Kornmarker og blomstrende Frugttræer.

(Efter Berlepsch.)

Bonden og Sagførerne.

Et Skæmtesagn fra Himmerland, genfortalt af O.

En Bonde fra Himmerland var en Gang gaaet til Aalborg for at sælge en Gaas til Mortensaften. Gaasen var fed og saa meget lækker ud.

„Hej, De der! Hvad skal De ha' for den Gaas?" raabte en Sagfører, som kom forbi Bonden paa Gaden.

„Aa — tu hwa, a sku wal ha en sejsten Mark for'en," svarede Bonden noget langtrukket, idet han standsede og lod Sagføreren tage den fede Gaas i nøjere Eftersyn.

„Det vil jeg ogsaa give for den," sagde Sagføreren, idet han tog Pengene op af Lommen. „Vær saa god . . . vil De saa bære Gaasen hjem til min Kone?" Bonden tog imod Pengene, og Sagføreren underrettede ham om, hvor det var, Gaasen skulde bringes hen.

Med Pengene i Lommen og Gaasen under Armen gik Bonden videre ind i Byen og traf der en anden Sagfører.

„Hvor meget koster den Gaas?" spurgte denne og standsede med det samme foran Bonden for nøjere at betragte den lækre Gaas.

„Aa — tu hwa, a sku wal ha en sejsten Mark for'en," svarede Bonden igen.

„Hm! ja, det er ikke saa lidt," bemærkede Sagføreren; „men

lad gaa — her er Pengene, saa kan De bære Gaasen hjem til min Kone." Og han beskrev nærmere, hvor han boede.

Bonden tog imod de seksten Mark, puttede dem i Lommen og gik videre. Lidt efter kom han forbi Hotel Føniks. Værten stod uden for Døren og raabte til ham:

„Hør, min gute Mann, hvor mejet skal De for den Gaas have?"

„Aa — tu hwa, a sku wal ha en sejsten Mark for'en," svarede Bonden igen lige som de andre Gange.

„Bring den so in den Kücken, so skal jeg Dem Pengene betale," ordrede Værten.

Bonden afleverede Gaasen og fik Pengene, og nu gik han hjem med de 48 Mark i Lommen.

Imidlertid skete det, at de to Sagførere mødtes, og da de tilfældigvis vare gode Venner, saa siger den, der først havde købt Gaasen: „Hør du, jeg har købt saadan en prægtig fed Gaas, følg med mig hjem i Aften og spis Gaasesteg. Det er jo Mortensaften."

„Ja Tak," svarede den anden Sagfører, „jeg skulde rigtignok selv hjem og spise Gaasesteg; men vi kan jo spise min Gaas en anden Aften."

De aftalte nu et bestemt Klokkeslet, da de skulde mødes, og da den Tid kom, fulgtes de ad hjem til den første Sagfører.

„Har du Gaasen færdig, lille Mo'r?" sagde den første Sagfører til sin Kone, da han traadte ind i Stuen. „Jeg har taget en Ven med hjem for at spise til Aften hos os."

„Gaas!" udbrød Fruen forbavset. „Hvilken Gaas taler du om? Jeg har gaaet her hele Dagen og ventet paa, at du skulde sende en hjem, men der kom ingen."

„Da har jeg dog virkelig købt en og sendt den hjem. Hvordan hænger det sammen?"

„Ja, det maa du vide . . ."

Den anden Sagfører, som mærkede, at der var ved at trække et Uvejr op, skyndte sig at sige:

„Den Misforstaaelse klarer sig nok siden; men følg du nu med mig, saa spiser vi Gaasesteg hjemme hos mig, da jeg ved, jeg har sendt en Gaas hjem til min Kone."

Dette Forslag gik han gerne ind paa, og de gik hjem hos den anden Sagfører.

„Jeg overrasker dig nok, lille Ven," sagde han til sin Kone,

idet han traadte ind ad Døren. „Jeg sendte jo Bud, at jeg ikke kom hjem i Aften, da min Kollega her havde indbudt mig; men paa Grund af et uforudset Tilfælde kommer vi her i Stedet for. Jeg skal siden fortælle dig det hele, blot du nu vil skynde dig at gøre Gaasen i Stand."

„Hvad er det for en Gaas, jeg skal gøre i Stand? Vi fik jo ikke nogen Gaas," udbrød Fruen lige saa forbavset, som den første Sagførers Kone var bleven.

„Fik vi ikke nogen Gaas? . . . Har jeg ikke sendt en Bondemand her hjem til dig med en Gaas? . . . Hvad er det for noget Snak?" Manden vilde knap tro sin Kone; og hun syntes, det var lovlig urimeligt af ham at komme hjem og forlange Gaasesteg, naar hun ikke havde faaet nogen Gaas at stege.

Det begyndte ogsaa her at trække op til Uvejr; men saa sagde den første Sagfører:

„Hvordan det nu hænger sammen, saa vil vi have Gaasesteg i Aften, og da jeg først har indbudt dig, saa vil jeg nu bede dig om at følge med hen paa Hotel Føniks og spise Aftensmad der. Paa Hotellet maa vi da kunne faa Gaasesteg.

De gik til Hotellet, og der fik de, hvad de ønskede. Mens de sad og spiste, sagde den første Sagfører:

„Det skulde da vel ikke være en og samme Mand, der har narret os begge? Du sagde, det var en Bonde, som du havde købt din Gaas af — ikke sandt?"

Dertil svarede den anden jo, og ved at beskrive hans Udseende fandt de ud, at det var den samme Mand, der havde solgt den samme Gaas til dem begge, men narret dem begge to.

Værten hørte paa Samtalen og fortalte, at det just var den samme Mand, han havde handlet med. De sad altsaa nu og spiste Gaasen, som de to Gange havde betalt og endda var gaaet forgæves efter.

Ærgerlige over saadan at være taget ved Næsen besluttede de i Forening at anlægge Sag mod Bonden. Han blev stævnet til at møde for Retten, og nu saa det galt ud for ham.

Den Dag, Bonden skulde møde for Retten, gik han ind til en tredje Sagfører i Aalborg og fortalte, hvordan han var kommen i Knibe.

„Vil De give mig tyve Daler," sagde denne, „saa skal jeg give Dem et godt Raad, hvorved De kan blive reddet; men saa maa De nøjagtig bære Dem ad, som jeg siger."

Det gik Bonden villig ind paa.

„Naar De nu kommer for Retten,“ sagde Sagføreren, „saa skal De lade, som om De ikke er rigtig klog; og hvad der end bliver sagt til Dem, saa skal De blot svare: Hvem er denne her Mand? Dig har jeg aldrig set før.“

„Skal a sej de, enten de saa er en Herredsfoged eller en Sagfører, der sejer nøj te mæ?“ spurgte Bonden.

„Ja, De maa passe paa, at De i Morgen slet ikke siger andet til nogen som helst,“ svarede Sagføreren.

„De skal a nok pas paa,“ svarede Bonden.

Da han kort efter mødte for Retten, kom den første Sagfører hen til ham og bebrejdede ham hans Snyderi og lod ham vide, at det skulde han komme til at bøde haardt for.

Bonden hørte lidt paa ham og sagde saa:

„Hvem er den her Mand? Dæ har a aller sit fahr.“

Nu begyndte Herredsfogden at ville tage ham i Forhør; men hvordan han end spurgte, svarede Bonden altid: „Hvem er den her Mand? Dæ har aller sit fahr.“

„Det er upassende at svare Herredsfogden saadan,“ sagde den anden Sagfører, der i det samme kom til. „Men vi skal nok bringe Dem til Bekendelse. De har solgt en og samme Gaas og modtaget Betaling for den tre Gange.“

„Hvem er den her Mand? Dæ har a aller sit fahr,“ svarede Bonden.

„Han er jo gal,“ hviskede Herredsfogden; „han er komplet tosset. Det nytter ikke at holde mere Forhør over ham.“

Begge Sagførerne havde allerede begyndt at tænke det samme, og man enedes derfor om at lade Manden gaa. Da denne med en tilfreds Mine gik ned gennem Porten, stod den tredje Sagfører der og forlangte sine halvhundrede Kroner. Men Bonden saa paa ham og sagde rolig:

„Hvem er den her Mand? Dæ har a aller sit fahr.“

Derpaa gik han sin Vej, og ingen af de tre Sagførere fik Pengene fra ham.

Mosters Recept.

Fortælling af **Hans P. Lunde.**

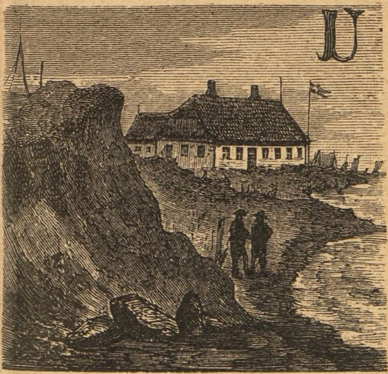

Ude i en lille Udflyttergaard i Granbjærge gik et Par gamle Aftægtsfolk, Mogens Povlsen og hans Kone Gjertrud, og nyslede om og hyggede op.

Ikke saa meget som et Halmstraa maatte vansyne Stenbroen — hver Græstot ved Brønden fjernede han omhyggelig med sine krumme Fingre. Og hun havde pudset Køkkentøjet, saa det skinnede som Solen, og bagt „Fugle" og kogt Chokolade.

Alt tydede jo paa, der var Gæster i Vente.

Jævnlig saa de to gamle ud paa Vejen og lod Øjnene følge dens Bøjninger op over de nærliggende Sandbakker, hvor Skoven gav Gaarden Læ, men dækkede for Udsigten mod Nord og Øst, saa der fra Vinduerne mod Haven kun saas en mørk Vold af Fyr og Gran, der tabte sig et Steds langt ude.

„Kig nu ud ad Porten end een Gang, vor Fa'r," sagde Gjertrud fra Bryggersdøren, „nu maa de jo snart være her."

Atter dussede han af, og nu fik han da Held af sin Gang.

Ud fra Granskoven svingede en Vogn med to Personer, hvem den gamle genkendte som de længe ventede, nemlig Aftægtsfolkenes Søn Povl Mogensen og hans unge Kone Matilde, som Dagen før havde holdt Bryllup.

Mogens travede ind med en kisteglad Mine.

„Naa, Gjerdre! nu maa du rejtnok sætte et mildere Hoved op, for nu har vi dem!"

„Aa, det er saatte godt at vi'e, om det er noget for vi

gamle at se saa mildt for. Den Finhed kan vi tidlig nok komme i."

Lænkehunden stak i med at gø, da Hestene satte Hovene mod Portens Stenbro; men ved at se, hvem der kom, holdt den inde med eet, ligesom flov over at have forivret sig.

Vognen holdt for Døren. Og Aftægtsfolkene kom ud, Mogens først med det blankeste Velkomstsmil, han formaaede at opvise, Gjertrud med paaholdne Skridt, noget stram og kølig.

Den unge Kone hilste med Nik og Smil paa sine Svigerforældre, hoppede saa let ned fra Vognen og gav dem hver et Kys, som aabenbart var Mogens en stor Behagelighed, hvorimod Gjertrud tog noget mut og knebent mod Svigerdatterens Venligheder.

Hun var ellers ikke ilde, den lille Købmandsdatter, om just ikke særlig køn. Det runde Ansigt var friskt rødmusset, og hendes brune Øjne tindrede som en Fugls i Foraarstiden.

Der var spillende Liv over hende, og det var nok nærmest det, som havde stukket Povls Hjerte i Brand og voldt, at det store, stille Menneske vakte Forbavselse ved at hente sig en Kone fra den gale Side af Grænsen mellem fine Folk og jævne Landsby-Mennesker.

De to var ellers blevne kendte paa Brogaarden, hvor han lærte Landvæsen og hun underviste Husets Smaabørn.

Den tavse, statelige Karl, der tod, som han slet ikke brød sig om Piger — ham var det Sjov at besejre. Og Matilde havde ikke sparet paa Krudtet.

*

* *

De nærmeste Dage efter sin Ankomst til Granbjærge havde Matilde travlt med at pynte op i sit ny Hjem. En Mængde Tæpper og lignende Sager maatte frem af hendes Gemmer; men hun opdagede snart, at al denne Stads gav det gamle, ærværdige Bohave et snurrigt Udseende.

Medens hun var optaget heraf, kom Povl stampende langs Stuehuset og kiggede, ligesom tilfældig, ind ad Vinduerne, vendte saa om og kom ind og satte sig ved Bordet, hvor Matilde var ved at ordne sine Smykker, som hun nu viste ham. Der var for Resten ikke længe imellem, at han gjorde sig Ærinde ind til sin lille Kone.

„Ja det kan nok være, du har Stads!"

V. O. sc.

„Ja du. Men er det ikke ærgerligt, at jeg har maattet gemme alle mine Smaatæpper ned igen; de passede jo slet ikke til denne gammeldags Stue. Vi maa have nogle nye Møbler. Det er jo til at tabe Humøret over, at se paa alle disse gamle Kister og Skabe fra 1790."

„Jo—o. Men Pengene? Du vilde jo ogsaa gerne have et Klaver."

„Det har du jo lovet mig. Og jeg synes, vi kan lige saa godt tage det hele paa een Gang."

Hans Ansigt fik et pudsigt, hjælpeløst Udtryk.

„Naada!" Hun trak hans Hoved nedad ved Ørene. „Kan du svare lidt villigt, din lange Bondetamp!"

„Av! — Ja!"

„Saadanne . . . Ja, havde vi nu bare haft nogle nye Møbler til i Morgen, Moster Marie kommer her . . ."

„Det gaar vel ilejn."

„Ja, jeg vilde nu gerne have det rigtig pænt, til hun kommer. Jeg ved jo snart ikke af anden Moder at sige."

*

* *

Matilde havde givet sin Svigermoder flere Smaating til Pynt i Aftægtslejligheden; men Gjertrud lod dog ikke til at være bleven synderlig formildet. Hun var i det hele taget meget misfornøjet med sin Sønnekones Færd. At Matilde der satte sig til Ro om Formiddagen ved det dyre Spilleværk, som Povl nylig havde været dum nok til at skaffe hende — hvad lignede det? Som om der ikke var nok at tage Hænder i! Og saadan en Ødselhed i Husholdningen: det var jo Indkøb som til et Herskab!

Og at Folkene skulde have Lov til selv at skære deres Mellemmad! Sad ikke Drengen forleden Aften og klinte et Lag Smør paa saa tykt, at han knap kunde gabe over det!

Men der maatte jo ikke siges noget til hende for Povl. Skulde han ikke kønt sætte hende i Trit?

Aldrig hun skulde tage en Bindehose i sine Hænder eller give en Gris eller en Kalv Æde. Og hvis hun (Gjertrud) ikke tog sig af Povls gamle Tøj, saa vilde han nok komme til at ligne en rigtig Pjaltsak.

Men det skulde nu ogsaa siges til hende, saadan at hun kunde forstaa det. De skulde have det at vide begge to, om de saa blev saa gale, at de fløj oven ud!

Mogens var af en helt anden Mening.

„Det er aller vær' for dig at bi'e dit Næb i Skaar d e r," sagde han.

„Ja, det er nu saa stort med dig og Matilde. Du ser ikke, hvor fjantet hun bær' sig ad."

„Aa, hun er jo ikke saadan von til det Bonde-Væsen, men d e t kommer nok."

„Kommer? — he, ja en anden Gang kaske, naar det hele er ga'n i Brokkassen. Det gaar en høj Gang paa alle Maader. Før, da jeg gik forbi deres Køkken, saa jeg, at Katten sad ved den aabne Spisekammerdør og vidste knap, hvad han gad æde. Og saadan hele Vejen igennem."

„S'aa . . ."

„Ja, du behøver ikke at sige s a a; du ser jo lige saa godt som jeg, hvordan hun rutter med al Del."

„Du sa' jo lige før, at jeg kunde ikke se, hvor tosset hun bar sig a'."

„Ja — vist. Næ. Men du ta'r nu al Ting saa let."

*
* *

Gamle Mogens og hans Svigerdatter kom fortræffelig ud af det sammen. Hun kunde saa godt lide ham, fordi han altid havde et gemytligt Smil i Øjnene, naar hun traf ham, og fordi han passed saa nøje paa i hendes Stuer og ikke — som Søren Olsen inde ved Siden af — sad og rydded Piben ud paa Gulvet og spytted i eet væk — ja der var nu heller ikke Lige til Søren med det —, og endelig holdt hun af ham, fordi han var hendes Svigerfader. Hun vidste, han var en Kaffeven, og hun glemte det ikke, naar han kom ind.

Mogens havde lovet hende Penge til en ny Lampe, som han vidste, hun ønskede sig; men derom maatte Gjertrud ikke faa Nys. „For det er ikke vist, hun kan saa godt lide det," havde han sagt i en hemmelighedsfuld Tone.

Gjertrud maatte nok heller ikke vide, at han aflagde de unge saa mange Smaavisiter, som han egentlig gjorde; det viste sig, da han en Aften traadte ind til hende med noget langt hvidt paa Bagen: et hæklet Tæppe, som var fulgt med fra hans Besøg hos de unge og nu forraadte, hvor han havde været. Gjertrud snappede Stykket og holdt ham det op for Næsen.

„Her ser da! Nu ved du, du kan faa Ærinde derind igen; der staar du jo og højter til enhver Tid.“

*

* *

Det var en Søndag, godt et Fjerdingaar efter at Matilde var flyttet til Granbjærge. Hun og Povl sad ene to i deres Sovekammer.

Hun havde nylig klaget sig for ham, fordi hans Moder havde sat hende i rette. Han havde trøstet hende saa godt han kunde — hans Moder var jo nok saadan noget „stempet“ af sig, men kom der mere af den Slags i Vejen, skulde hun, Matilde, bare komme til ham, saa skulde han nok . . . Og nu var hun glad igen.

„Lad os nu snakke lidt om et Sæt nye Møbler til Havestuen,“ sagde hun og svippede hen paa hans Knæ.

Povl ømmede sig: Det var saa mange Penge, det havde han ikke Raad til endnu.

„Aa — vi ta'r paa Kridt!“ sagde hun flot med en rund Haandbevægelse.

„Paa Kridt? Jeg tror, du primer!“

„Det bruger da mange af de fineste, ved jeg. Men du er en rigtig Hjemmefødning, du tør ikke forlange saa meget som et Glas Øl, naar ikke du har Mønt i Niksen. Men jeg skal naturligvis ikke have mere end det allernødvendigste, fordi jeg ikke har ført nogen Medgift herind; det er Meningen, kan jeg nok forstaa!“

For nu var hun paa Vej til at blive vred.

Naa — ja, naar det endelig var hende saa urimelig meget om at gøre, saa kunde han jo sælge et Kreatur eller laane, om ellers nogen vilde overlade ham saa mange Penge uden at fordre Pant i hans Ejendom, som der i Forvejen — det maatte hun da huske — var Læs nok paa, mere snart, end han kunde klare.

„Aa, et Hundrede Kroner, det er da ingen Herregaard. Klarer vi det andet, klarer du saamænd nok den Klat med. Nu sælger du een af de langhaarede Kvier eller ogsaa . . .“

„Een af Malkekøerne! Jo, du er en rar Regnemester. Nej, den skærer ikke. Jeg er nødt til at laane. Det er slet ikke Spøgeværk. Jeg vrider mig ved at gaa til Familie og Bekendte om Penge, saa vil de straks sige, naar jeg er gaaet: „Det er nok skidt med ham.“ Og skal jeg til en Sagfører . . .“

„Aa, er det nu noget at gøre Væsen af! Det er jo dog kun 100 Kroner.“

„Naa, ja, siden det er dig . . .“

Og hun kyssede og klappede ham og kaldte ham den bedste Mand under Solen. —

Snart fik hun ogsaa sit Ønske opfyldt i Gerning, til stor Forskrækkelse for Gjertrud. Mogens undersøgte de nye Sager, om de vare solide i Sankningen, og fandt endelig, at der var ikke noget at fortryde paa. Han satte sig varsomt paa de bløde Sæder, idet han stivede sig af med Hænderne, og prøvede til — med smaa Sæt — hvordan de kunde fjedre!

* * *

Det var et Aar senere, en Vinteraften i Skumringen. Hustagene i Granbjærge vare dækkede af frisk Sne, der paa Kragetræerne havde samlet sig i Form af smaa Topluer. Og Spurvene slog flokkevis ned paa hver ny Klapning, Tærskeren slængte ud ad Lodøren.

Povl stod i Porten og smældede for „Klojtene“, der fo'r rundt i Gaarden, saa Sneen føg om dem. Og inde sad Matilde, forgrædt, og stirrede paa det hoppende Ildskær fra Kakkelovnen.

Hun var oprørt, fordi Gjertrud nylig havde talt hende lidt haardt til. Og jo længere hun tænkte derpaa, jo værre blev det. Hun gav sig til at vanke frem og tilbage, hed af Sindsbevægelse. Uh nej, det var ikke til at udholde. Hun maatte have talt med Povl straks!

Han kom snart ind, og hun fortalte ham det hele. — Det stak op i ham:

„Og det har hun sagt til dig?“

„Ja, og meget mer,“ græd hun.

„Ja, giv dig kun tilfreds, nu skal jeg nok snakke med Mo'r; for det skal hun dog ikke ha' Lov til.“

Og han ud ad Døren. Hun vilde holde ham tilbage, men han rev sig løs og gik, skønt mindre hastig end før.

Povl standsede, vankelmodig, uden for de gamles Dør, idet han tænkte, at hans Moder havde vel næppe ment noget ondt med sin Hærmen over Matilde. Det var nok kun bare det, at hun ikke kunde finde sig i Matildes Maade at føre Hus paa. Og ret betænkt — hans Moder havde jo altid været yderst sparsommelig og derved fremmet Velstanden i Gaarden, saa det var nok i Grunden slet intet Under, at hun saa sig vred paa en ung Kone, der endnu ikke havde faaet det rette Greb paa Sagerne.

Han følte sig tør i Svælget, helt ned i Brysthulen. Ikke han var Mand for at faa Haanden lagt paa Dørklinken.

Matilde, der i nogle Minutter havde staaet som paa Gløder, hørte Gangdøren blive aabnet og ser nu Povl, noget krum i Ryggen, slentre ned i Loen.

Allerede! Men hvorfor kom han ikke ind til hende straks? Skulde hans Moder da have forklaret Sagen anderledes? Det havde hun nok, og saa var Povl kommen paa andre Tanker. Nu troede han vel, at hun, Matilde, havde gjort Staahej over ingen Ting. Jo, han var nok helt paa Moderens Parti. — Jaja! —

Povl var slukøret og tavs, da han endelig indfandt sig.

„Hvad blev det saa til? Eller du var ikke inde hos din Moder?"

„Næ—h. Hm. For jeg kom i Tanker om, at . . . te det var vel ikke saa rigtig . . ."

„Det var det ikke heller. Men, jeg kan jo nok forstaa, du mener, at jeg har Uret; det er jo saa tydeligt."

„Uret. Næ—h; nej, men . . ."

„Jo du gør!" udbrød hun i barnagtig Ilterhed og gik fra ham. Povl fulgte efter.

Hun slængte sig paa en Stol og græd. Han lagde lemfældig sine Hænder om hendes Hoved — han vilde nok se hende rigtig i Ansigtet — og sagde:

„Du ved jo godt, jeg er helt paa din Side. Men jeg kan nu een Gang ikke saadan gaa i Rette med de gamle . . ."

„Det skal du heller ikke gøre for min Skyld, jeg holder det vel nok ud," svarede hun mut.

Der blev en Pavse.

Saa søgte Poul at sætte lidt Humør i hende; men glad som ellers fik han hende ikke — den Aften.

*

* *

Bondelivets Ensformighed, Granskovens evindelig mørke Alvor og Stilheden, der knugende raadede ved den enlige Gaard — det tillige med Gjertruds Myndighed tog lidt efter lidt det muntre fra Matilde, som fra Barns Ben til sit Giftermaal havde levet, hvor der var mere Liv og Lystighed end her ude i Granbjærge.

Naar hun sad alene, lagde der sig tidt en Forknythed over hende, saa hun var nær ved at græde. Og nu, en raakold Efter-

aarsdag, var hun atter mismodig. Hun syntes, det var ligesom Skoven derude i Taagen skød sig klods ned til Vinduerne. Og denne endeløse, dræbende Stilhed — nej, det var ikke til at udholde at leve sit Liv i denne skumle Afkrog.

Evig og altid det samme!

Ja, en Sammenkomst i Ny og Næ, naar et Barn var bleven døbt eller en Gris død. Men sidde som paa en Pind en halv Nats Tid blandt en Flok Koner, der kun talte om Faareklipning og Smørpriser og andre Hverdags-Ting, som hun ikke brød sig det allerfjerneste om — nej, nej, det var ti Gange værre end denne pinagtige Hjemmesidden.

Hun kunde slet ikke finde sig til rette mellem disse Mennesker, der langt fra var, som hun havde tænkt sig dem.

Og Povl? Ja — som de andre var han jo da ikke, men hun kunde dog nok ønske sig ham noget anderledes i visse Maader — saadan lidt mere adræt. Hvorfor gik han nu hele Tiden og pølede ude i Roerne uden at komme ind? Han brød sig vist mere om sine Køer og Svin end om hende.

Men det blev vel altsammen bedre, naar hun lykkelig og vel var kommen ud af den Tilstand, hun gik i: fik en lille Unge at pusle om.

Bare hun dog kunde faa Povl med paa en Kjøbenhavnstur, hvor det vilde lette. Hun skulde dog prøve ad.

Det lykkedes: hun fik ham trukket med sig til Hovedstaden. Den eneste Glæde, han havde paa Turen, var den, at hun morede sig; for han led uafbrudt af Pengesorg. Til det ny kostbare Bohave og andet mere havde han laant hver Øre, og nu igen en større Udgift — Penge, han havde lagt hen til Terminen.

Han gik og blev helt syg inde i den store By, og først, da han var kommen hjem i de gamle Gænger, kom de glade Tanker igen.

*

* *

En Middag, et halvt Aars Tid senere, sad Mogens og Gjertrud i deres Dagligstue og talte om deres lille Sønnedatter, som kort før havde indfundet sig.

Gjertrud var sur, fordi Barnet ikke, efter hvad Tjenestepigen havde fortalt, skulde opkaldes efter hende, men hedde Sofie.

„Det vilde jeg nu aldrig bry'e mig om i dit Stæ'," sagde Mogens udeltagende. Han stod og kiggede nøje paa een af sine Støvler, der havde faaet en Ridse i Overlæderet.

„Jo, jeg kan ikke glemme, at hun vil gøre mig den store Skam. Men jeg skal heller ikke mørkne hendes Dør for det første!" Hun gav Rokkeskruen et Par raske Vrid.

„Du kan jutte undvære Ba'net."

Men Gjertrud fulgte kun sin egen Tankegang.

„Det har jeg nok sagt, at det Gift fik vi kun Ærgrelse af. Naar han endda kunde drive hende til at ta' fat; men hun maa jutte røre sig, der maa ikke blæse Vejr paa hende."

„Vil du da ha', Povl skal slaa ner paa hende?" spurgte Mogens svedent og satte Støvlen fra sig.

„Aa Sludder. Men han skulde ikke la' hende regere, naar hun er saa ødelæggelig, som hun er. — Men vil ditte nævne mig op, kan de jo la' vær'."

„De synes val saatte, dit Navn se'er ret kønt; det er jo og saadan, hvad vi kalder noget søgnedavs."

„Ja, jeg hedder da ogsaa Marie. Men det er sagtens heller ikke godt nok."

„Næ, det kan vær' vovt nok — at det dur."

Rokken var standset. Der var kommen to glinsende Striber ned ad hendes laadne Kindgruber, og snøftende gav hun sig til at sætte Middagsmaden frem.

Mogens skævede efter hende, men sagde intet.

* * *

Den lille Pige fik Navnet Marie Sofie. Og nu kunde Gjertrud ikke dy sig længer med at se til de unge, dog nærmest for at faa Negl i Stumpen, som hun nu tog sig af som sin egen.

Lod hun i et travlt Øjeblik Mogens holde ved den lille, skete det med en Mængde Paalæg, som i øvrigt vare overflødige, da han aldrig hørte efter dem, langt mindre rettede sig derefter.

„Tøsen" var ikke gladere, end naar hun fik Tag i hans tykke, røde Næse, som hun hersede med under smaa Glædeshvin.

Nok saa megen Fornøjelse havde Bedsteforældrene af Pigen, da hun kunde begynde at vrikke omkring paa sine Fælgben, skønt hun jævnlig gjorde Spilopper inde hos dem. Hun halede Lodderne i det gamle Klokkeværk ned, kylte Gjertruds Briller efter Katten, da hun havde givet dem et flygtigt Eftersyn. Kort sagt: sørgede for en rask Omsætning af Stuens Inventar.

Bedstefader maatte næsten hver Dag bære de smaa Hunde-

hvalpe og Kyllingerne ind i Aftægtsstuen. Alt, hvad Tøsen havde kært, skulde være der, hvor hun selv holdt mest af at være.

Gjertrud spandt og strikkede til den lille. „Ellers kom det stakkels Puds jo til at se ræle u'"

*

* *

Der rullede et Læs Byfolk op for Povl Mogensens Dør, mest Damer, som Matilde havde indbudt. Under Latter og Brandere vrimlede Gæsterne ud af Charabanc'en og gav Haand til Povl og Matilde, hvorpaa Skaren gik ind og belejrede et godt Bord.

Povl gjorde nogle mislykkede Forsøg paa at fremstille et gæstmildt Væsen. Matilde glødede af Festhumør og vippede fornøjet paa sin Stol, naar hun blev kaldt Frue, og naar enkelte af Gæsterne roste hendes Mad.

Fra Bordet gik Mændene med Povl i Spidsen ud i Marken, hvor et Par af de unge Herrer overtrumfede hinanden med Dumheder om Kvæget, som de mønstrede med uægte Kenderblik; de vristede Munden op paa en gammel Ko for om mulig at finde „Døbesedlen", og saa efter, om Spejlene vare gode. Vel vare de gode. Pokkers flot Besætning!

Povl blev tavs ved at høre deres Ros og skævede: Vilde de unge Fyre gøre Nar ad hans Kreaturer?

Damerne bredte sig paa de bløde Sæder og priste Landlivet. Og Børnene skred uden Omstændigheder til Udplyndring af Havens Pære- og Blommetræer og stoppede sig tæt.

Alle vel forsynede, Damerne med tykke Blomsterknipper, Herrerne med friske Cigarer og Børnene med en kraftig Mavepine og Stof til en ny, brød Gæsterne op ved Aftenstid og rullede hjemad.

Povl og Matilde stod i Døren og saa efter dem.

„Der fik vi fremmede," brummede han, da de kom ind i Stuerne, hvor Røgflager svævede over tomme Tallerkener og Vinflasker.

„Ja. Det var da Folk, der kunde sætte Liv i Huset."

„Der var jo mange fler, end jeg havde ventet. Hvorfor . . .?"

„Naa, du vil til at gøre Ophævelser. Du saa vist helst, her aldrig kom en Sjæl. Her er saamænd dødt nok i Forvejen, det skal Gud vide."

„Du spør' ikke, om vi har Raad til at holde saadanne Basseraller . . ."

„Og du synes nok, jeg har moret mig for meget, siden du igen river mig det i Næsen!" udbrød hun hedt. Nu var Harmen brudt løs og krystede hende, saa hun maatte snappe efter Vejret.

Povl var bleven rød og tyk i Ansigtet. Han saa skummelt paa hende, og i Stedet for som sædvanlig at bøje af, huggede han til:

„Ja, ved du hvad: dette her det ender galt! Du vil da ha' os renje ødelagt. Jeg har advaret dig, men nu skal du vide, det er Alvor. Paa den Vis er vi snart ude af Gaarden. Nu ved du 'et!"

Stum af Skræk stirrede hun paa ham. Saadan havde han aldrig tiltalt hende før. Povl forlod straks efter Stuen og gik bort fra Gaarden, drev omkring paa maa og faa.

Ved hans Tilbagekomst var Matilde gaaet til Ro med Barnet. Hun lod, som hun sov.

Der blev ikke talt et Ord imellem dem. —

Ved Daggry stod Povl, forknyt og bleg, op, samlede Klæderne paa sig og gik til sit Arbejde.

Angst og Harme havde i denne Nat rystet Matilde, saa hun syntes, hun ikke kunde møde sin Mand tiere. Hun vilde bort — uopholdelig! — ned til Moster Marie, der nok vilde være god mod hende og Barnet.

Og før de gamle var komne paa Benene, stod Matilde rejseklædt og forlod, med den lille paa Armen, Gaarden. Den stærke Spænding, hun var i, drev hende rask frem mod Stationen. Langt ude lød nogle korte Fløjt, som yderligere øgede hendes Fart. Det gjaldt jo om at komme med Morgentoget. Hun løb, til hun fik Sting i Siden, og Sveden dryppede af hende, da hun, i god Tid, naaede Stationen. Men i Kupeen fik hun Tid at hvile ud og samle Kræfter til sin næste Fodtur: fra Faaborg til Mosterens Hjem.

* * *

„Moster Marie" var en halvgammel Skipperenke, der boede i et lille, sirlig holdt Hus. En før, rødløbet Kone, djærv og mandhaftig. Under Forhold, hvor mange Kvinder knækkes, havde hendes Vilje holdt hende rank og frisk, og hun var hverken bleven bitter eller klynkevorn; end ikke Udtrykket i hendes Ansigt kunde, flygtig set, tyde paa, at hun havde døjet meget ondt i sin Tid. Men inderst i de mørke Øjne fandtes et levende Mærke fra hendes Trængselsaar; det var der altid, selv naar hun smilte.

Hvor forbavset hun end blev over dette uventede Besøg, havde hun dog Taktfølelse og Livserfaring nok til ikke hovedkulds at bestorme sin Søsterdatter med Spørgsmaal om, hvad der var hændt.

Matilde lod hende ikke vente længe paa en Forklaring. Næppe

havde de bragt Barnet til Ro, før hun i pludselig Graad kastede sig ind til Mosteren og gav sit Hjerte Luft.

Skipperenken gav sig god Tid med Svaret. Saa kom det langsomt og alvorligt:

„Ja, du er sket stor Uret! Hvad har du nu tænkt at gøre?

Hvad vil du leve af? Hvad vil du tage dig til for at ernære dig og dit Barn?"

Matilde studsede. Hun følte sig med eet saa hjælpeløs ved at blive sat Ansigt til Ansigt med den usminkede Virkelighed. For hun havde naturligvis intet tænkt sig!

„Tror du, det er saa let at leve, naar vi ingen Ting vil? Føden flyver os ikke saadan i Halsen, saa snart vi gaber. Og hvad har du at udsætte paa din Mand?"

Ja, Matilde havde da ikke saa lidt at indvende.

„Ja, en ren Per Tot maa han jo være, naar han ikke har kunnet bringe dig til at forstaa, at der ikke kan leves paa Herrevis i en forgældet Bondegaard. Hvad har du gjort i Hus og Hjem, mens det Fæ har slidt og slæbt og sørget og stræbt for at holde Hjemmet sammen? Har du hjulpen ham med Arbejde og Sparsomhed — eller har du som en Taabe bare tænkt paa at gi' Fruen med hvide Hænder, med Finhed og Fjas en lille Tid, for saa med Skamme at ende i Fattigdom og Usselhed? Har du tænkt paa, hvad det vil sige, at faa Povl skilt fra Gaard og Hjem, fra Agt og Ære til Skam og Skændsel for alle, som kan fortælle, hvordan han har spillet op — bare for at føje sin Kone — den fine Kone, som var for hjerteløs eller for dum til at føje sig i de Kaar, hun selv har valgt og frivillig er gaaet ind til." Hun gjorde et kort Ophold.

Matilde sad, som hun var stivnet, ramt af Rædsel over Afgrunden, hun havde ført sin Mand til. Nu havde hun faaet Øjne at se med. Det var alt saa smaat ved at vende sig i hende.

„Sæt dig i Povls Sted," vedblev Mosteren. „Jeg undrer mig slet ikke over, at han har tabt Taalmodigheden. Du har tænkt, da du flyttede ud til Granbjærge, at paa den og den Vis skulde det gaa, og da det ikke gik efter dine Beregninger, saa Farvel! — Nej, min Pige, har du ikke andet at hænge din Hat paa, end hvad du her har fortalt mig, saa skulde du rigtignok være mere end almindelig dum og forfængelig, hvis du ikke snart kan indse, at Fejlen er paa din Side og ikke paa hans. Du skal een Gang lære at forstaa, lille Matilde, at hvert Menneske har kun Ret til at fordre de Kaar, som egen Gerning med Guds Velsignelse kan berede. Der har du min Mening. Og nu staar det saa til dig selv, om du vil følge min Recept, at oprette det forsømte over for din Mand, ja og din Svigermoder med, som — hvad Fejl hun ellers kan have — altid har haft Ord for at være

en brav og dygtig Kone i sit Hus, og som du kunde lære meget af, om du vilde."

Saa gik hun ud i Køkkenet og tog fat der.

Matilde laa slagen i Stolen og tænkte paa sin egen Jammerlighed som Povls Medhjælp, den Mosteren nu, som med svidende Svøbeslag, havde vist hende i hele dens Nøgenhed.

Og snart brød Graaden løs; ikke brusende som ellers for hurtig at standse, men stille og vedholdende. Det blev en grundig Udskylning af alt, hvad der havde holdt det bedste i hende i Stampe.

* * *

Samme Dag, i Skumringen, blev der banket paa Skipperenkens Dør, og ind traadte — Povl.

Han saa lidende ud.

Matilde, der sad alene ved Sengen, hvori Barnet sov, blev rød og forvirret. Hun gengældte vegt hans Hilsen, men vovede ikke at møde hans Øjne.

„Da var det godt, jeg hitted jer," sagde han stille og nærmede sig. „Jeg har været i saadan en Angst."

Hun skottede op, men kunde ikke faa noget sagt.

Han sankede paa ny, uden selv at vide det, gloende Kul paa hendes Hoved ved at spørge:

„Kan du ikke tilgive mig? Vil du ikke være hos mig længer?"

„Jo — men jeg kan jo kun hjælpe dig til Armod og Elendighed, saa ussel en Husmoder som jeg er. For jeg skønner jo nok nu, at der er ingen, som har tilføjet dig saa megen Fortræd som jeg. Du skulde for længe siden have jaget mig bort, inden det kom saa vidt."

Straks fandt han en Bebrejdelse heri. Men da hun saa tog hans Haand og ydmyg bad ham om Forladelse, idet hun tilstod, at hun følte sig alt for uværdig til at følge med ham hjem — saa forstod han, at Matilde ikke længer var den samme som før.

Povl mente, det skulde magelig gaa — han kunde nu slet ikke undvære hende, det maatte hun vide!

Og det viste sig, at han var den bedste Trøster, der snart fik Bugt med hendes Modløshed. Der var jo ingen, hun heller vilde være hos end ham, naar bare hun var ham god nok, sagde hun og tog ham om Halsen.

* * *

Næste Morgen tidlig gav de sig paa Hjemrejsen.

Den store Bøgeskov, de kørte igennem, var ganske stille, og Vognen gik tyst over den bløde Grønvej. Raadyrene puslede i Skovkanten.

Ægteparrets Samtale var standset. Begge sad og saa ud for sig, hun i Drømme, han med et nøgternt Blik, der af og til, naar det strejfede hendes Ansigt, slap et Glimt ud fra hans tilknappede Lykke.

Snart faar de Øje paa Granbjærge. Mogens staar uden for Porten og „sekker" i Knæene, i ængstelig Spejden efter de unge, lige som hin Dag ved deres Ankomst efter Brylluppet.

„Hvad vil din Moder nu sige?“ udbrød Matilde. „Jeg er rigtignok saa bange.“

„Det skal du ikke være. Jeg tror, hun har taget sig det grov nær, at du rejste. Hun kender jo ikke rigtig Sammenhængen og mener, hun har været for haard ved dig, og at det var derfor, du forlod os.“

Gjertrud gik for første Gang sin Sønnekone mildt i Møde: „Aa, Gud ske Lov, du kom!“

Matilde gav lidt forsagt tilkende, at det nu var hendes faste Forsæt at blive Povl en tro Hjælperske, hvorved hun vandt den brave gamles Hjerte og fik i hende en god Støtte og Læremester.

Og hun blev sit Forsæt tro. For i Virkeligheden holdt Matilde saa meget af sin Mand, at hun fik Forstaaelse og Kraft til, med gamle Bedstemoders Hjælp, at blive en dygtig Husmoder, der, efter som Tiden skred, bragte Lykke og Velstand til Huse.

Hjorten.

Fra den Gang Sjællands Sanger, hin lyse Troubadour,
hvis Ry bestandig ganger igennem vor Natur,
fra den Gang han lod Strange paa Hjorten bindes fast,
saa gennem Skov og Vange den fløj med Lynets Hast,

er Hjorten næsten blevet den Danske dobbelt kær;
thi med den har vi levet bag vore Skoves Træer
og set, hvor den kan lytte til Sang og Strængespil,
og Kærlighed beskytte, skønt selv den knap det vil.

Og, er den sky og bange, den er dog ogsaa stolt
og elsker højt hos Strange hvad der er rent og boldt;
det er, som om den rummer lidt Menneskenatur
og ved, at Kamp og Kummer er alle Steds paa Lur.

Saa ofte vi den møde i Skov, i Vang, ved Strand,
maa Mindets Straaler gløde fra Poesiens Land;
ja, selv paa Billedblade den stemmer Sindet smukt
ved Majdagstoner glade, ved Duft fra „Hjortens Flugt“.

B.

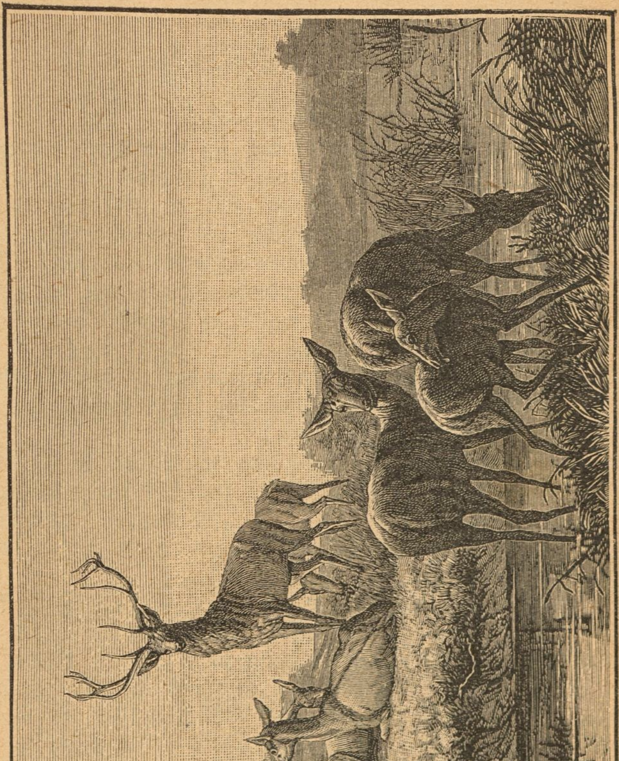

Naar Isen skal brydes.

Skitse af **O. Danholm Nielsen.**

Det var en Dag i Foraarstiden, at jeg i en jydsk Havneby traf sammen med en Fisker fra et lille Leje lidt længere nordefter. Paa en Tur ned langs Havnen var jeg tilfældigvis standset ved et Slæbested, hvor en Fiskerbaad laa fortøjet, og dernede i Baaden stod en Mand, en aldrende, lavstammet Skikkelse med graasprængt Haar og Skæg, smaa blanke og gennemtrængende Øjne og et Virvar af Rynker dragne over det vejrbidte Ansigt. I et og alt en udmærket Sømandstype.

Da jeg nu blev staaende og saa ud over Havn og Sø, entrede Fiskeren fra Baaden op paa Skibsbroen, og idet han hilste, spurgte han mig uden videre Indledning:

„Der har vi maaske Maleren?"

Jeg maatte svare benægtende, og han oplyste til Forklaring, at han laa og ventede paa en Maler, som han havde paataget sig at befordre ud til Lejet — en rigtig „Billedmaler" tilføjede han — og da han ikke vidste, hvorledes denne Mand saa ud, maatte han jo spørge sig for.

Ja, saaledes var det, at Jesper Kring og jeg kom i Samtale med hinanden. Overfor Slæbestedet laa en lille Sømandsbeværtning, og da jeg nu gerne vilde have en Passiar med min Fisker, indbød jeg ham paa en Genstand. Fra Restavrationens Vinduer kunde vi godt holde Udkig med Folk, der nærmede sig Jesper Krings Baad, „Karen Marie". Det Navn bar den.

Og som vi nu sidder der og nipper til Kaffen, falder Samtalen paa den strenge Vinter, det havde været, og paa al den Skade, den havde voldet. Jesper bankede den lille Shagpibe ud mod Haandfladen, stoppede paany, tændte, og tog saa Ordet:

„Fortræd gør saadan en Vinter, det kan ikke nægtes. De siger nok herinde i Byen og oppe i Landet hos Bønderne, at vi Fiskere har Fordel af saa streng en Tid, fordi vi kan hjælpe Skibene ved en og anden Lejlighed med at komme frem. Men ret beset har det ikke meget paa sig; nej, tro mig, om det har. I

Ny og Næ kan vi tjene lidt Skillinger paa den Vis, men vort eget Erhverv ligger stille og skades for lang Tid. Og det vi kan tjene ved at staa Skibene bi, det er surt nok tjent, for Arbejdet er strengt, og farligt kan det ogsaa være. Naa, med Farer maa hverken en Sømand eller Fisker regne, saadan er det nu en Gang bestemt.

— Hvad nu det angaar med at hjælpe Skibene frem, tror De saa ikke, at der hos en gammel Fisker, som i sine yngre Dage har været med paa Dæk og i Rigning, tænkes paa andet end lige netop Pengevinding? Jo, De kan være vis paa, at naar man selv har været med til at være i Pres og Bekneb baade paa den ene og den anden Vis, saa kan man tænke paa den Hjælp, der skal ydes og som der trænges til, uden at man beregner de Penge, som kan tjenes. Gud naade ellers mangen Sømand ved vore Kyster. —"

Jesper Kring dampede Ilden op i den lille Pibe og fortsatte:

„Herude i Farvandet — ja, det vil sige, hjemme ud for Vort — laa en Dag i Vinter tre store Skibe, to Dampere og en Bark. De kæmpede mod Isen af bedste Evne, og Damperne rendte paa, saa vi inde ved Land kunde høre, hvorledes det knagede i Skroget. Men vandt de en Dag saa meget som en Kvartmil frem, saa vare de næste Morgen lige saa langt tilbage igen. Bidende koldt var det, og vi, som færdedes inde langs Kysten, kunde se, at alle Skibene vare overisede. Nu ved jeg ikke, hvormeget De kender til Livet om Bord, men De kan trøstig bande dyrt paa, at det er drøjt, frygtelig drøjt for en Sømand, naar alt er stenhaardt, frossent og glat. Og saa kommer der ogsaa det til, at der maa holdes svær Maade med Rationerne, naar det kommer lidt uventet paa med Forsinkelser, for Rhederne maa jo i vore Tider spare paa alle Leder.

Naa, de holdt sig tappert, disse tre Skibe derude i Isen; de drev frem og tilbage, og jeg tænker, at Skipperne har spist Skraatobak værre end en Ulykke. Men saa var der jo rigtignok det, at den ene Damper — det var en Dansker — havde Kreaturer om Bord, og selv om ogsaa Besætningen kunde holde Pinen ud, saa kunde Kreaturerne ikke. Der er nu en Gang Forskel paa Mennesker og Dyr, gu' er der saa. Derfor undrede det os ikke en Smule, at Damperen paa Fjerdedagen hejste Signal om Hjælp, og vi Fiskere fra Lejet kørte saa med en Baad ud over Isen til den. Paa det sidste Stykke, ude mellem Isflagerne, maatte vi

sætte Baaden i Vandet; men paa Siden af Damperen kom vi da. Som ældste Mand var det mig, der skulde føre Forhandling med Kaptajnen, og derfor entrede jeg om Bord.

Ja, se, han havde nu faaet Sikkerhed for, at det var umuligt at komme Kattegat ud, saa han vilde søge til nærmeste Havn, hvor Kreaturerne kunde aflades og sendes videre paa anden Maade. Om jeg nu mente, at vi ved Savning og Hugning kunde bringe ham gennem den faste Is ind til Havnen? Han skulde betale godt for vort Arbejde. Saa gik jeg hen og talte lidt med Kammeraterne nede i Baaden, og vi bleve enige om, at heller end se Skibene klemte i Smadder af Isen vilde vi tage os Arbejdet paa og hjælpe saa langt vi kunde.

Saa snart det kunde lade sig gøre, vare vi ved Kanten af den faste Is med vore Redskaber, og saa begyndte Arbejdet. Først løb Damperen paa med fuld Kraft, og nogle Revner slog den jo i Isen. Medens den saa bakkede, fik vi Økser og Issave ned i Revnerne, huggede og skar store Flager ud. Ja, De ved vel, hvorledes det gaar til? Naar Flagen er udskaaren, saa maa nogle Mand ud paa den, for at tvinge den ned i Vandet, og paa den Maade skydes den ind under den faste Is. Det er et vanskeligt og et anstrengende Arbejde.

Vi sled haardt i det, og det blev heldigvis en maanelys Nat, saa Arbejdet kunde fortsættes. Da vi først havde faaet skaaret Begyndelsen til en Rende, løb den danske Damper tilbage til de to andre, og det blev bestemt, at den anden Damper — det var en Englænder med Sejlrigning og en Smule Maskine — skulde følge saa sutjes efter med Barken paa Slæb.

Men da Morgenstunden oprandt, og mine Kammerater kunde se, hvor lille den Strækning var, vi havde skaaret igennem, saa var de ved at tabe Modet.

Det kunde nu ogsaa se ud, som om Arbejdet var aldeles haabløst, for Isen var svær, og Redskaberne havde allerede lidt meget. Men netop ved den Tid, da Solen stod op, hændte der noget, som gav mig nyt Mod. Det kulede stærkt op, og der kom en svær Strøm i Vandet under den Is, vi arbejdede i.

Jeg siger til mine Kammerater: Tror I, at nogen af jer andre kender Vind- og Strømforhold her under Kysten bedre end jeg?

De svarede nej allesammen.

Godt, saa stol blot paa mig. Nu gaar vi lidt i Sydost,

ud mod Iskanten igen; men et Par Mand maa gaa ned i den Retning og vare os, dersom der sker nogen Forandring.

Saa sled vi videre i det til hen efter Middag, og noget gik det jo fremad. Blæsten tog til, og tillige kunde jeg mærke, at Strømmen pressede voldsomt paa Isen. Jeg fik vor Baad hevet agter paa Damperen og raadede Kammeraterne til at holde sig i Nærheden af Skibet og ikke vove sig for langt frem under Arbejdet. Et Kvarters Tid efter ser jeg de to Mænd, som var gaaet ud mod Løbet, komme tilbage ad en Omvej over den faste Is, og da jeg paa lang Afstand kunde se, at de vinkede til os, saa vidste jeg, hvorledes det forholdt sig, og sammen med Kammeraterne skyndte jeg mig om Bord paa Damperen.

„Hvad nu?" spurgte Kaptajnen.

„Med Tilladelse," svarede jeg, „nu tror jeg nok Kaptajnen skal bakke saa meget som det er muligt for de andres Skyld og saa gaa paa med fuld Kraft. Det bryder i Isen, og om lidt kan vi have aabent Vande, maaske Mestevejen ind til Havnen."

„Det er Løgn vel?" sagde Kaptajnen.

„Det er sandt," svarede jeg, „men inden Aften kan der være lukket igen."

Kaptajnen stolede paa mig, og han kom ikke til at fortryde det. De kan tro, han gik paa! Damperen løb mod Isen, saa dens Stævn løftedes højt i Vejret; men Isdækket gav efter, slog vældige Revner, skiltes ad, saa der kunde vindes frem, og en halv Time efter var vi i aabent Vand.

Inde i Havnen fik vi endnu et lille Stykke Arbejde med at hjælpe Skibene til Bolværket; men saa laa de ogsaa godt. Og det maa jeg sige, at ved det Arbejde tjente vi virkelig gode Penge, for ikke alene betalte Dampskibsføreren os, men de andre to Skippere gav deres til, og de viste sig slet ikke karrige.

Den Nat forblev mine Kammerater og jeg her i Byen; men næste Morgen maatte vi trække vor Baad hjem over den faste Is, for Vind og Strøm havde vendt sig, og Løbet var spærret igen. Saadan kan det . . . men Død og Pine! der har vi nok Maleren!"

* * *

Jesper Kring havde denne Gang gættet rigtigt. Det var Maleren, som stod dernede ved „Karen Marie".

Hjerter er Trumf!

Fortælling af **Knud Skytte.**

Jeg ved ikke noget Sted saa kønt og hyggeligt som mit eget kære Barndomshjem, Hjulmand Jens Høvstrups smukke lille Halvgaard, beliggende i den sydlige Udkant af Storskoven og saa nær de yderste Aarhundreder gamle vældige Ege, at disse med deres brede Kroner kunne skygge over Vejen, som gaar tæt forbi vort Havehegn.

Mit Navn er Jeppe Jensen, jeg er fem og tyve Aar gammel, og nu skal jeg fortælle min Skæbne. Den har ikke været saa ganske umærkelig. For mig er „Snorene faldne paa de liflige Steder", som Præsten sagde i sin Prædiken sidste Søndag. Men een bitter Modgang er der dog falden i min Lod. Derom vil jeg først fortælle — saa er det gjort.

Søster Dortea og jeg vare ikke mere end otte Aar den Gang. En Aften kom vi begge hulkgrædende hjem fra Skole. Jeg satte mig i den mørkeste Krog af Stuen, medens hun rev Køkkendøren op og kaldte: „Mo'er! aa, kom dog!"

Moder traadte ind. Hun slog Hænderne sammen af Forbavselse ved Synet af vore forgrædte Ansigter.

„Men sødeste Børn dog! Hvad gaar der af jer?" udbrød hun. „Jeg ved da, I kunde jere Lektier!"

„Ja, men Jens siger, at jeg er ikke hans Søster," hulkede Dortea.

Der drev en Sky over Moders kærlige Ansigt.

„Tøv lidt, mens jeg henter Jens," sagde hun og ilede ud i Værkstedet.

Det varede noget, inden hun vendte tilbage; men endelig kom hun, ledsaget af Fader. De traadte begge hen foran mig, og han sagde:

„Naa, hvem har saa sagt dig det, bitte Jeppe?"

Jeg maatte saa fortælle hele Nedeligheden: I Frikvarteret var

store Mikkel af ældste Klasse kommen til mig og havde villet bytte Kniv med mig. Da jeg ikke vilde, blev han ond, gav mig et Par varme Ørefigen og sagde: „Jeg bryder mig heller ikke stort om at handle med dig, for du er ikke andet end et Slegfredbarn. Jens Høvstrup og hans Kone ere ikke dine Forældre, og Dortea er ikke din Søster. Din Moder var en ugift Tjenestepige, der døde kort efter, at du blev født, og din Fader var en fordrukken Karl, der blev banket fordærvet i et Slagsmaal og derefter lagde sig til at dø. Du har hverken Fader eller Moder, din grimme Hvalp! Nu ved du det!“ Efter at have sagt dette, gav han mig endnu et Par Ørefigen og løb skogrende sin Vej.

„Den Hundsvot!“ udbrød Jens Høvstrup forbitret. Han tog Stumppiben af Munden, mens han spyttede, gav Kabudsen et Snur til højre, stak begge sine Hænder ind under Læderskødskindet og gav sig til at gaa rastløs frem og tilbage paa Gulvet. „Jeg skal snakke et Ord med Mikkel Sejbæk!“ mumlede han, „og han skal faa sine Lussinger igen med Renter, det kan han lide paa!“

„Aa nej, Jens!“ ivrede Moder; „smør dig ikke paa Mikkel Sejbæk! Du ved, det er en snavs Familie, disse Sejbækker, lad dem bare snakke. Men ak, hvor Menneskenes Ondskab er stor. At tænke sig, at han kunde nænne at sige det uskyldige Barn dette!“

„Det var altsaa ikke sandt?“ sagde jeg med et bønligt Blik paa Trine Høvstruppes.

„Jo, det var, min kære Dreng,“ svarede hun, idet hun aftørrede mine Taarer og kyssede mig. „Vi har skjult det for dig, og vi troede ikke, du skulde faa det at vide — før længere hen, naar du blev ældre og bedre kunde taale at høre det. Men det skal du ikke sørge over. Du skal blive hos os altid og aldrig kalde os andet end Fader og Moder; for vi kan slet ikke undvære dig mere, og vi holder saa meget af dig, mit kære Barn!“

Ja, det var unægtelig en stor Trøst i min tunge Modgang. Men det var jo dog alligevel sandt, at jeg var et forældreløst, uægte Barn, og derover følte jeg mig meget ulykkelig.

„Naa, græd nu ikke mere, Søn!“ sagde min Plejefader og klappede mig opmuntrende paa Skulderen. „I Morgen skal du paa Jagt med Skovfoged V e r n e r. Han var nyssen inde i Værkstedet at sige det til mig.“

Skovfoged Verner var vor nærmeste Nabo. Han var Enkemand og havde været det et Par Aars Tid. Det var en ual-

mindelig høj og stærkbygget Mand med et muntert Ansigt og et Par skælmske, dybtliggende Øjne. „En stor Mand, men lige saa god, som han er stor," var en gængs Talemaade om Skovfogden. Mig viste han megen Godhed, og naar jeg undtager mine Plejeforældre og min Plejesøster, ved jeg ingen, jeg holdt mere af end af ham. Altid havde han et venligt Ord til overs for mig og som oftest et Par Æbler eller andet Mundgodt i Lommen til mig, og jeg husker godt, at da jeg var lille, løftede han mig altid op til sig og kyssede mig.

Skovfogden kunde vel være en tredive Aar paa det Tidspunkt, da min lille Historie begynder.

Han sværmede meget for unge, kønne Piger, og utallige vare de Historier, der fortaltes om hans Bestræbelser for at finde og vinde en Madam Verner Nummer to. Men det var ikke saa nemt; thi for det første var han en Original, en sær løjerlig Patron, der gjorde sig til Latter for de unge Damer, han friede til, og for det andet stillede han store Fordringer og var meget kræsen i sit Valg. Hun skulde være smuk og god og dannet og musikalsk og meget mere. En slet og ret Bondepige nedlod han sig aldrig til at kaste sine Øjne paa, medens det derimod nærmest var Proprietærdøtre og Lærerinder hos Godsejere og Præster, han havde i Kikkerten og friede til, at sige, naar de vare smukke nok og i Besiddelse af alle de øvrige Egenskaber, han krævede hos sin tilkommende. Saa snart han havde opdaget, at der et Steds i den nærmeste Omegn fandtes en saadan ung Dame, som han antog kunde være ham tjenlig, forelskede han sig hovedkulds i hende, fik Frierskoene paa og var fra nu af ved enhver Lejlighed den galante Kavaller over for den udkaarede. Der var f. Eks. Frøken Bram, Lærerinden for Herremandens Børn. Hun inviteredes til Besøg i Skovfogedboligen, kom ogsaa, og hun og Verner spadserede sammen i Skoven; hun sagde ham, at Naturhistorie var hendes Yndlingsstudium, og fra nu af var han utrættelig i at sanke hele Bunker af Græs og Planter, lægge dem i Presse efter Frøkenens Anvisning og siden bringe hende dem. Og lige saa utrættelig var han i at klavre op i Træer og hente Fuglereder ned til sin elskede, videnskabelig dannede Pige. Ved en saadan Lejlighed var han saa uheldig at falde ned og slaa sig saa alvorlig, at han maatte ligge til Sengs en hel Maaned, og da han endelig kom op igen, erfarede han til sin Sorg, at Frøken Bram havde sagt Pladsen op som Lærerinde hos Kammerherrens og var rent for-

svunden der fra Egnen — „og det uden at sige mig Farvel eller en Gang lade mig det vide," sukkede Skovfogden.

Hans næste Flamme var en Frøken Ishøj, en ung, straalende Skønhed, der en Sommer var i Besøg i Præstegaarden. Hun studerede Astronomi, og følgelig lagde Skovfogden sig efter det samme. Han anskaffede sig en Natkikkert, gennem hvilken han studerede Stjernerne saa ivrigt, at han paadrog sig en Forkølelse, der atter kastede ham paa Sygelejet. Denne Gang kom han sig dog saa betids, at han kom op og blev rask igen, inden Genstanden for hans Attraa forlod Egnen, og til hende friede han. Men ak! Svaret, han fik, var et saa bestemt Nej, at det var klart, Meningen var: hun vilde hverken eje eller have ham.

Endnu skal jeg omtale hans Anstrengelser for at vinde Frøken Solberg, Apotekerens Svigerinde. Hendes Lidenskab var Musik, og skønt Verner ikke havde Spor af musikalsk Begavelse, anskaffede han sig dog ufortøvet et Valdhorn, hvilket han behandlede saa grusomt, at det blev en ren Lidelse for ethvert musikalsk Øre, der kom Skovfogedboligen saa nær, at det udsatte sig for Valdhornistens skrækkelige Toner. Han „blæste" da ogsaa Frøken Solberg fra sig; thi den første Gang, han blæste for hende, for at lade hende høre, „hvor vidt han var kommen", holdt hun sig for Ørerne og bad ham „for Guds Skyld" at holde op, det var altfor grusomt. Ja, saa mærkede han jo nok, at der var intet for ham at gøre, og Frøken Solberg blev ikke Madam Verner.

Men jeg er kommen for langt frem i Tiden; thi disse og mange flere lignende Frierier, alle med samme Udfald: en forsvarlig stor Kurv, strakte sig over et Tidsrum af hen imod en Snes Aar. Skovfoged Verner vandt aldrig den, han søgte; han døde som Enkemand.

Men Skovfogden var ikke af den Slags uheldige Friere, der dør af Hjertesorg eller gaar hen og berøver sig selv Livet. Det fortaltes rigtignok om ham, at han til Tider kunde være yderst melankolsk; men jeg saa ham aldrig anderledes end som den samme godmodige, muntre, omgængelige og oprømte gamle Fyr, han altid var og altid havde været.

Hermed vender jeg tilbage til hin bedrøvelige Lørdag, da jeg havde faaet at vide, hvem jeg var. Jeg syntes, at der over mit unge Liv havde lagt sig en mørk Skygge, som aldrig kunde forsvinde, og jeg græd mig i Søvn den Aften. Men jeg maa dog tilføje, at da mine Plejeforældre, min Plejesøster, Skovfoged Verner,

min Lærer og alle andre gode Mennesker, hvis Mening om mig jeg satte Pris paa, vedbleve at være lige saa venlige og kærlige imod mig som hidtil, saa fandt jeg mig bedre og bedre i min Skæbne, og den mørke Skygge svandt mere og mere bort.

Den følgende Dag indfandt Skovfogden sig efter Bestemmelsen og tog mig med sig paa Jagt, hvilket han jævnlig gjorde. Han havde foræret mig en lille Jagttaske og med egen Haand lavet et Trægevær til mig; „for vi skulde ligne hinanden,“ sagde han.

Jeg tror, det var den Søndag, jeg narrede ham. For det gjorde jeg saa tit, og det kunde jeg trygt gøre, da jeg vidste, at bagefter vilde ingen le hjerteligere deraf end Skovfogden selv.

Som vi nemlig gaar og følges ad, siger han blandt andet til mig:

„Kammerherreinden sendte mig Bud i Gaar, at jeg endelig maatte skaffe hende en Buk til paa Onsdag — der skal vel sagtens være Selskab —, og Damerne vil man jo gerne føje, aak ja! Gid vi derfor maatte være heldige, bitte Jeppe.“

„Jeg tror, jeg kan vise dig to Bukke,“ sagde jeg. For jeg sagde du til ham, det vilde han have.

„Nej da, bitte Jeppe! Hvor er det?“

„Ja, kom bare; jeg har da set dem paa den samme Plads vist tre Dage i Træk.“

Jeg troede, der skulde gaaet en Praas op for ham; men da det ikke skete, førte jeg ham hen i Nærheden af Stedet, hvor jeg havde set Bukkene. Omsider traadte jeg til Side, pegede fremad og sagde hviskende: „Gaa nu forsigtigt gennem disse Buske. De ere der i Dag igen — jeg saa et Glimt af dem!“

Skovfogden nikkede, spændte Hanen paa Bøssen og sneg sig lydløst frem mellem Risbøgene.

Pludselig standsede han, vendte sig om med en rungende Skoggerlatter og sagde endelig:

„Det er jo Savbukke, bitte Jeppe! det er jo Savbukke!“

„Ja, for du talte jo ikke om, hvad Slags Bukke det skulde være.“

„Aa, hvor det er morsomt! Det skal jeg fortælle Kammerherreinden!“

„Nej, det er aldrig værdt; hun kunde opfatte det som en Næsvished fra min Side,“ indvendte jeg.

„Aak nej, hvor vil du hen! Nej, det vil more hende, og fine Folk, især Damerne, vil gerne mores; det er noget, de sætte

Pris paa. Men jeg forstaar ikke, hvordan du kunde hitte paa det! Der maa sidde et bandsat godt Hoved paa dig — du burde egentlig studere."

„Nej, jeg skal være Hjulmand."

„Karetmager, Søn, Karetmager — det lyder kønnere. Naa ja, det skal der vel ogsaa Hoved til, og det skal der jo i Grunden til alt, naar man da vil være dygtig. Men nu har vi fortjent vor Mellemmad. Vær saa god at tage Plads!"

Vi satte os paa en stor Bøgestub, og Skovfogden aabnede sin Jagttaske og fremdrog deraf en Pakke godt tillavede Mellemmader samt to Smaaflasker. I den ene var der Akvavit, den drak han selv af; i den anden var der Mjød, og den rakte han mig.

Efter endt Mellemmadsspisning stod vi op for at gaa videre; men idet vi vilde træde ud paa den aabne Plads, hvor Savbukkene stod, saa vi et Syn, ved hvilket vi begge studsede: der var nu tre Bukke, og den tredje var en Raabuk.

Denne Gang fik Verner Bøssen til Kinden, og det med en Fart. Knaldet lød, og Raabukken lagde sig ned uden saa meget som et Suk.

„Jeg lovede at vise dig to Bukke, og nu har jeg vist dig tre!" udbrød jeg glad.

„Ja, vel saa! Ha ha ha! Tre Bukke, ja! Ha ha ha! Og den sidste var en rigtig Buk, ha ha ha! Og den gør Historien om de to Bukke meget mere morsom. Nu skal Kammerherreinden have den, det er en given Ting — baade den og Bukken; de skal følges ad."

Vi tog nu den døde Buk i nøjere Øjesyn. Den var fed og ualmindelig stor, en af de største, sagde Skovfogden, han nogen Sinde havde skudt.

„Den skal over i Morgen," vedblev han; „jeg kører selv over med den. Og saa bliver hun glad, Kammerherreinden, og gladere vil hun blive, naar jeg faar givet hende Historien oven i Købet, ha ha ha! Baade den og Bukken vil gøre Lykke. Ja, nu er Jagten endt for i Dag, bitte Jeppe, og vi kan gaa hjem. Krabaten der er jeg Mand for at lægge paa Pukkelen og bære hjem til mit, men vil dog helst være fri for det Stykke Arbejde. Løb op og sig til min Karl, at han skal spænde for og komme herned med Vognen; saa bliver jeg her og holder Vagt ved Dyret saa længe."

„Ja vel, Skovfoged, det skal blive besørget!" raabte jeg og stak i Rend op efter Skovfogedgaarden.

Men samme Dags Aften kom Verner om til vort og fortalte mine Plejeforældre „Historien om de tre Bukke", og han tog sig selv endnu en Gang en hjertelig Latter af den.

Medens han fortalte, sad Dortea paa Bænken ved Siden af mig med min Haand i sin. Hun var meget alvorlig, og jeg tror ikke, hun brød sig meget om Historien; men hun hviskede gentagende til mig: „Du er saa rar. Du er min egen kære lille Broder!"

* * *

Et Par Aars Tid derefter ramtes jeg atter af en stor Sorg, skønt den ikke var af saa bitter en Art som den første. Min kære Plejemoder døde af Lungebetændelse. Det var et stort Tab for os, og især tog min Plejefader sig det meget nær og sørgede dybt og længe derover. Men som Tiden gik, lægedes dog hans Saar, saa han lidt efter lidt fik sin tilfredse, frejdige Stemning tilbage. Han havde en ugift Søster. Hende fik han til at flytte til os som Husholderske. Den Plads var hun voksen og godt skikket til, og da hun ved Siden deraf var blid og from og som en stille god Aand i Huset, bidrog hun meget til, at Broderen blev i Stand til at rette sig i Vejret og finde sig i Tilskikkelsen.

* * *

Hvad jeg oplevede i Løbet af de nærmest paafølgende femten Aar, er hurtigt fortalt. Saa snart jeg var bleven konfirmeret, kom jeg paa Værkstedet og lærte min Plejefaders Haandværk, og jeg lærte det til Gavns, tør jeg nok sige. Da min Læretid var endt, og jeg skulde forfremmes til „Svend", gjorde min Plejefader et pænt lille Gilde, til hvilket ogsaa Skovfoged Verner var indbudt, og han forærede mig i Anledning af Højtideligheden et godt nyt Sølv-Lommeur.

Dagen efter var jeg med ham paa Jagt, nu ikke væbnet med Træbøssen, men med en virkelig Skyder. Vi skød ikke noget den Dag, men passiarede saa meget des mere. Inden vi skiltes, lagde han Haanden paa min Skulder og sagde med et Alvor, der var mig paafaldende for den ellers saa muntre Mand:

„Min kære Jeppe. Du er nu kommen til det Tidspunkt i

dit Liv, da Verden staar dig aaben, og du kan flagre ud af Buret og flyve, hvorhen du vil. Gid du maa blive lykkelig, det vil jeg hjertelig ønske, for jeg holder grumme meget af dig. Du kan blive det, hvis du selv vil; thi du har Betingelserne i dig for at blive et lykkeligt Menneske. Men det kommer an paa, om du vil leve et skikkeligt Liv — som hidtil — og holde dig til Vorherre; for det er det vigtigste. Og lad mig nu som din gamle trofaste Ven give dig en god Formaning. Vogt dig fremfor alt for tre Ting: Drik, Kortspil og Kvindfolk, især det sidste — Kvindfolk, bitte Jeppe, vogt dig for Kvindfolk."

Her kunde jeg ikke bare mig for at smile, idet jeg ganske naturligt kom til at tænke paa Skovfogdens mangfoldige Frierforsøg. Han forstod Smilet og vedblev:

„Ja, det er en helt anden Sag med mig; thi jeg er Mand for at forsørge Kone og Børn, hvis jeg gifter mig igen. At bejle i Tugt og Ære, naar man har Hjem og Udkomme at dele med en Kone, det er en ærlig Sag, og det skal du ogsaa have Lov til, naar du kommer saa vidt. Men det er de løse Kæresterier, der er saa mange unge Menneskers Ulykke og Undergang, og det er dem, jeg vil advare dig for. Du ser godt ud og er just af den Slags Knøse, som letsindige Fruentimmer let gaar hen og forgaber sig i. Hyt dig for dem, bitte Jeppe! Ja, endnu en Gang: vogt dig for Kvindfolk!"

Efter at have sagt dette, hilsede han af med mig og gik hjem.

Jeg brød forgæves mit Hoved med at udgrunde, hvad Aarsag Manden vel kunde have til at lægge en saa særlig Vægt paa den sidste Del af Formaningen. Men for øvrigt foresatte jeg mig, ikke at glemme hans Raad. Der var ingen Tvivl om, at han mente det oprigtigt.

Verden stod mig aaben!

Ja, det var ganske sandt. Jeg var jo nu Svend og kunde „rejse paa Haandværket", hvorhen jeg vilde. Men min Plejefader vilde helst beholde mig, og jeg vilde helst blive hos ham. Jeg tænkte ikke paa at rejse. Hjemmet med dets mange Minder var mig kært og dyrebart.

Og saa var der jo Dortea!

Ja, det var vel egentlig hende, der bandt mig saa fast til Stedet; thi hvor hun var, vilde jeg ogsaa helst være. Medens vi vare Børn, holdt vi af hinanden som Søskende; men nu, hun var bleven voksen, elskede jeg hende paa en helt anden Maade.

Hun var den dejligste Pige, jeg kendte; hun var ejegod, begavet og dygtig, hun var, kort sagt, en Perle. Kunde hun nogen Sinde blive min?

Jeg turde næsten ikke haabe det. Thi hvem var jeg? Et Slegfredbarn, en fattig, en forældreløs, et Udskud, medens hun var en formuende Mands eneste Barn og Arving. Det var utænkeligt, at hun vilde have mig, og det kunde vel være lige saa tvivlsomt, at Jens Høvstrup vilde give sit Samtykke til, at jeg blev hans Svigersøn.

Det fortrolige Forhold, der havde fundet Sted mellem Dortea og mig, saa længe vi var Børn, var nu helt forsvundet. Hun blev mere og mere fremmed, tilknappet, kold overfor mig — og saa trak jeg mig ligeledes tilbage og løftede Hovedet. Det bød min Stolthed mig; thi stolt var jeg, ihvor ringe og ubetydelig jeg end var, og det havde jeg jo da Lov til at være, det kunde hverken hun eller nogen forbyde mig!

Afstanden imellem os blev med Aarene stadig større. Mit stakkels Haab! Det var sygt indtil Døden og blev aldrig opfyldt, det var umuligt! Bare jeg kunde rive mig løs og rejse bort; men det kunde jeg ikke. Jeg blev.

Det var dog ikke altid, Dortea var hjemme, saa jeg kunde faa hende at se. I to Aar var hun ude at lære Husholdning — for mig to lange Aar —, saa kom hun hjem igen, mere dygtig samt mere beleven og dannet, men overfor mig tillige mere tilbageholden end nogen Sinde tidligere, syntes jeg. „Havde det ikke været bedre for dig, om hun var bleven borte?“ tænkte jeg stundom.

Jens Høvstrup havde en Broder, der var Købmand i nærmeste Købstad. Hos denne sin Onkel kom Dortea jævnlig i Besøg, og disse Besøg gjorde hun undertiden skrækkelig lange — flere Uger, ja Maaneder kunde de vare. Naar hun saa endelig vendte hjem igen, ledsagedes hun altid af sin Kusine Emilie, Købmandsdatteren, der saa heller ikke hastede med at komme hjem, men blev hos os i længere Tid. Henimod den Tid, da Frøken Emilie skulde rejse tilbage, kom hendes Broder, Handelskommis Villads Høvstrup, som oftest ud for at hente hende hjem, men blev da gerne hos os et Par Dage, og naar han rejste, tog han begge Pigerne med sig — saa var jeg alene igen! Saaledes gik det bestandig. De to Kusiner vare næsten altid sammen, enten hos os eller hos Købmandens.

„Dortea bliver min Sandten en dannet Pige, en fuldendt Dame," sagde Skovfogden; „det er den megen Omgang med Købstadfolk, der bevirker dette."

Frøken Emilie var en rar Pige, naturlig og ligefrem, og med mig passiarede hun lige saa gemytlig som med enhver anden. Men hendes Broder Villads kunde jeg ikke fordrage; thi han saa mig over Hovedet og værdigede mig næsten ikke et Ord.

Men der var noget, som var værre: han var sikkert forelsket i Dortea, og saa vidt jeg kunde skønne, gjorde han voldsomt Kur til hende. Jeg mindes navnlig een Gang, da jeg ganske tilfældig havde Lejlighed til at iagttage, hvor lækker han kunde gøre sig for sin smukke Kusine.

Det var en Dag i Eftersommerens Tid. Søskendeparret fra Byen var i Besøg hos os. Jeg var alene paa Værkstedet, hvis Vinduer vendte ud mod Haven, og var kun et Par Favne fjernet fra Plankeværket eller Havehegnet. Hvor Mester, min Plejefader, var henne, husker jeg ikke.

Jeg kom tilfældig til at kaste et Blik ud ad Vinduet og fik da Øje paa Dortea, der var gaaet ud i Haven for at hente en Kurv Køkkenurter. Jeg standsede med Arbejdet; thi saa længe jeg kunde se hende, havde jeg hverken Sind eller Tanke for andet.

Hun havde fyldt sin Kurv og vilde gaa ind. Men nu kom Fætteren stormende ud af Huset med bart Hoved og raabte: „Men hvor blev du dog af!" Hun standsede og gav sig i Samtale med ham. Plankeværket var dem imellem. Han lænede sig op mod dette og strakte Armene, Hovedet, hele Overkroppen frem imod hende, og sikke Øjne han saa paa hende med! Ak jo, disse Blikke vare ikke til at tage fejl af. Samtalen førtes dæmpet, saa den kunde jeg ikke høre et Ord af. Men hvad havde jeg ikke villet give for at vide bestemt, hvad den drejede sig om. Var de allerede Kærestefolk, eller var det en Frierscene, jeg havde for mine Øjne? Jeg aabnede Vinduet, men gjorde det altfor heftigt. De vendte sig om imod mig, han med et ligegyldigt Blik, hun med en lille, kort Latter, og dermed forsvandt de.

Hvor jeg hadede ham, den Rosinpiller, og hvor jeg fra nu skælvede for, at Mester skulde fortælle mig: „Min Datter er bleven forlovet."

Det skete dog ikke. Fætteren rejste, denne Gang alene, og jeg hørte intet om Forlovelse.

Men Rosinpilleren var ikke min eneste Medbejler.

En Dag var jeg omme i Skovfogedgaarden at sætte en Vognkæp i en Arbejdsvogn. Verner syntes mig saa underlig adspredt

den Dag og svarede tankeløst paa alt, hvad jeg spurgte ham om.

Da jeg var færdig med Vognen, skulde jeg ind og have en

Mundfuld Brød og et Glas Øl. Skovfogden gik og rev Hø omme i Toften. Det blev han ved med og lod mig gaa ind alene.

Medens jeg sad og spiste, sagde Husholdersken:

„Hvissomenstid han nu ikke igen gaar i Giftermaalstanker, saa forstaar jeg det ikke. For han render avet om og bærer sig ad, saa jen skulde tro, han er rent fra Samlingen — der kan du selv se!"

I det samme gik Døren op og Skovfogden traadte ind, med en bredskygget Straahat paa Hovedet, i Skjorteærmer og — med en „Ville" duftende Kløver under Armen. Han gik hen til Bordet, skænkede sig et Glas Øl, drak det og gik saa sin Vej igen, altsammen uden at sige et Ord.

Husholdersken satte Pegefingeren mod Panden, virrede med Hovedet og sagde:

„Bare han ikke gaar rent fra Snøvsen! Gud fri os fra alt det, som ondt er!"

Et Par Dage senere var min Plejefader i Marken med Ploven. Jeg var alene paa Værkstedet.

Frøken Emilie kommer farende ud til mig og udbryder:

„Aa, Jeppe Jensen, nu skal De bare høre! Den kostelige Skovfoged har været her!"

„Ja, jeg saa et Glimt af ham."

„Og han har friet!"

„Til Dem?"

„Nej, til Dortea!"

„Det kan ikke være muligt, Frøken?"

„Jo, det er virkelig sandt! Jeg kommer og vil gaa ind i Dagligstuen til Dortea, som der sad og spandt. Døren staar paa Klem, jeg hører Stemmer derinde og standser, undrende mig over, hvem det kan være. Da hører jeg med eet en dyb Mandsrøst sige: „O, min dyrebare, min inderlig elskede Dortea! Jeg elsker dig saa højt, højt! Vil du være, tør jeg saa haabe, at du vil være min Hustru?" Og da jeg saa drister mig til at titte ind i Stuen og kaste et Blik paa den saa „højt, højt" elskende Bejler — da er det gamle Skovfoged Verner, der sidder og frier til Dortea. Har saa nogen hørt Mage!"

„Hvad svarede hun saa?"

„Hvad hun svarede? Det kan De da nok begribe. Naturligvis nej! Hun lo og gav ham en nydelig Kurv, og den er han gaaet sin Vej med. Det gamle Skind, jeg har alligevel ondt af ham."

„Hun er vel allerede forlovet?“ fo'r det ud af mig.

„Hvem?“

„Deres Kusine Dortea.“

„Med Dem maaske? Ellers ved jeg ikke, hvem det skulde være.“

Aa, hvor disse Ord frydede mig, og hvor gerne havde jeg ikke fortsat Samtalen noget længere. Men nu kom Dortea. Hun sagde ikke et Ord til mig, men tog Kusinen med sig, og de gik bort sammen. —

Et Par Aar efter, at jeg var kommen hjem af Kongens Tjeneste, blev Skovfogden syg og lagde sig til at dø. Dagen før han døde, sendte han Bud efter mig. Han vinkede mig hen til Sengen, tog min Haand og sagde med mat Stemme:

„Min kære Jeppe! Nu gaar jeg bort, det er snart forbi med mig. Lov mig, at du vil blive et skikkeligt Menneske?“

„Ja, det vil jeg — med Guds Hjælp!“

„Husker du Formaningen, jeg gav dig?“

„Ja, men du bejlede jo selv til Dortea!“

„Ja, jeg gjorde; men hun hører ikke til de Kvindfolk, jeg bad dig vogte dig for.“

„Nej, det tror jeg heller ikke.“

„Min Mening var: Lad dig ikke forføre, og forfør ingen! Jeppe, min elskede Søn! I min Ungdom gik jeg hen og forførte en Pige, og det har pint mig siden — indtil denne Stund.“

„Du, Skovfoged?“

„Ja, og ved du, hvem det var? Det var din Moder! Du er hendes og min Søn, og jeg er din Fader.“

„Aa, Herre Gud, er det sandt?“

„Ja, det er sandt. Jeg gjorde hende ulykkelig, hun døde af Hjertesorg, fordi jeg ikke vilde gifte mig med hende, som jeg burde have gjort. For hun var god nok, bedre end jeg, skønt en simpel Tjenestepige. Men jeg var storsnudet, satte Næsen for højt og vilde have en fin Frøken — og saa fik jeg slet ingen.“

„Ja, men det er der jo ingen, der ved . . .“

„Nej, ingen ved det uden du og jeg, og ingen flere skal vide det — vil du love mig det?“

„Ja, Fader, siden du ønsker det . . .“

„Ja, lad det blive mellem os og . . . og Vorherre. Ingen ved det, og ingen skal vide det. Jeg betalte jo ham, Pjalten, der tog sig Skylden paa, for at holde sin Mund. Han blev slaaet ihjel kort efter, saa hans Mund er lukket godt nok. Aa, bitte Jeppe, min Søn, min egen hjertenskære Søn! kan du tilgive din syndige, din angrende gamle Fader?“

„Ja, Fader,“ svarede jeg hulkende; „det har jeg let ved. Du har jo altid været saa god imod mig.“

„Ja, kan du nu forstaa, hvorfor jeg altid har holdt saa meget af dig? Du er det Menneske paa Jorden, jeg elsker højest af alle, og du skal arve mig, bitte Jeppe, du skal have alle mine Penge. Jeg er Ejer af 20,000 Kr., og de er dine, saa snart jeg er død. Det eneste Vilkaar er, at du opfører dig godt og skikkeligt og gifter dig med en sædelig Pige. Det staar altsammen i Testamentet — der er gjort Testamente, bitte Jeppe.“

„Aa, Fader, tal aldrig om Pengene! Du kommer dig nok igen og kan leve i mange Aar endnu,“ sagde jeg grædende.

Men nu var han træt og lukkede Øjnene; han var falden i Slummer. Jeg bøjede mig over Sengen og kyssede ham. Der-

paa forlod jeg lydløst Værelset, med vaade Øjne og saa gennemrystet og dybt greben, saa at alt løb i eet for mig.

Jeg sov ikke meget den Nat, og ved Daggry gik jeg derom igen. Mit Haab var, at han skulde være bleven bedre; thi jeg vilde saa gerne have ham til at fortælle mig noget om min Moder, hvem jeg jo aldrig havde kendt. Jeg havde ikke engang set hendes Billede; men jeg haabede at faa det hos Fader.

Mit Haab blev ikke opfyldt. Han var ringere end om Aftenen og havde tabt Mælet. Men han var ved sin Bevidsthed og kunde kende mig. Jeg veg ikke fra hans Leje, men blev hos ham og sad med hans Haand i min indtil hen imod Middagstid. Da havde han udstridt, jeg trykkede hans Øjne til og forlod ham med Sorg i Hjertet. Jeg havde altid holdt meget af ham og vilde nødig have mistet ham saa snart, nu da jeg havde faaet at vide, at han var min Fader.

* * *

Pengene havde jeg næsten glemt; men da der var gaaet nogle Dage, kom jeg da i Tanker om dem, og nu tog jeg den Beslutning at sige Dortea, hvor kær hun var mig, inden hun og hendes Fader fik at vide, at jeg var Arving til tyve Tusind.

Det faldt i Traad som af sig selv. Vi havde meget travlt med en ny Vogn, som det hastede med at faa færdig. Min Plejefader blev jævnlig træt og maatte ofte hvile sig. Saa sagde han til mig en Dag:

„Jeg kunde have mest Lyst til at overlade dig det hele og selv takke af; jeg begynder jo at blive gammelagtig."

„Ja, hvorledes skulde det lade sig gøre?" sagde jeg. „Skulde jeg købe Forretningen af jer? Penge har jeg jo ingen af, uden hvad lidt kan være."

„Det kunde maaske ordnes paa en anden Maade," sagde han henkastende og tog atter fat paa Arbejdet.

Hvad mente han? Var det et Vink i Retning af Dortea, eller skulde jeg leje Værkstedet af ham?

Frøken Emilie var hos os i de Dage, og om Aftenen spillede jeg Kort med hende og Dortea. Min Plejefader gik og spankulerede frem og tilbage paa Gulvet og røg sin Aftenpibe, og en Gang imellem kom han hen til Bordet og stod og gav Agt paa Spillet.

Vi vare komne til „Mesterspillet", og jeg havde gjort Trumf. Jeg spillede daarligt den Aften; thi jeg tænkte paa ganske andre

Ting end Kortspillet, og denne Gang havde jeg endogsaa „forset" mine Kort — jeg manglede Trumf-Es.

Dortea skulde spille ud, men betænkte sig temmelig længe.

„Skaan ham ikke, men spil Trumf-Es ud, for det har han jo givet dig," sagde Frøken Emilie muntert drillende.

„Snak om en Ting! Har jeg Trumf-Es?" sagde Dortea.

Pludselig snappede Kusinen Kortet fra hende, rakte det over mod mig og raabte leende:

„Trumf-Es er udspillet, og Hjerter er Trumf!"

Dette blev sagt i en egen Tone, som havde en vækkende Virkning paa mig.

„Ja, Hjerter er Trumf," gentog jeg mekanisk. Hvad mente hun?

„Hjerter er Trumf!“ sagde Plejefader med Hentydning og missede med Øjnene.

Jeg tilkastede Dortea et stjaalent Blik. Vore Øjne mødtes, og hun blev blussende rød.

„Du kan lige saa godt pakke sammen, Søn,“ sagde Plejefader. „Overgiv dig paa Naade og Unaade; for du har tabt — og det paa mere end een Maade.“

„Ja, han har tabt sit Hjerte til Dortea!“ lo Kusinen.

Dortea sagde ikke noget. Hun lagde sine Kort fra sig og ilede ud af Værelset.

Nu begyndte der at komme Gang i Spillet, syntes jeg.

Endnu samme Aften saa jeg Lejlighed til at tale med Dortea under fire Øjne. Jeg sagde hende, hvor kær hun var mig, og spurgte hende, om hun vilde være min i Liv og Død, og hun gav mig sit Jaord af et fuldt Hjerte.

„Aa, hvor jeg har gaaet og holdt af dig i alle de mange Aar, min egen kære Ven!“ sagde hun, idet hun kyssede mig atter og atter.

Og jeg svarede: „Da har du skjult det godt. Jeg troede, at du aldrig vilde vende dig til den Side, hvor jeg var.“

„Ja, for du saa jo paa mig, som du ikke kendte mig.“

„Og du ligesaa paa mig.“

„Aa, hvor vi har gaaet og indbildt os paa hinanden!“ lo hun og trykkede sig op til mig. „Du maa aldrig forlade mig!“

„Nej, aldrig! Dette Sted er mig nu som et lille Himmerig paa Jorden.“ —

„Maa vi saa komme?“ raabte Plejefader fra Værelset ved Siden af og bankede paa Døren.

Jeg aabnede den, han og Emilie traadte ind til os.

Ja, der stod vi, straalende af Lykke.

„At det vilde ende saaledes, kunde jeg saamænd have forudsagt for længe siden,“ sagde Plejefader glad, idet han lagde vore Hænder i hinanden og ønskede os til Lykke.

„Det samme kunde jeg have gjort,“ istemte Emilie; „men Stolthed er jo saa meget i Verden. Havde vi ikke hjulpet dem paa Gled, Onkel, saa var de saamænd aldrig kommen til Rette.“

„Stuerhied plejer vi at kalde det her ude,“ sagde Plejefader.

„Ja, Stuerhied!“ gentog Emilie med forkert Udtale af Ordet og valsede rundt med min Kæreste.

*
* *

„Hvad har du nu i Sinde?“ sagde Plejefader til mig en Dag, da dette om Arven var blevet kundbart. Han saa alvorlig spørgende paa mig.

„Jeg har i Sinde at sætte Pengene paa Rente og fortsætte her i den gamle Skure,“ svarede jeg.

„Bravt, Jeppe, bravt!“ sagde han glad og klappede mig paa Skulderen; „det var just det Svar, jeg allerhelst ønskede.“ —

Dortea og jeg har nu været Mand og Kone et Aars Tid, og jeg er saa lykkelig, saa jeg selv maa forundre mig derover. En lykkelig Ægtemand er jeg, en agtet Mand og en formuende Mand — jeg, den forældreløse, Slegfredbarnet, Udskuddet!

Men jeg tror dog aldrig, jeg var bleven til den, jeg er, hvis ikke mine Plejeforældres, min Plejesøsters og min Faders Kærlighed under hele min Opvækst idelig var falden paa min Vej som lysende, varmende Solstraaler.

En nydelsesrig Hævn.

Det er ikke saadan at blive sat
ene ud i Verden, den vide!
Ikke enhver kan som David stride,
naar han møder en Goliath;
og det kan en Hane synes at være
for saadan en lille bitte Pige;
den kan gale, og hun kan skrige,
og det kan blive en travrig Affære.
Men saa kommer Hjælpen fra hendes kære,
som tugte Hanen, der har hende drillet,
og snart faa Skriget og Skrækken stillet
og saa til Frokosten hjem hende bære;
der viser hun sig paa Hævnen pønsende:
hun spiser saa mange Æg, som hun faar,
for dog at gøre, hvad hun formaar,
til at faa udryddet alle Hønsene;
saa hører det med ind under Planerne,
at hun med det samme udrydder Hanerne.

W.O. sc.

Det gamle Badehus.

Den Gang jeg vel var færdigplanket,
med Søm og Nagler sammensanket
og tjæret over alt for uden
og faaet hængt Gardin for Ruden,
saa satte man mig ud i Vandet
for Enden af en Bro fra Landet.

Der stod jeg da for alle Vinde
og saa de vævre Bølger rinde
forbi snart smilende og blaa,
snart skumklædt, fraadende og graa.
Og Søen sprøjted mig for neden,
og Solen stegte mig for oven,
saa Tjæren smeltede i Heden.
Jeg skjalv, naar Stormen kasted Voven
med Brag imod min spinkle Side,
naar Søerne med Toppe hvide
en Tarantella rundt mig dansed
og med sin klamme Tang mig kransed.
Men smiled gjorde jeg, naar Søen
laa som et Spejl, med Sollys mættet
og rundt med hvide Sejl var spættet;
naar Sommerdisen sløred Øen
i Syd, og Damperen sig skar
en Fure dyb igennem Vandet,
mens Sommerluften langsomt bar
dens tætte Røgsky ind mod Landet.
Jeg fik et Skær af Rosenglød
bredt over mig, naar Solen hæved
i Øst sig op af Havets Skød,
mens Morgenbrisen sagte bæved;

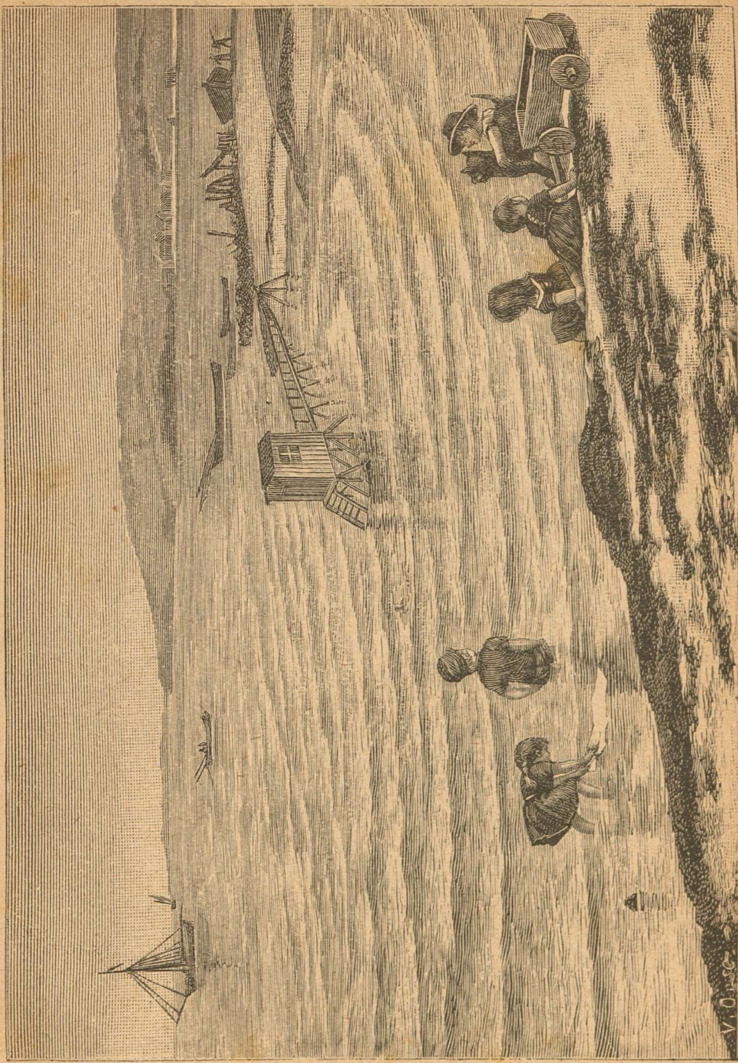

og Guldglans hyllede mig ind,
naar Solen sank bag Vestens Vover
og bredte Blyheds Rødme over
Havfladens fine Jomfrukind;
og vævet ind i Sølvmorsskrud
jeg stod i Maanens Blink paa Vandet,
mens dybe Skygger langs af Landet
mod Havet bredte Favnen ud.

Hvert Aar, naar Vaar og Sommer rakte
hinanden Haand bag Bøgekroner,
naar Føllet sine Lemmer strakte
i knæhøjt Græs, og Lærkens Toner
sig blandede med Droslens Slag
og Gøgens Kuk den lyse Dag,
naar Svalen klinede sin Rede
paa Muren under Hellefaget,
og Storkene fløj ned fra Taget
til Kær og Moser for at æde —
kort sagt, naar Somren var i Landet,
saa satte man mig ud i Vandet.

Og Fiskeren, som atter saa mig,
holdt Hvil paa Aaren, letted paa sig,
imens han Skraaen gav en Vending
og mig et Nik, som gammel Kending.
Og Lodsen plirede med Øjet
og smilte til mig saa fornøjet
som til en Kammerat og Ven,
han langt om længe saa igen.

Og Kystens mange, store Sten
jeg kendte atter hver og en,
hver Jollepæl, hver Ruseflage
saa ud, som for et Aar tilbage;
det samme klare, friske Vand
med Havbund af det hvide Sand,
den samme Pynt med Bøgeskoven,
den samme lyse Sol for oven.

I tyve Somre holdt jeg Stand
paa Kysten i den aabne Strand;
jeg værgede mod Sol og Blæst
hver badende, som var min Gæst,
og holdt profane Blikke ude
for hvad jeg dulgte bag min Rude.
Som Havet favner uden Brynde
Uskyldigheden i sin Ynde,
saa ej den rødme maa derved,
saa aandede den salte Vove
sin Kyskhed ind i min Alkove
og alle kunde ty fortrolig
ind i min lille, snævre Bolig
og finde der et fredlyst Sted.

Men naar saa Jævndøgnsstormen kom,
og Havet som en mægtig Flom
fra Dybet steg, saa Skum og Taage
slog sammen om den djærve Maage,
og Skibet fløj for revne Klude
paa Bølgetoppene der ude;
naar Solen dagvis holdt sig borte,
som var den slukt i Skyer sorte,
naar Stjernerne sig skjulte bange
i Mulm og Mørke Nætter lange,
og Fiskeren sin Lykke priste,
at sine Garn han kun forliste,
men frelste Livet og sin Baad;
naar jeg i alle Fuger knaged,
og hver en Planke i mig braged
i Stormens Rusk og Bølgens Braad —
da var jeg glad, naar jeg af Vandet
blev bjærget og kørt op paa Landet,
kørt hjem i Gaarden, hvor jeg fik
i Skuret Plads, mens Vintren gik,
til Somren atter hersked over
den lyse Strand, de viltre Vover.

Nu er jeg atter sat i Skur —
men denne Gang ej næste Sommer
skal lukke op mit Fangebur,
paa Stranden aldrig mer' jeg kommer!
Mit Gulv er mørt, min Væg er sprukken,
min Fod af Havets Kryb er stukken,
og Svamp har tæret paa mit Tag,
og Rusten ædt mit Jærnbeslag,
og jeg er dømt, som alt for gammel,
at hugges op som andet Skrammel.

Peder R. Møller.

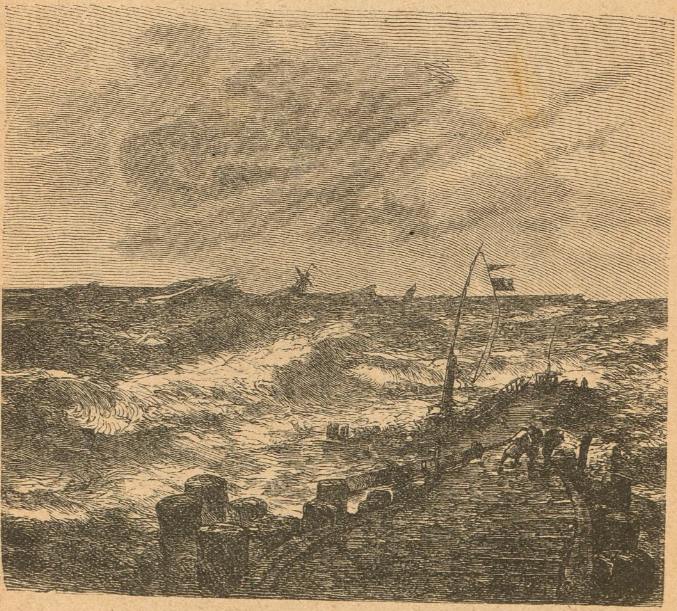

Betinget Mod.

— Turde du gaa gennem det Korn for at fange en Hare?
— Ja maveligt — men jeg tore inte snuppe Haren.

Hvad han tænkte.

Mesteren. „Infame Fjols! Æde og drikke hele Dagen, men inte bestille noget, se det har man Lyst til! Men vent bare! Jeg skal min S'æl nok faa dig vinket op! — Men tror jeg ikke, at dit Bæst ikke hører, hvad jeg siger!"

Drengen. — „Næ, jeg troede, Mester sad og snakkede med sig selv!"

Ungdom.

Af Jens Skytte.

Hvem i Alverden er det nu, som har sagt de Visdomsord: Vorherre er en god Mand bl. a. til at skabe Tilfælde!

Naa, ligemeget. Sagt er de.

Ogsaa Degnen Hald i Østerbjærgby kendte dem. I al Fald kom han til at bruge dem ved en Lejlighed, da et af hans største og kæreste Haab uventet tegnede til at skulle gaa i Opfyldelse.

Det hændte en smuk Dag, en meget stille og meget varm Septemberdag, i den Tid da Nødderne sidder og brunes i Hasen.

Blank og smuk havde Dagen været lige fra det Øjeblik, Solen kig op over Skovkammen paa Bakkerne hist langt, langt ud med et af de mest spillende fornøjede Søndagsansigter, hvormed den nogen Sinde har smilet til Danmarks grønne Jord og sat en varmblodig Ungdom Bissekløø i Fodbalderne og Flyvenykker i Hovedet.

Ud, Venner, ud!

I den tykke Tjørnebusk lige uden for Vinduerne til det lille Værelse, Seminaristerne A. Olsen og H. P. Hansen havde lejet til fælles bedste, sad i den tidlige Morgenstund en Flok ellevilde Graaspurve, en hel stor Flok Halleluja-Fugle, i jublende Soldyrkelse. Og en af de øverste Ruder stod haspet op, havde staaet aaben siden i Aftes for Luftens Skyld. For baade A. Olsen og H. P. Hansen og deres fælles Sognebarn og Gæst, den nybagte Landbrugskandidat og Højskolelærer O. M. Krag, havde røget drabelig hele Aftenen, sunget og snakket og talt og klinket paa gammelt Venskab og god Fremtid med en vakker Ungmø til Livsledsagerske.

„En lille, livsalig Gudinde," havde Krag sunget.

En hel rar og morsom Fyr, den samme E. M.; men han var unægtelig en Smule indbildsk og vigtig og blærende af sit Kjøbenhavnsophold og sin fem Ugers Norgesrejse, forekom det baade Olsen og Hansen.

Spurvene kimede først den lille, kvikke A. Olsen vaagen.

„Vaagner, vaagner, danske Helte,
springer op og spænder Bælte!“

sang han frisk op og stod med et Sæt ud af Sengen.

„Paa Fodbalderne, e—et!“

„To—o,“ snøvlede Hansen søvnig og kravlede op med paatagen gammelmandsagtig Sendrægtighed og et pudsigt morgengnavent Ansigt, der fik Olsen til at slaa en høj Latter op.. Thi saa godt som alt, hvad Hansen sagde eller gjorde, syntes alle Kammeraterne, havde Stænk af uimodstaaelig Komik.

Men Krag snorkede trygt endnu. Han laa paa Sofaen og nogle Stole, knækket og bukket sammen paa alle mulige Leder, det lange Mandfolk han var, saa han lignede nærmest et spansk S med Skjorte paa. Næsen, stor og kroget, ragede lige op.

„Det grønne Haabs Forbjærg!“ brød Olsen ud.

„Et Taarn paa Libanon, som vender ud mod Damaskus,“ deklamerede Hansen højt.

Men Krag sov.

Saa gav Hansen sin Ven et Vink. De hentede Fiolinerne, klimprede, lo og sang hen over Hovedet paa Kandidaten:

„O, lyt til de sælsomme, vi . . . lde
Toner og Harpeklang!
Det er ham, det er ham, det er Nøkken selv,
der sjunger sit Kvad ved den skummende Elv.“

Alle Graaspurvene der ude i Tjørnebusken tog forfærdet til Vingerne. E. M. Krag fo'r over Ende med struttende Haar og et forvirret spørgende Udtryk.

En Times Tid efter strøg de — nej sneg sig — alle tre bag om Landsbyen og slog ind paa en Marksti, der baade var lang og løb ud og ind — ligesom Sagfører Nielsens politiske Taler — og tilsidst sprang ud, hvor den brede Landevej bøjede ind i Skoven.

„Mon nogen saa, vi gik? — Hvor langt har vi nu?“

„2¾. Fremad!“

„Till Østerland ville jag fara
så snabbt som den susande vind;
bortom berg og djupa dalar,
der bor allarkärestan min.“

Kønt klang de friske Stemmer her inde paa den tæthvælvede Skovvej. —

En lang Bygning med hvidkalkede Mure, mosset Tegltag, stor, graa Stentavle over Døren, Skraabjælke og Klattrestang op til Havediget for Enden af en gruslagt Gaardsplads. —

„Her har vi Skolen."

„Gid det nu maa spænde godt af, E. M.!"

„Jeg skal magelig klare den Ambassade," trøstede Krag med Selvfølelse.

Lærer Hald var lige kommen hjem fra Kirken, havde skiftet den sorte Kirkefrakke med en lang gul Nankins og stod netop og tændte sin Pibe, da han fik Øje paa tre unge Vandringsmænd, der standsede der ude paa Vejen — to smaa, mørkklædte med Sølvsnor og Kokarde paa Huen, en, lang og graa, med gul Stanleyhat.

„Halløj, lille Mor!" kaldte Hald over Akselen. „Ja saa min Sandten ser det nu ud til, din og Hanens Spaadom i Morges skal gaa i Opfyldelse. Tre fremmede Gæster i Farvandet!"

„Naada. Saadan lige ind paa Middagsmaden . . . og den lille Gryde! Hvem er det? Seminarister."

Lille Mor og tre blaaøjede, rødkindede Pigebørn i 17—20 Aars Alderen kom travende frem gennem forskellige Døre og stod og rakte lang Hals mod Vinduerne.

„Aa, de vilde vist bare spørge om Vej. Eller de var maaske tørstige. Fa'r burde vist gaa ud og byde dem ind," syntes Pigebørnene, „spørge dem, om de ikke trængte til Vederkvægelse."

„Nej saamænd, om Far hopper paa den Limpind. I uforstandige Jomfruer! Han tænker paa Mors lille Suppegryde item den kære Husfred. — Saa, nu kommer Stanleyhatten — sikken Gang, uha! Stolt med oprejst Pande. Nu skal vi høre."

Men Halds tre uforstandige Jomfruer bruste under Smaaknistren og puffende hinanden i Ryggen ind bag den nærmeste Dør, som de trak paa Klem og saa stille som mulig stod de der og tyssede paa hverandre og skubbedes for at faa et Øje og Øre ind i Dagligstuen, alle tre paa en Gang.

„Værsgod!" bød Far højt.

Og Pigebørnene stod med tilbageholdte Aandedræt og hørte, at Landbrugskandidat Krag og hans Venner Olsen og Hansen tillod sig at forespørge, om de ikke maatte komme ind og se Kalkmalerierne i Kirken.

„Kalkmalerier . . . i vor Kirke! Der er saamæn ingen Kalkmalerier!"

Jo, Krag havde hørt, det vilde egentlig sige en af hans Venner derude, Olsen, havde hørt eller læst etsteds, at der for nylig skulde være opdaget Spor af ret mærkelige Helgenbilleder . . . saadanne Levninger af Ridder Jørgen og Dragen . . .

„Ikke Spor, unge Ven, hverken af Helgener eller Drager. Hahaha! Jeg i det mindste har ikke opdaget andre Kalkmalerier der inde end dem Uglerne og gamle Mads Murklikker laver, ja og saa nogle store grønne Mugpletter. — Hvor har De læst det? Hør, lad mig faa fat paa Deres Ven . . . Værsgod og træd nærmere, mine unge Herrer!"

Ind kom A. Olsen og H. P. Hansen, ind kom de tre bortflygtede rødkindede Jomfruer. Helga, Valborg og Gyda. Og da hændte der noget højst mærkværdigt. Man faldt i den ene Opdagelse efter den anden. Baade A. Olsen og H. P. Hansen opdagede lige straks, at de havde talt og danset med Helga og Valborg ved den sidste Amtsskyttefest. Ah! Ja nu, de sagde det, gik der rigtignok ogsaa et Lys op for Pigerne. Nej, det var da uhyre morsomt! Og Hald gjorde den forbavsende Opdagelse, at han jo stod i Taknemmelighedsgæld til de to fornøjelige unge Mennesker, Olsen og Hansen, saasom det netop var deres fædrene Ophav, der havde frelst ham fra Hungersnødens bitre Kvaler ved Fællesmaaltidet under det store nordiske Skolemøde i Kristiania. Og den huslige lille Mor Hald opdagede, det var uomgængelig nødvendigt, at hun og Gyda straks satte sig i Bevægelse og lod en Forstærkning til Middagsmaden rykke i Ilden. Og vor enestaaende Ven, E. M. Krag, gjorde i al Stilhed den smigrende Opdagelse i Konsolspejlet, at han havde en skuffende Lighed med det store Billede af H. C. Andersen, der hang paa Væggen.

Kalkmalerierne? — Bevares vel! Hvor kunde nogen under saadanne Omstændigheder have Hu og Tanke for gamle Helgenbilleder. Nej!

„I kommer sandelig akkurat som I var kaldet, unge Venner!" brød Hald ud og slog Hænderne sammen med et højt Smæld. „Mine Tøse har nemlig trommet Byens Ungdom sammen til en Nøddetur til Fuglehaven i Eftermiddag."

„Slig vakker Moro!" norskede Krag fornøjet. „Da jeg var i Norge, Hr. Hald for at hilse paa Bjørnstjerne —"

„Bravo, prægtigt!" jublede Olsen og Hansen. „En Nøddetur! Sikket forunderlig mageløst Tilfælde! En herlig Skæbnens Tilskikkelse."

„Ja, Vorherre er en god Mand til at skabe Tilfælde, unge Venner." — Hald stød Brynene til Vejrs og drejede sig om til Krag. „Naa saa, De har ogsaa været i Norge?"

Om han havde! Jojo.

*

* *

Det var en hel køn, udvalgt Flok af velklædt østrebjærgbysk Ungdom, som lidt over Middag samledes i Skyggen under de tre—fire høje, gamle Elme paa den grusede Firkant uden for Skolen.

Til at begynde med var der adskillig Tilbageholdenhed, en Art indespærret Glæde. Pigerne viste naturligvis Tilbøjelighed til at klumpe sig sammen i Klynger, pille ved hverandres Klæder, skotte efter de fremmede, hviske og smaaknistre. Nogle af Karlene stod som støtte Stivere op til de alderstegne Elme, pulsede vældig af Piberne og talte om Politik; andre delte sig imellem at lure hen efter Pigerne og høre paa Landbrugskandidaten, der var kommen op i et helt Foredrag om Snudebiller; andre, en tre—fire samvittighedsløse Madstrævere, luskede om henne ved den lille Laage i Stendiget op til Haven og æggede hverandre op til at bryde ind og smage paa Halds sorte Blommer og gule Pærer.

Men nu kom Hald ud, svang sig op paa Stendiget og stod og skrævede over den smalle Laageaabning — som en Mindre-udgave af det gamle Verdensunderværk paa Rhodos.

„Jeg foreslaar, I marcherer af Par om Par, tre Par i hver Række. Det ser saa smukt ud."

„Bravo, aldeles udmærket!" vedtog Olsen og Hansen himmel-højt og sprang straks om i ivrig Tjenstvillighed for at virkeliggøre Halds smukke Tanke.

„Værsgod, værsgod!" — og de klappede — „Herren en Dame, Damen en Herre. Kom her, kom her!"

Der var Liv i Landsbyungdommen, et forvirret støjende Røre. Pigerne lo højt, udstødte Smaahvin og hankede sig fast sammen. Karlene, som Hansen og Olsen søgte ind paa, flygtede som vilde Dyr eller satte Hælene i Gruset og strittede imod af alle Livsens Kræfter, som om det var Varetægtsfængsel paa tre Maaneder, man vilde føre dem i.

Nej, nej! Aldrig i Verden indlod de unge Landsbymennesker sig paa at gaa saadan i parret Optog igennem Byen. Gaa koblet sammen som Kør! Hahaha!

„Karen Ravn — nu kommer Karen Ravn! Har du hørt Magen? Vil du da heller det, Karen?" Kom en Flok Piger brusende hende leende i Møde.

Hun kom i rask Gang, let og fast, et friskt, noget buttet og solbrændt Stykke Pigebarn; i Ydre svarede hun grumme lidet til Ravnenavnet, lysklædt og lyshaaret, som hun var, med blaa Øjne med en lille Skælm i.

„Nydelig!" hviskede Olsen.

„Nysselig!" gentog Hansen. „Se til E. M., han er væk, komplet væk — i Gimle hos Aser og haarfagre Asynier."

Krag vendte sig med et halv forskrækket Sæt, da Olsen nynnede ham op i Nakken: „En lille, livsalig Gud—inde."

„Karen Ravn!" raabte Hald fra Diget. „Du er altid saadan en forstandig Pige . . ."

„Det var Nyt!" lo hun.

„— Du skal følges med Landbrugskandidat og Højskolelærer Krag — ja ham der; de andre to det er —" Hald forestillede med Pibespidsen. „Skynd jer nu, Børnlille. „Vi vandre sammen Arm i Arm."

„Ja De er lun, Hald. De snakker for Bryllupsofre," truede Karen.

Degnen hug Nakken tilbage i hjertelig Latter.

„Haahaahaa! Ja man maa min Sæl være om sig i vore Dage, lille Karen."

„Det bliver jo ikke til noget. Lad os saa gaa," raabte Døtrene i en halv fortrydelig Tone.

„En Sang, mine Venner, lad os faa en Sang," løftede Krag sin Røst og stak selv i Sky med „Høje Nord".

„Altfor høj!" sang og lo Olsen og Hansen.

„Lad os faa en Pære, Hald," lød en Røst fra Folket.

Hald hørte ikke. Han sang op, slog Takt med Piben:

„De vare syv og syvsindsti,
der de drog ud fra Hald."

Gamle Gavstrik, han var! Nu kunde han sagtens le og synge højt, nu han havde frelst sine gule Pærer og sorte Blommer fra Undergang — ja og saa med et Smæk faaet to Døtre saa godt som trolovet med et Par flinke og dygtige unge Mennesker.

*
* *

Der var saa usigeligt herligt der ude i Skoven. Der var høstgylden Sol i varme Strimer og skælmske Blink ind mellem Stammer og Buske, i idelig Skifte med svale Skygger under grønmørke Bladehang; der var syrligrød Vellugt, saa liflig og fin, en kvægende Festdrik for Lunger, og et drømmende Sus i Bølgegang gennem Træernes grønbrune Toppe, og højt, højt oppe en Himmel saa skær, med sejlende, hvide Smaaskyer.

De satte rigtig Liv i den store, stille Fuglehave, alle de glade, unge Mennesker. For herude turde de drage Vejret og røre Vingerne anderledes frit og kækt end der inde i Landsbyen med de mange Øjne og Tunger i de mange Huse. Og saa havde nu ogsaa de to smaa Seminarister hele Vejen været et Par prægtige morsomme Fyre til at holde det gaaende med alskens Løjer og Skæmt, der kunde oppe Humøret. Kandidaten? hm — saadan lidt højhælet; men vistnok en rar Fyr i Grunden.

De spredte sig ud over Skoven. Muntre Udraab, en Stump Latter, en Stump Sang fløj nu og da op mellem Nøddebuskene . . .

Uha, hvor den lille vakre Karen Ravn med et blev græsselig ked af den uundgaaelige Landbrugskandidats Selskab!

Oppe mellem Buskene paa en Skovbakke havde hun nemlig faaet Øje paa en bredskygget Straahat paa et mørkhaaret Hoved. Ne—j da! Jamen var det virkelig ham? Hun havde ikke set Glimt af ham i over en Maaned. Jo vist var det ham. Hvordan skulde hun dog bære sig ad for at komme der hen — komme til at sige ham, at det var en Misforstaaelse, sidste Gang de talte sammen. Hun havde ikke ment det, saadan som han tog det op . . . Aa, nu gik han længere bort!

Uha, det lange Hængetræ til Kandidat! Gik der og hang over hende og vævede i det uendelige om sine Fjældvandringer i Norge.

„Nej, noget af det mest anstrængende og brydsomme er alligevel en Tur op til Glitretind og Galdhøpiggen; men for storslaaet Udsigt ud over Tinder og Nut og umaadelige Fjældvidder!"

Aa gid du sad paa Galdhøpiggen! ønskede Karen i et stille Hjertesuk.

Men det er nok ingenlunde hver Dag, at den bekendte gamle Vises „lille smukke Dreng", der skal bo oppe i Himlen, er overvættes flink paa Tæerne til at imødekomme saadanne Smaapigers Ønsker. Tindebestigeren rokkedes ikke ud af Stedet. Men saa

var det, Karen fik Øje paa den store Hassel, et helt Træ, der stod og ragede op midt i et tykt Tjørnekrat.

„Nej sikken Mængde store dejlige Nødder deroppe! Aah, men de ere jo ikke til at faa."

„Ikke til at faa — dem der!" Og vor ridderlige Ven styrtede straks som en ren Vildbasse løs paa Tjørnekrattet, brød og brasede paa. Tjørnene tog igen; Hybenrankerne især gjorde energisk Modstand, rev og stak, hug Klo baade i Stanleyhatten og den graa Spændekofte. Men E. M. trængte kun ivrig og hensynsløst paa — det var som Tornerose-Ridderen, der vilde vinde Prinsessen.

Der stod en stor Skælm og lo ud af Karens Øjne, og hun spurgte — jo der sad vist alligevel lidt Ravnelød i hende, inden for det lystavlede Kjoleliv —:

„Det er vel næsten værre end at klyve op paa Galdhøpiggen?"

Gennembrudsmanden var altfor dybt inde i det med de genstridige Tjørne til at kunne høre et Ord. Og bort smuttede hun saa, den lille Ravneunge. Hun var unægtelig et flinkt Stykke Pigebarn til at flytte Fødderne og sno sig mellem Buskene, det er vist . . .

Aa, der var han endelig! — hun hørte en Pind knække og en Puslen i Buskene. Nu skimtede hun ogsaa et Stykke Hat og et Stykke mørkeblaa Frakkeryg der inde mellem Bladene . . . Uja da, som Hjertet hamrede paa, og Kinderne brændte! Hun saa vist græsselig . . . forfløjen ud. Skulde hun ikke heller vende om? Det var ligegodt snart for . . . altfor paatrængende, saadan at . . . Jamen, saa fik hun jo knap talt med ham og klaret Misforstaaelsen. Nej, hun vilde gaa lige paa . . .

„Ih men — er det dig, her gaar, Terkel! Nej nu har jeg nok af det. God Dag!"

„God Dag." — Terkel saa temmelig overrumplet ud, gjorde forvirret Tilløb til et Smil, men vidste aabenbart ikke, hvad for et Ansigt han helst skulde sætte op. En stor, køn Knøs var han, solbrændt og kraftig bygget.

„Saa du er ogsaa kommen herud i Dag?"

„H'ja."

„Hitter du nogen Nødder — det er vel ikke mange?"

„Næ—j."

Han kunde dog gærne lukke Munden op til noget mere end

Ja og Nej, syntes hun. Han kunde jo dog sagtens skønne, hun vilde snakke med ham.

„Vi er bleven et helt stort Selskab."

„Saa — ja — saa, er I det."

Nu gik det ogsaa i Baglaas for Karen. Hun gav sig til at smaanynne og kigge omkring paa Nøddebuskene. Han gav sig til at knække Nødder og spise Kærner . . .

Hvor det var en Himlens Lykke, at den store Nøddeklase netop var kommen til at hænge saa højt, som den hang! Hun stod og hoppede og hoppede, det lille Menneske hun var, og snappede op efter den Gang efter Gang, men naaede bare at nappe Flige af Bladene paa Kvisten. Og Nøddeklasen sad og vippede og vippede, op og ned, ret saa indbydende og saa skælmsk: Snap mig. Saa snap mig da. Hvorfor snapper du mig ikke!

Uden at mæle et Ord gik han hen og rakte op og plukkede den.

Og saa var det, da Nødderne i Klasen skulde tælles — for naturligvis skulde de tælles —, at de to unge Mennesker kom til at se hinanden ind i Øjnene, og saa — ja den Ungdom, den Ungdom! Hvordan i Alverden de to unge Tosser nu stod og famlede paa Hænderne, nok er det, han fik da hele Pigens friske, rødmussede Hoved ind mellem sine haardhudede Næver, og hun begge Armene op om hans Hals. Og saa kyssede de hinanden lige paa Munden, og det ingen Svipkys.

Det er aldeles vist, saadan gik det.

„Naa, Herregud, hvad skal man sige til det!

Men om det i alle Tilfælde strængt taget er nødvendigt at bære sig saadan ad for at kunne tælle fem Nødder i en Klase, det er vist et stort Spørgsmaal alligevel.

„Jamen, er det virkelig ogsaa sandt, Karen?" — han spurgte saa sagte, i det han bøjede hendes Hoved tilbage og saa hende inderlig i Øjnene. „Det er snart ikke til at tro."

„Da kommer du til at tro paa det, Terkel," smilte hun; „for det er saa sandt, som du ser mig."

„Mig stakkels fattig Per Eriksen! Saadan en Murerklat."

„Du fattig, Terkel? Saadan en køn, rask Karl, med gode Evner. Skam dig for at sige det!"

„Det vejer ligegodt ikke meget til overfor din Fa'r, lille du."

„Du kender kun lidt til, hvad min Fa'r mener om dig, kan

jeg høre. „Der er Krummer i den Knægt; men han skulde ud, saa hans Evner rigtig kunde komme under Plov," det har han sagt ikke een Gang, men —"

Der slog med et højt Latter og megen Snakken op der nede i Skovdalen, Karen nys var kommen fra. Og Olsen og Hansen sang op: „Højt paa en Gren en Kra—age —"

„Tihepruu!" sprudede det ud af Karen og hun holdt Nøddeposen for Munden.

„Hvad er det?"

„Landbrugskandidaten . . . oppe i en stor Hassel." Hun fortalte i en Fart, hvem han var, de andre var og hvad hun havde grebet til for at slippe fra ham. „Det var nu for galt, det var det saa. Han stak sig vist slemt. Han er ligegodt saadan en skikkelig og hjælpsom Fyr. Men hvad skulde jeg gøre?"

Terkel kluklo dæmpet, men derfor ikke mindre hjertelig. Det fornøjer jo nu en Gang altid en Adamssøn umaadelig at se eller høre en Medbejler bragt i Klemme.

Nu blev der raabt højt paa Karen, raabt i blandet Kor, saa det rungede efter. Seminaristerne ledede Paakaldelsen:

„En, to, tre: Ka—ren Na—vn! En, to, tre: Ka—ren Na—vn!" Saa lo og snakkede de lidt og tog derpaa fat igen med friske Kræfter. „En, to, tre: Ka—ren Na—vn!"

„Min Ven og Højskolelærer O. M. Krag," sagde Hansen, „er det ikke det, man kalder Ravnegalder?" Og de lo.

„Aa, de Skraalhalse!"

„Karen, lad os stikke af! Lad dem saa staa og galpe længe nok. Vi har jo saa meget, saa meget at snakke om nu, lille kære Karen. Og herude, vi to, i det yndige Vejr! Vi kan gaa her som i Paradis."

Pigebarnet havde naturligvis den største Lyst af Verden til at gaa i Paradis med sin Hjertensven — hvem har ikke det? Men — ak nej, det gik ikke an alligevel. Hun skulde tilbage til sit Selskab. En stor Skam at svige dem!

„Uh, nu kommer de herop ad!" — hun snoede sig lynsnart fra ham. „Du, giv mig en Slump Nødder!" hviskede hun rapt og blinkede skælmsk.

Han tømte rask hele Posen i hendes Forklæde.

„Saa kan de da se, du har plukket . . ."

„. . . Andet end Kirsebær," føjede hun til, gav ham tre Kys til Farvel, bruste saa afsted, idet hun raabte rigtig højt: „Halløj,

her er jeg. Skal vi hjem? Nu kommer jeg." Hun nikkede tilbage og smilte.

Knøsen stod og saa efter hende, med en bundslunken Nøddepose, men et Hjerte saa fuldt af Glæde og Henrykkelse, at det tindrede ham ud af Øjnene. Og han havde Aarsag til at se fornøjet ud. Han havde slaaet en ypperlig Handel af i Dag.

Tre varme Kys af en frisk rød Pigemund — mangen flink og vakker Ungersvend i Danmarks Land vil vist nok sande, at det var ligefrem kongeligt Vederlag for et halvt Fjerdingkar Skovnødder i Hase!

* * *

Høstsolen havde faaet sit rødlige Nedgangsskær, og dens Straaler faldt nu skraat og dybt ind mellem Skovens Træer.

De evig muntre Ungersvende Olsen og Hansen sang med deres øvede, klangfulde Røst Samlingssignalet tostemmigt ud over den bakkede Skov, saa det gjaldede viden om:

„Nu skal vi hje—m, nu skal vi hje—m!"

Parvis, i Smaaklynger paa tre og fire, under Skæmt og Latter kom Efternølerne dryssende ud af Buskene og samledes med de andre paa Bakken i Skovbrynet, hvor Seminaristerne stod og tonede sammen.

„Naa!" sagde Olsen. „I er her dog vel allesammen? som Andemo'r sa'e."

„Det største Øg mangler," lød det fra Hansen, saa pudsig ligt en rabbende And. „Kra, Kra, Krag."

Ja, Krag! Hvor var Krag? Man lo, snakkede, raabte højt paa Krag. Ingen svarede.

„Hys. Lad Karen heller raabe."

„Nej, hun tager vist fejl og raaber Terkel," fniste Valborg Hald.

Karen fløj rød og leende Valborg om Halsen og gned hende i Ansigtet med en Nøddehase.

„Bare ikke Ulven,
bare ikke Bamsen stor
bryder frem
af Skovens Gem
og tager hele Gutten,"

deklamerede A. Olsen.

„Vi skal gaa. Mor har ventet længe med Maden," raabte den ranglede 16 Aars Gyda snut, — den unge Danekvinde følte, hun kunde med rolig Samvittighed række tre Fingre i Vejret paa, at det havde været en aldeles gudsjammerlig kedelig Nøddetur. Thi hverken Landbrugskandidaten eller nogen af Karlene — de vigtige Gaardmandssønner! — havde snart sagt saa meget som set til den Side, hvor hun var, hele Eftermiddagen. He, hun blæste dem et Stykke, de — Fyre!

„Men Gyda — vi skal da ha' ham med."

„Saa kan han jo komme — det Smøl!" mulede hun tilbage over Akselen.

„Skøn Ridder gaar i Skoven en Dag eller tre,
men naar han blir sulten, saa la'r han sig se," sang H. P. Hansen — ingen skulde sige om det flinke Menneske, at han sprang om med en Mave, der sad i et Jammerskrig.

„Han kommer nok. Han er jo stor nok."

„Haha, ja Næsen!" — Gyda slog med Nakken.

Skaren satte sig i Gang.

„Vort Land, vort Land, vort Fædreland!
du Havets yngste Søn," — —

Der ude fra, hvor Kørevejen bøjede brat ind mellem de høje bakkede Markstrøg, klang Sangen endnu en Gang tydeligt tilbage:

„Du sysler helst med Skæmt og Leg,
men blinker ej for Sværdets Æg" —

saa tabte Ordene sig. En høj, fjærn Tone, saa døde Sangen helt hen. Der blev saa tyst og stille i Skoven. Skumringen krøb frem nede i de dybe Kløfter.

* * *

Og imidlertid gik vor høje, ridderlige Ven med Stanleyhatten og drev om paa Maa og Faa inde i den stille Skov, stadig dybere og dybere ind. Udtrykket i hans Aasyn tydede paa, han var ikke rigtig tilfreds med Verden og dens Mennesker, knap nok med den nærpaarørende Del deraf, som bar Navnet Ejler Mathiesen Krag.

„Jeg er ikke Pigerne køn nok, ak ja, det er Sagen," sukkede han. Næsen — jo han vidste det —, det var hans store Næse, der alle stødte sig paa. Den kunde de aldrig komme over. De saa paa den, næsten som en Skipper ser paa et fremragende Skær,

der truer ham med Stranding, — og saa skyndte de sig at dreje af. Ak ja!

Og saa denne mærkelige Skæbne, der syntes at forfølge ham: tre Gange havde det nu gentaget sig, at han havde været godt paa Vej til at forelske sig i en Pige, som allerede havde en Kæreste. Thi det var klart nok, at den lille vakre Karen Ravn allerede havde sin Hjertens udkaarne. Det fremgik bl. a. af Venindernes Fnisen og Puffen og hendes egen Forvirring, da hun vendte tilbage fra Rønningen og Gyda henkastede det Spørgsmaal, om hun ikke var stødt paa „en bredskygget Straahat" ...

Netop som E. M. Krag kom op paa en Bakkeryg og øjnede Lysning af en Udkant i Skoven og en Stump grøn Kørevej neden for Bakken, slog den Tanke ned i ham, at der var en vis Lighed mellem ham og Bjørnsons „En glad Gut". Øyvind — Ejler. Jo, ogsaa Navnelighed!

Han stansede brat.

Hvordan var det nu, den kære Bjørnstjerne skildrede det, der hvor Øyvind ventede forgæves paa Marit?

„Han ventede forgæves paa Marit den Kvæld; men han sang, medens han gik der, den Sang han holdt mest af.

Løft dit Hoved, du raske Gut,
om et Haab eller to blev brudt. —"

Og Krag sang højt op, saa det gjaldede i Skoven, og „lagde paa Sprang" ned efter Vejen.

Det er nok muligt, at der findes Skovhugger-Kør, som er i Stand til med uforstyrrelig Sindsro at se paa, at et 70 Tommer langt, graaklædt Stykke Menneske med Stanleyhat pludselig bryder igennem et tykt Hasselhegn og tumler noget trekantet ned paa Skovvejen, hvor de gaar og græsser. Men slig Ligegyldighed imod sanselige Indtryk udmærkede tilsyneladende ikke Skovhugger Hans Eltangs to sortbrogede Kør, der netop gik og aad lige ved hvor Gennembrudsmanden brasede ned. Halerne til Vejrs med et forskrækket Bruml, og saa i strygende Firspring hen til Grete Skovhuggers, som der tørnede omkuld, saa hun rullede ned i Grøften med et Huj. Hvorpaa de gjorde skarp Front, som havde de i Sinde at tage Urostifteren paa Hornene.

Lidt forfjamsket stod ung Ejler og iagttog Virkningen af sit overraskende Udfald paa den grønne Skovvej.

Konen rejste sig. Fra et hvidvægget Hus længere fremme,

der laa med rødt Solblink i Ruderne, raabte i det samme en klar Pigerøst højt op:

„Mo'r, nu koger Kaffekedlen, kom nu hjem! . . . Mo—r, hvor er du?" — hun kom helt ud paa Vejen. „Nu ko . . ."

Hun gik brat i staa, skyggede for Synet og stirrede hen paa den fremmede, paa Moderen, der stod og løftede og ømmede paa Armen, paa Køerne, der stod i Færdigstilling midt paa Skovvejen.

„Hvad er der, Mo'r — har du stødt dig?" Pigen gik rask nærmere. Det samme gjorde den unge Gennembrudsmand, — og hvis det kan tillades at sige om Køer, at de knurrer, saa knurrede begge Grete Eltangs sortbrogede ham temmelig truende i Møde og vendte dertil det hvide ud af Øjnene.

„Det snurrer saa sært i den; men jeg tror da ikke den er brækket," svarede Moderen.

„Det var rigtig kedeligt," tog han lidt forvirret til Orde. „Ja jeg mener natuligvis, det var kedeligt, at jeg saadan skulde komme dumpende og kyse Køerne og blive Aarsag til Uheldet. — Hvor gør det mest ondt? I Haandleddet. Maa jeg se . . . Det er bestemt kun en lille Forstuvning."

Han keg i det samme op og mødte Datterens store, blaa Øjne, to klare, ejegode Øjne med noget af Barnets Undren og Spørgen i. Aldrig havde han set Mage til kønne, ærlige Øjne!

Og nu fordybede han sig i Sagen med Haandleddet med en Omhu og venlig Deltagelse, der i det mindste vidnede om, at fordi et Menneske har en lovlig stor og frastødende Næse, kan han meget godt eje et menneskekærligt Hjerte og ved Siden af have Kendskab til at helbrede forstuvede Haandled.

„Blyvand — ja men der staar jo vist noget i en Flaske der hjemme, Mo'r!" brød den unge Pige ud — det lød, som havde hun gjort en vældig Opdagelse.

Hun var rigtig yndig, saa elskelig naturlig!

„Ypperligt, aldeles glimrende!" sagde Kandidaten fornøjet.

„Med Forlov. De er vel saadan Dokter eller Dyrlæge, kan jeg tænke mig til?" faldt Konen ind.

„Nej." Han fortalte, hvad og hvem han var og hvor han kom fra. Han var paa Vej til at gæste en Ven, der skulde bo et Steds der i Egnen, Ulstrup hed Landsbyen, hans Ven hed Mads Eltang. Naa, de kendte ham?

„Aa, saa grumme godt. Ulstrup ligger jo kun knap tre

Fjerdingvej henne. Og Marie, min Datter der, tjener jo der i Gaarde. Vi er ellers ogsaa saadan lidt i Familie."

Da slog ung Ejler fornøjet Hænderne sammen med et Smæld saa højt, at det bragte begge de græssende sortbrogede til at fare i Vejret med Hovederne og brumme.

„Ja men det er jo storartet, saa er vi jo ogsaa i Familie! Mads og jeg er nemlig Næstsøskenbørn."

„Næ—j da!" Marie var Forundringens udtrykte Billede.

„Nej, nej! Ja, det bliver jo rigtignok saadan lidt langt ude, det Slægtskab," snakkede Konen op og smaalo. „Som han sa'e, gammel Wolle med Kongenæsen, ilav de sa'e til ham, han var vist i Slægt med Kong Frederik den sjette, siden han havde saadan en stor Næse. Ja, men det er desværre lidt langt ude, Folkens: Min Mors Mosters Vindue vendte ud til Kong Frederiks Kalgaardsdige."

Her fik den venlig snakkende Kone pludselig hele Aasynet fuldt af polsk Forskrækkelse, og Datteren blev dobbelt saa rosenblussende som hun var i Forvejen, og keg forvirret til Siden. Men deres fjærne Slægtning, der straks fattede Kniben, havde baade Hjertelag og Aandsnærværelse og for Øjeblikket ogsaa udmærket Humør til at klare Pynten med en munter Spøg.

„Ha ha ha!" lo han højt. „Ja saa maa jeg bestemt ogsaa „være aa æ Swynslæjt", det er tydeligt nok."

„Nu kommer Terkel da endelig!" brød den blomstrende Marie i det samme ud med et glad Smil.

Han kom, højt fløjtende og svingende med Nøddeposen, i rask Gang om et Knæk paa Skovvejen, men stak straks Fløjten ind ved Synet af den lange fremmede.

Naada, ham med den store Næse! studsede han.

Naada, ham med den bredskyggede Hat! studsede den anden.

Marie bruste den kommende i Møde. „Har du kendt Magen da!" — og hun hviskede og slog Hænderne sammen, glad og forundret som et Barn.

„Det er min Søn, han er ved Mureriet; han arbejder paa Mads Mikkelsens ny Salshus helt nede i Katballe i Sommer," oplyste Moderen.

Og vor Ven E. M. Krag, hvis 26aarige Hjertes Dør stod paa vid Gab for Venskab og Kærlighed, følte sig lige straks sælsomt dragen med den klarøjede Maries Broder. Køn Karl. Godt Ansigt. Der stod Villie i det Drag. Hvorfor ung Ejler rystede

og trykkede Murersvendens Haand paa det trofastede, ret et forsvarligt Holger Danske Klem, der syntes at virke godt helt over i Søsterens Hjerte, i det mindste tydede hendes Aasyns Udtryk paa det.

„Vi to, tror jeg, bliver gode Venner, Terkel,“ smilte ung Ejler. „Ja jeg er nu af de Folk, der altid gaar bus paa, forstaar du.“

Terkel tænkte et Øjeblik paa Karens Fortælling om Stormløbet paa Hasselen i Tjørnekrattet og var tæt ved et Smil, men glemte det helt over den tiltalende ligefremme og uskrømtede hjertelige Maade, hvorpaa Gæsten kom ham i Møde. Han gav ham Klem for Klem. Kandidaten var jo virkelig langtfra den sære Tørvetriller, han havde forestillet sig.

„Ih men, Kaffekedlen, Marie!“ brød Moderen pludseligt ud i en opskræmt Tone.

Og Marie fik lige straks hele det friske, milde Ansigt fuldt af polsk Forskrækkelse og benede afsted med et afgjort: „Den koger bestemt over!“

*

* *

Duft af Skov, Strimer af rødgylden Sol flød ind ad de aabne Vinduer i Skovhuggerstedets tarvelige, kønne „Bedstestue“. Og der inde sad Ejler M. Krag og saa saa straalende velfornøjet ud, snakkede og lo og fortalte op i saa usædvanlig strømmende Livlighed, at hvis A. Olsen og H. P. Hansen og alle de andre Nøddeplukker i denne Stund havde haft Tid og Lejlighed til at se og høre ham, vilde de rimeligvis have spurgt sig selv: men er det virkelig ogsaa det Menneske, vi saa smaat har holdt „Drift“ med hele Eftermiddagen?

Og før Skovhusfolket vidste det mindste Ord af, brød han ud i høj Sang, saa det rungede gennem hele Huset:

„Jeg er saa glad i Grunden
og vidste det ej før,
det er, som jeg har funden
en Ven, der var forsvunden,
mit prægtige Humør.“

Og der var — ja det er snart det mærkværdigste — der var virkelig to klare, forundrede nittenaars Pigeøjne, som syntes, han var den elskværdigste og kønneste Karl, de havde set nogen Sinde.

„Den er jo af Bjørnson. Aa, syng den igen!" sagde de to Søskende.

Og da han hørte, at Marie kendte baade „Synnøve" og „Arne" og „En glad Gut" ud og ind og fandt dem aldeles dejlige, kunde han have gaaet hen og omfavnet hende, „Marit", alene for de Ords Skyld.

„Hm, de Gutter og Jenter græder mig for meget, og saa er de saa Pokkers knappe i deres Tale som de saa skulde svare Skat af hverandet Ord," smaalo Terkel. „Nej, Hostrups unge Folk, det er rigtig mine Folk."

„Syng os en Vise til!" faldt Hans Skovhugger ind — han var nylig kommen hjem fra et Besøg og sad fornøjet og bakkede paa en kold Stumppibe. „Mig og vor Mor holder saa allerkraftens meget af kønne Viser. For jeg har sgu ogsaa kunnet synge."

„Ja, den" — Sønnen vendte sig munter, slog ud med Armene og sang:

„Saa ville vi drikke Kong Frederiks Skaal,
hvad enten den er ud af Bly eller Staal."

„Aarr, du lange Murklikker!" lo Faderen og langede ud efter ham med Kæppen. „Gør du Nar ad din Fa'r, Knægt! — Han er hel kaad i Dag, tykkes mig?"

„Den var ligegodt god en Gang, Hans," nikkede Konen og smilte.

„Den var svar grum i vor Ungdom, Grete," nikkede han. . . . „Ja vist saa: ny Tider, ny Viser!" . . .

* * *

— Oppe i Halds Skolestue sad en Flok af Nøddeplukker-selskabet i Rundkreds og havde det saa kostelig morsomt. Bordene var skubbet tilbage mod Væggene, en høj Staalampe lyste op fra Kathedret, og Pantelegen gik under livlig Snakken og Latter.

„Sidste Pant — hvad skal den?" spurgte Hald.

„Fremsige et Digt," dømte H. P. Hansen. „Bravo, det er Olsens Kniv."

„God Aften!" Henne i Døren stod E. M. Krag, høj og smilende. Hele Skolen fyldtes af blandede, muntre Udraab. „Der er han! — Hvor har du været? — Har De ledt efter Kalkmalerier, Krag, hvad? —

„Velkommen fra de døde,
du gamle Nornegæst!" sang Hansen op.

„Tys, stille!" A. Olsen stod paa Kathedret med et Papir i Haanden. „Jeg har Ordet. Digtet, jeg her vil fremsige, er af en Forfatter ved Navn A. Olsen — som næppe er meget kendt."

„Beskedenhed er en Ynglings skønneste Dyd," bemærkede Hald.

„Jeg fik udi min Barndoms Vaar
saa mangt et Kys af smukke Piger;
men, Stakkel! nu jeg intet faar,
ihvad jeg gør, ihvad jeg siger:
Jeg har jo end en barnlig Hu,
o, kys mig dog en Gang endnu!

Om jeg end aldrig bad, jeg før
dog fik, hvad her jeg sukker efter;
nu bliver Læben lige tør,
om jeg end bad af alle Kræfter:
Jeg har jo end en barnlig Hu,
o, kys mig dog en Gang endnu!

Som Barn jeg skønned' ej derpaa,
holdt ej de søde Kys i Ære;
men hvis jeg nu mig eet kan faa,
skal jeg gengælde det med flere!
Saa kys mig dog en Gang endnu,
jeg har jo end en barnlig Hu."

„Bravo, Bravo!" klappede Hansen og lo. „Det er glimrende. Det er aldeles ligefrem aarestrupsk."

„Det er ypperligt. Bravo!" klappede Hald. „Jeg spaar, der stikker en betydelig Forfatter i det unge Menneske, lille Mor!" hviskede han. „Han har store Evner, sto—re Evner."

„Det var snart for — kyssesygt, tykkes mig," mumlede lille Mor smilende. Hvorover hendes Mand slog en høj Latter op, bredte Armene ud mod hende og deklamerede:

„Jeg har, Morlil, en barnlig Hu,
o, kys mig dog en Gang endnu!"

„Aa, du gamle Stabejs!" værgede hun af. Og de unge lo hjertelig rundt om dem.

„Din Bøn og Begæring bliver nok hørt en Gang, Olsen," — Krag slog ham oprømt paa Akslerne. „Tak for fornøjeligt Selskab i Dag! — Og rigtig mange Tak, Madam Hald —"

„Hva', hvad for en Snak. — Vil De ikke blive her i Nat?" brød Hald og hans Kone ud paa en Gang. „Det troede vi var

saa godt som Aftale . . . Hvad er det De staar og vrøvler om: Venner i Ulstrup, og to Slægtninge, der venter her ude paa Vejen?"

Ejler Krag forklarede sig nærmere. Og da var der en lille vakker Pige derinde, som rødmede drejede Hovedet til Siden, ud mod Vejen, og fik noget som Samvittighedsnag, fordi hun havde narret en vis Persons Slægtning ind i et tykt Tjørnekrat.

„Ind med dem. Jo sandelig skal de ind!" sagde den gæstmilde Hald. „Kom ind, unge Venner, værsgod!" raabte han ud ad Vinduet.

Det var saa silde, indvendte Krag livlig. Terkel Eltang havde lang Vej at gaa og skulde være ved sit Arbejde næste Dags Morgen Klokken 5.

Ordene: næste Morgen — Arbejde satte pludselig Opbrudsuro i alle de unge. God Nat og Tak! Farvel, farvel!

„Vi følger vor genfundne Hjerteven Krag et Stykke paa Vej. Krag og hans — kære Slægtning!" foreslog Hansen og Olsen.

Hald og hans venlige Mage stod længe Arm i Arm i Døren, lyttende til Sangen fra de unge, der i den stille, lyse Høstaften fjærnede sig ad den brede Fodsti tværs over Marken.

„To rare, unge Mennesker, Hald — kun lidt for . . . lystige."

„Naada! Var vi, var jeg maaske et Haar anderledes i min Ungdom, maa jeg spørge?"

Hun smaalo. „Nej du!"

I Skumring

Nu er det Aften, og Stjerner smaa
fremtindre som Ædelstene.
Som en fangen Fugl,
der gærne vil ud
til sin Ven i de grønne Grene,
sidder jeg her i Kamrets Skjul
og lytter og længes, alene.

Jeg sidder og lytter med Længsel til
den muntre Musik fra Skoven.
Jeg ved, hvad jeg vil,
jeg ved, hvad jeg gør —
men Gud! hvor er jeg forvoven!
Jeg har jo ej Lov til at gange til Dans,
til Leg derude i Skoven.

Nu falder Duggen som Perler smaa,
og Taagen staar over Enge.
Ad Skovstien gaa
der pyntede Folk,
Karle, Piger og Drenge.
De nævne mit Navn under Latter og Skæmt
og raabe om Faders Penge.

Hvad hjælper vel Rigdom og gældfri Gaard
og fyldte Kister og Gemmer,
naar Verden er haard,
naar Sindet er tungt
og Glæden man ikke fornemmer.
Hvad gavner det vel, man er eneste Barn,
naar Sorgen for Brystet stemmer.

Højt Nattergalen i Krattet slaar,
derude jeg ham vist finder . . .
Jeg fletter mit Haar,
jeg snører min Sko,
og op mit Balskørt jeg binder.
Og lister mig bort ad den duggede Sti,
fra knugende Længsel og Minder.

H. P L.

Passende Anbringelse.

Tiggeren. „En lille Skilling, go'e Herre. Jeg har saamæn hverken Fa'r eller Mo'r mere!"

Herren. „Saa skulde han virkelig se at faa en Plads i Opfostringshuset."

Den synlige og den usynlige Kirke.

Biskop Mynster kom en Gang til Egnen ved Holbæk for at visitere. Børnene mødte paa Kirkegulvet, og her katekiserede Bispen over tredie Artikel og især om den synlige og den usynlige Kirke. Omsider kom Bispen til den Dreng, som stod nederst. „Naa, min Ven," sagde Bispen, „kan du saa sige mig: Hvad er den synlige og hvad den usynlige Kirke?"

Drengen havde slet ikke hørt efter, men han tænkte sig lidt om og svarede da: „Kulby Kirke, det er den synlige Kirke, for den ligger paa en Bakke og kan ses over hele Landet; men Butterup Kirke, det er den usynlige Kirke, for den ligger i et Hul!"

„Ok, ok, ok!" sagde Bispen, rystede paa Hovedet og vendte sig til den anden Side.

J. K.

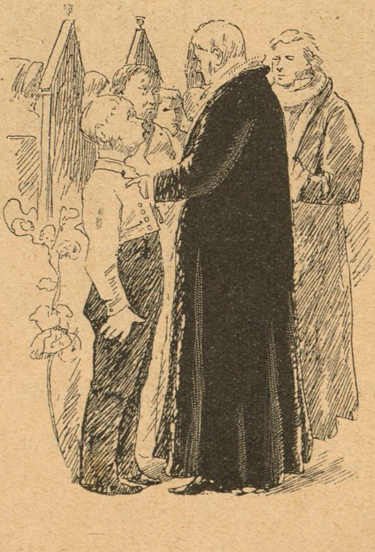

Paa Søen.

Virkelighedsbillede af Anton Nielsen.

Forleden Dag, en Gang i November, kørte jeg en Tur paa Landevejen. En Dreng, der saa ud til at være omtrent 12 Aar, bad om han maatte køre med.

„Hvor er du fra, min Ven?“ spurgte jeg, da han var kommen til Sæde hos mig.

„Jeg er fra Vesterskjerninge.“

Da jeg havde boet der i henved en Snes Aar, spurgte jeg Fyren ud om adskillige Personer og Forhold.

„Er du i Lære i —borg?“*)

„Nej, jeg sejler,“ svarede han, lidt stolt.

„Hvormange Ture har du vel gjort?“

„En til Norge og en til England.“

„Hvordan har du haft det?“

„Aa, det kunde nok gaa an.“

„Du fik vel dygtig med Kløø?“

„Paa den første Tur rørte Kaptajnen mig aldrig, men jeg fik Kløø af Matroserne for Madens Skyld, for jeg var Kok.“

„Du forstod maaske ikke at koge?“

„Jo, det lærte Styrmanden mig. Nej, de bankede mig, fordi det var daarlige Ting, jeg skulde lave Maden af, og saa kunde de ikke en Gang faa saa meget af det, som de behøvede.“

„Men det kunde du jo ikke gøre ved?“

„Nej, naturligvis. Jeg havde jo ikke andet, end hvad Kaptajnen udleverede mig. Men saa sagde Styrmanden en Gang til Matroserne, at det var Synd at sla' mig; de skulde hellere sla' Kaptajnen, eller, dersom de ikke turde det, saa skulde de klage til ham og true ham med Rhederiet.“

„Gjorde de saa det?“

„Jo, det var en Gang, jeg havde lavet Lobskovs til dem, og den stank som en Ulykke, for der var halvraadent Sul i. Jeg havde bølet saa meget Peber i, men det hjalp ikke. Saa tog de

---

*) Undskyld, jeg skriver ikke det rette Bynavn, for visse Aarsagers Skyld.

en Tallerken med Lobskovs, gik op til „den gamle“ og spurgte, om han vilde spise det og lade dem se derpaa. Det vilde han ikke, men han blev li'egodt bange og lovede dem, at nu skulde Kosten blive bedre. Det hjalp ogsaa en lille Tid, men saa havde vi Sulteriet igen.“

„Maaske de havde ikke bedre Mad om Bord?“

„Jo, det havde de rigtignok, for Kaptejnen og Styrmanden, de levede højt. Og vi var ogsaa hvert Øjeblik i Havn paa Vestkysten.“

„Klagede da Mandskabet ikke igen?“

„Nej, for nu var vi li'e ved at blive afmønstret. Men der var ikke en eneste af os, der vilde fare med den Kaptajn tiere. Og han fik nok ogsaa Læs med at faa samlet Mandskab til det næste Foraar; han fik da ingen i —borg, for der fortalte vi det.“

„Hvorledes havde du det saa paa Englandsturen?“

„Ja, der havde jeg det bedre. Der levede vi alle lige saa godt som Kaptajnen. Og der var heller ingen, der vilde sla' mig uden Kaptajnen, naar han var fuld; men saa vidste han ikke, hvad han selv gjorde.“

„Det var maaske ikke saa tidt, han var fuld?“

„Jo, det var næsten hver Dag; men naar vi vare i en dansk Havn, saa drak han aldrig, for han var bange, at Rhederne skulde faa det at vide. Da vi naaede London og kom i Dok — det kalder de Pladserne, hvor Skibene ligge —, saa var det en Dag, at to Matroser havde faaet Landlov og Styrmanden havde givet mig Lov til at følge med. Naa, jeg var jo i Humør! Jeg fik mit bedste Puds paa, men Matroserne vare ikke rigtig færdige. Saa stod jeg ved Landgangen og ventede paa dem, da kom den gamle, og Stemningen var jo høj; det kunde jeg straks se. Saa siger han:

„Hvor S . . . . skal du hen, Dreng?“

„Jeg skal i Land, Styrmanden har givet mig Landlov.“

„Naa, det manglede bare, at saadan en Hvalp skulde i Land. Jeg skal lyne mig give dig Landlov.“

Og saa slog han mig i Ansigtet og ragede et Stykke Skind af med sine lange Negle.

„Vil du nu rubbe dig ned og faa dine gamle Pjalter paa.“

Saa vendte han sig og tørnede ned til Romflasken igen. Jeg brølte jo, rendte ned til Styrmanden og fortalte ham det hele.

„Hold Kæft, Dreng! Er det no'et at brøle for!“ sagde

han, for han var nu altid saa venlig imod mig. „Kom her og lad mig lægge et Stykke Plaster paa! Saa, nu kan du sgu godt gaa i Land med det, for det er intet dødeligt Saar, ser du!“

„Men jeg tør ikke gaa i Land for den gamle, saa sla'r han mig helt fordærvet.“

„Vil du nu stikke a', din Hundestejle! De andre staar jo og venter paa dig.“

„Naa, kalder I det at være venlig, saadan som han talte til dig?“ spurgte jeg.

„Kalde det venlig? Ja, hvordan skulde de ellers sige! — Jeg kommer jo saa i Land med de andre, som var kendt i London. Naa, der var jo rigtignok no'et at se.“

„Vare I ikke henne paa disse gale Knejper, hvor der kommer saa mange Søfolk?“

„Ja, Anders vilde voren derhen; men saa sagde Peter, han var nu ældre Matros: „Nej, vi vil sgu ikke derhen i Aften, da vi har Hendrik paa Slæb. Det er ikke no'et for ham at komme paa saadanne Steder.“ Og saa maatte den anden jo gi'e sig, for han var yngre.“

„Den Peter, det var nok din Ven?“

„Ja, han holdt jo en Klat af mig. Om Morgenen, inden den gamle havde faaet ret mange Dramme, faar han jo Øje paa mig og siger:

„Hvordan har du faaet Gallionen saadan skamfilet, Dreng?“

„Havde han glemt det? Saa sagde du vel, at det havde han gjort?“

„Nej, det turde jeg rigtignok ikke, for saa havde han sagt, det var Løgn og givet mig no'ne flere. For han kunde slets inte huske, hvad han gjorde, naar han var fuld. Nej, jeg sagde, jeg havde stødt mig. Og saa grinede han og sagde, jeg kunde bruges til Fugleskræmsel.“

„Det er dog et forfærdeligt Tyranni! Kaptajnen kan jo om Bord handle med jer, som han vil.“

„Ja, naar Mandskabet kan blive enige, saa kan de jo tæ'ske ham eller hive ham over Bord. Men de slipper jo gerne galt fra det.“

„Naar I var ude i en Storm, saa var det dog galt, hvis Kaptajnen var fuld?“

„Ja, vi havde jo Styrmanden, han var dygtig. Den gamle kom kun sjældent paa Dækket. Han sad nede i Kahytten omtrent

altid og læste hellige Bøger saa længe, indtil han fik for mange Dramme. Og Styrmanden maatte tage baade sin egen og Kaptajnens Tørn."

„Har du aldrig været ude i en rigtig Storm?"

„Nej, jeg har bare prøvet nogle stive Kulinger. Men da vi sejlede til England, var vi lige ved at gaa under ved en Skypumpe."

„Hvordan gik det til?"

„Det saa noget muggent ud i Luften, saa vilde Styrmanden have, at vi skulde holde det gaaende i Læ af Skagen, men Kaptajnen vilde have vi skulde staa ud. Da vi havde faaet Land af Sigte naaede vi 3 svenske Skonnerter, som gik samme Kurs. Der var saadan et løjerligt Bæst af en Sky til Syd-Sydvest. Saa siger den gamle til os, som havde Frivagt, at vi maatte lægge os i Køjerne og sove, for det kunde være, at vi snart bleve purrede ud. Den Aften var han ikke fuld. Naa, vi havde knapt lagt os, før der blev saadan Storm og nederdrægtig Sø, saa vi styrtede frivillig op paa Dækket. Det var brand-ravende mørkt, vi kunde snart ikke se andet end de hvide Søer, som væltede ind over Barken. Styrmanden dinglede omkring for at lukke Lugerne, ellers kunde vi sunket paa et Øjeblik; men lige som han var færdig, kommer der en Sø, der tager ham ud over Ræling og Rigning, men inden han kunde faa Stunder til at synke, kommer den samme Sø og sla'r ham tilbage paa Dækket, hvor han kom til at staa paa 3 løse Planker. Og inden han kan faa fat i noget, støvler han paa Næsen hen ad Dækket og triller nogle Omgange. Da han havde rejst sig og faaet Tag i noget opstaaende, havde Søen, der gik ud igen, taget de 3 Planker, saa hvis han var bleven staaende paa dem, saa havde han rejst tillige med dem. Men han blev jo rædsomt kølhalet af Puf og Stød."

„Hvor var du?"

„Jeg stod og favnede den forreste Mast og fik den ene Overhaling efter den anden. Men jeg holdt fast, for det var jo Livet om at gøre. Men saadan som Barken saa ud! Der var ikke andet end nogle elendige Laser og Pjalter tilbage af Sejlene, ikke eet kunde vi bruge. For der var jo slet ikke Tale om, at vi kunde rebe, og det hele varede heller ikke mere end et Minut. Men vi havde lidt Reservesejl."

„Blev Søen saa straks rolig igen?"

„Ok nej, det varede omtrent hele Natten. Men Stormen

blev forbi lige straks, og saa lysnede det igen. Kaptajnen sagde, at vi og den ene svenske Skonnert havde kun faaet et Hjørne af Skypumpen. De andre to saa vi ikke noget til, de havde nok faaet det hele og var forlist med det samme."

„Har du nu ikke tabt Lysten til Søen?"

„Nej, nu la'e Kaptajnen op i —borg; havde han sejlet længere, var jeg blevet hos ham. For om ogsaa han gav mig Klø, naar han var fuld, saa kunde jeg aldrig blive rigtig gal paa ham, for han vidste ikke, hvad han gjorde. Men ham, der sultede os, ham tager jeg rigtignok aldrig med mere."

„Hvad bestiller du i Vinter?"

„Jeg tjener hos en Mand i Østerskjerninge — saa, nu har jeg nok ingen Fordel af at køre med længere! Farvel og Tak!" sagde han, og inden jeg vidste et Ord af det, stod han paa Landevejen.

Til Eftertanke.

En begavet Elev af en berømt Kunstner traadte en Dag ind i Mesterens Atelier med en broget, levende Sommerfugl spiddet paa Hatten, som en Prydelse.

„Hvad ser jeg," udbrød den store Mester forbitret. „De tragter efter at naa Kunstnerhæder og er hjerteløs nok til at pine en af Guds svage og skønne Skabninger."

Det unge Menneske vilde undskylde sig, men Maleren afbrød ham barsk: „Gaa bort herfra! De er en haardhjertet Bøddel."

Den berømte Lincoln, de amerikanske Fristaters Præsident, spadserede en Dag med sin Privatsekretær og standsede pludselig ved en Busk, idet han bøjede sig ned og søgte ind under Busken.

„Hvad søger De efter?" spurgte Sekretæren forundret.

„Det er en lille Fugleunge, der er faldet ud af sin Rede," svarede Præsidenten, „og jeg vilde gerne hjælpe den op igen i sin Seng."

Specialforretning

en gros & en detail

i

hollandske Cigarer og Tobakker

Udsalg:

Østergade 15.

Frederiksborgg. 32.

Østerbrogade 12.

Odense:

Vestergade 5.

DEN NEDERLANDSKE TOBAKSFILIAL

JE MAINTIENDRAI

N. S. KRÜGER

KJØBENHAVN.

Grundl. 1874.

Udsalg:

Bredgade 45.

Gl. Kongevej 107.

Jærnbanegade 3.

Helsingborg:

Drottninggatan 18.

anbefaler sine direkte fra Holland importerede Cigarer og Tobakker.

Største Udvalg her paa Pladsen.

Direkte Import af Havanna Cigarer.

Russiske, tyrkiske, ægyptiske, franske og amerikanske Cigaretter.

Kontor & Lager: Jærnbanegade 3.

Kjøbenhavn V.

Telefon 1391.

Prislister tilsendes paa Forlangende, franco.

Depot i alle Danmarks Købstæder.